

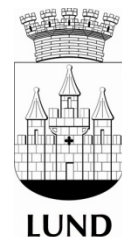
Lunds kommuns översiktsplan

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

PÄ 19/2015

STADSBYGGNADSKONTORET I LUND

April 2018

Innehåll

Hur samrådet bedrivits.....	3
Samrådsaktiviteter och dialogmöten	3
Workshops.....	3
Skriftliga synpunkter på planen.....	4
Tiden fram till antagande	4
Bearbetning efter samrådet.....	4
Övergripande ändringar	5
Huvudfrågorna från inkomna yttranden	5
Planstrategins läsbarhet och tydlighet.....	5
Arbetsprocessen och samrådsaktiviteterna.....	5
Kommunens tillväxt- och utbyggnadstakt och målkonflikten att växa mycket men hållbart.....	6
Källbyområdet och Höje ås-dalgångs framtid	6
Jordbruksmarkens bevarande	6
Kopplingen mellan kommunens tätorter och andra större mobilitetsfrågor	6
Samlad bedömning.....	7
Bilaga - Sammanställning av samtliga inkomna yttrande med tillhörande kommentarer.....	8
Förteckning över inkomna yttranden.....	105

Samrådsredogörelse

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till utställningsversionen av översiktsplanen. Syftet med en samrådsredogörelse generellt är att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar av planen som föranletts av samrådet. Den ska även redovisa och bemöta de synpunkter som inkommit. Alla inkomna yttranden som inkommit har lästs av ansvariga tjänstemän men endast de delar som har bäring på översiktsplanen redovisas och bemöts här i sammanfattande form för att underlätta läsbarheten.

Samrådsredogörelsen följer en tematisk indelning snarlik den som fanns i samrådshandlingen för att underlätta läsbarheten och kopplingen mellan synpunkt och planhandling.

Hur samrådet bedrivits

Samrådshandlingen till Lunds kommuns nya översiktsplan har varit ute på samråd under tiden 28 september - 30 november 2017. Under den tiden fanns möjligheten att inkomma med synpunkter både skriftligt och muntligt. Kommunen informerade om samrådet och möjligheterna till deltagande via olika medier och försökte att nå ett så brett deltagande som möjligt genom att ha öppna diskussionstillfällen utspritt på flera lokaler runt om i kommunens tätorter och stadsdelar under de två månader som samrådet pågick.

Samrådsversionen av översiktsplanen som sändes ut gavs beteckningen "planstrategi" för att poängtera dess översiktliga och övergripande perspektiv. I handlingen presenterades inga konkreta åtgärder utan den fokuserade på mål och strategier för den framtida planeringen. Underlaget var i den meningen inget fullständigt planförslag utan en planhandling som var meningen att uppmuntra till engagemang och ge större möjligheter för den som ville påverka den fortsatta planeringen och innehållet i den slutgiltiga översiktsplanen.

Samrådsaktiviteter och dialogmöten

Under hela samrådsperioden var planstrategin utställd i på kommunhuset Kristallen där det fanns broschyrer, affischer och blädderexemplar tillgängliga. Under delar av samrådstiden vandrade en mindre, obemannad utställning runt i bibliotek och medborgarhus i några av Lunds stadsdelar och de fyra större tätorterna Södra Sandby, Dalby, Veberöd och Genarp. Istället för traditionella samrådsmöten, som inte alltid är så väl lämpade för dialog och diskussion, fokuserade samrådet på en mer öppen dialog med intresserade medborgare. Under de första veckorna av samrådet fanns ett tält uppställt på Stortorget som, förutom att det innehöll broschyrer, affischer, kartor och blädderexemplar, bemannades med tjänstemän och politiker stora delar av dagen inklusive helgerna. Tältet var välbesökt och under ca två veckors tid kom drygt 1000 personer för att titta på materialet som presenterades och för att diskutera planering i Lunds kommun. De frågor och diskussioner som uppkom fördes in i en dialoglogg som även den, tillsammans med de skriftliga samrådsyttrandena, legat till grund för den reviderade planhandlingen. Liknande möjlighet för frågor och diskussion gavs på ytterligare 8 platser och tillfällen runt om i kommunen under samrådstiden, bland annat i de större tätorterna, ett par stadsdelar i Lund och på köpcentret Nova Lund. Allt för att få en geografisk spridning och öka möjligheten för intresserade runt om kommunen att ges chans att delta i arbetsprocessen och få ge sin input och tycka till om framtagna planhandling.

Workshops

Som en del av samrådet och för att nå fler medborgare som kanske inte vanligtvis deltar i planers samråd anordnades ett antal workshops för skolbarn och ungdomar i Lunds kommun. Deltagande elever var mellanstadieelever från Lerbäcksskolan och Internationella Engelska Skolan samt gymnasieelever från Spyken. Utifrån förkunskaper och ålder på deltagarna skilde sig upplägget lite grann åt men huvuddelen var alltid den samma, att utifrån kartor och tematiserade frågeställningar i

grupper arbeta fram egna förslag för Lunds utveckling. Samtidigt fick de en bild av hur översiktlig planering går till i Lunds kommun.

Även deltagarna från det så kallade Future City Game hade en workshop under samrådstiden. Future City Game består av en grupp utvalda individer, en avspegling av Lunds kommuns invånare, som på en träff under hösten 2016 genomförde vad som kan beskrivas som en kreativ verkstad där deltagarna i spelliknande former arbetade fram visioner, idéer och förslag om Lunds kommuns framtida utveckling. Vid ett tillfälle i Översiktsplanetältet på Stortorget bjöds gruppen återigen in som en uppföljning av den tidigare aktiviteten för att under några timmar tillsammans arbeta fram ett eget förslag för Lunds utveckling utifrån en karta och tematiserade frågeställningar.

Under samrådstiden hölls även dialog- och informationsmöten med ett antal intresseorganisationer och föreningar.

Under alla ovanstående tillfällen informerade kommunens tjänstemän och politiker om hur man enklast kunde lämna sina synpunkter på översiktsplanen och därigenom vara med och påverka det slutgiltiga planförslagets innehåll. Det fanns, utöver e-post eller vanlig post, en möjlighet att via Lunds kommuns hemsida ta del av och läsa planen i en digital version och lämna kommentarer och synpunkter i ett förberett formulär.

Skriftliga synpunkter på planen

Samrådshandlingen till Lunds kommuns nya översiktsplan sändes ut på samråd till ca 140 remissinstanser. Under samrådstiden mottogs totalt 188 skriftliga samrådsyttrande: 12 från statliga och regionala myndigheter (varav 5 utan erinran), 10 från kommunala bolag och förvaltningar, 12 från politiska partier, 28 från organisationer, föreningar och företag, 18 från kommuner och 108 från privatpersoner.

Den digitala versionen av planförslaget fanns tillgänglig på kommunens hemsida (www.lund-se/op) varpå 83 individer gav synpunkter digitalt under samrådsperioden, vilket motsvarar drygt 75 % av alla synpunkter från privatpersoner.

Alla remissvar har sammanställts, sammanfattats och kommenterats i detta dokument. 5 statliga och regionala myndigheter tog del av handlingen utan erinran, vilket innebär att de inte har några synpunkter vad det gäller revidering av planens innehåll. Dessa är: Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges geologiska undersökningar, Kemikaliemyndigheten och Naturvårdsverket.

Tiden fram till antagande

Efter samrådet har alla skriftligt inkomna synpunkter lästs och tagits i beaktande vid revidering av planen. Det omarbetade förslaget kommer att presenteras och finnas tillgängligt för genomläsning och granskning under två månaders tid, efter att Byggnadsnämnden godkänt det för utställning, troligtvis under maj och juni månad 2018.

Efter utställningstiden är passerad kommer kommunen återigen sammanställa alla inkomna yttranden och synpunkter i ett granskningsutlåtande. Därefter kommer översiktsplanen, för andra och sista gången, bearbetas utifrån de inkomna synpunkterna. Översiktsplanen planeras antas i sin helhet av Kommunfullmäktige i september 2018.

Bearbetning efter samrådet

Efter samrådet tog Stadsbyggnadskontorets Strukturavdelning del av de inkomna synpunkter och i de fall det funnits behov har planförslaget bearbetats, ändrats och kompletterats. De viktigaste förändringarna som skett efter samrådet, oberoende om de härstammar direkt från något inkommit yttrande eller inte, går att läsa i punktlistan nedan. Detta är bara ett urval av de många ändringar och

tillägg som utförts. Övriga justeringar går att utläsa bland kommentarerna i den tematiskt indelade sammanfattningen av samtliga skriftligt inkomna synpunkter som biläggs detta dokument.

Övergripande ändringar

- Planstrategin har kompletterats med en mark- och vattenanvändningskarta.
- Samtliga kartor har reviderats.
- Planstrategidelen har arbetats genom och komprimerats.
- Byggnadsnämndens beslutade lista över ändringar och tillägg som fanns bilagd efter förordet i samrådshandlingen har inarbetats i handlingen.
- Ett flertal småjusteringar och förtydliganden har genomförts för att klargöra begrepp och formuleringar som inte framgått tydligt nog i samrådshandlingen.
- Språk har setts över och tydliggjorts och övriga redaktionella ändringar har genomförts.
- De delar som i samrådshandlingen fanns under rubriken "Övrigt att inarbeta i utställningshandlingen" såsom till exempel avfallshantering, riksintressen och säkerhet och riskhänsyn har arbetats in i handlingen.
-

Huvudfrågorna från inkomna yttranden

I detta avsnitt sammanfattas de synpunkter och huvudfrågor som lyfts fram både muntligt och skriftligt under samrådstitiden.

Sist i dokumentet biläggs en tematiskt indelad sammanfattning, inklusive Stadsbyggnadskontorets bemötande, av samtliga skriftligt inkomna synpunkter som bedömts ha relevans för översiktsplanen.

Planstrategins läsbarhet och tydlighet

Den generella synpunkten är att samrådshandlingen och förslaget till planstrategi är bra som helhet och en förbättring jämfört med ÖP2010, bland annat hållbarhetstänkandet och att steg tagits framåt inom miljö- och klimatområdet sen senaste översiktsplanen från 2010.

Lunds kommun får även en del beröm för handlingens tillgänglighet, enkelheten att navigera i innehållet och att det på ett innovativt sätt har arbetats med både tryckt och digitalt format. Man var även positiva till den höga ambitionen som pekats ut i planen vad gäller hållbar och välbalanserad tillväxt i hela kommunen.

Tanken att presentera en strategisk plan utan fastlagda gränser och ställningstaganden för att öppna upp för dialog och få in tankar och idéer om planeringen i ett tidigt skede mottogs inte positivt av alla. Man ansåg planen otydlig och därigenom svårtolkad och tyckte att upplägget gjorde det svårt att utläsa planens betydelse för kommunens utveckling. Det uttrycktes en saknad av en traditionell mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande riktlinjer och ställningstaganden.

Arbetsprocessen och samrådsaktiviteterna

Flera, övervägande del privatpersoner, efterfrågade en utökad samrådstid eftersom man tyckte att tiden att ta till sig handlingen och möjligheten att delta och påverka i processen varit otillräcklig.

Utöver det fanns det de som tyckte att samrådsaktiviteterna varit otillräckliga. Man saknade ett mer traditionellt upplägg för samrådet med stormöten som inkluderar dragningar av planens innehåll. Man ansåg det svårt att ta till sig ett material eftersom det höll en så övergripande och strategisk nivå.

Kommunens tillväxt- och utbyggnadstakt och målkonflikten att växa mycket men hållbart

Under samrådet har många ifrågasatt tillväxttakten som presenteras i samrådsförslaget och uttryckt en undran varför det är oundvikligt med en så stor tillväxt och på vilket sätt det kommer att påverka de som redan bor i kommunen.

Det gäller inte bara vilken takt som tillväxten sker utan kanske främst hur och var Lunds kommun kommer att växa. Flera ser en motsägelse i att lyckas åstadkomma både en tät och en grön stad och undrar hur tätt man egentligen kan bygga utan att förlora de gröna miljöerna.

Man vill se att planen tydligare beskriver hur det är tänkt att kommunen ska växa utan att det byggs på gröna ytor då man ser en stor risk att tillgången till gröna miljöer kommer att minska.

Det samma gäller den jordbruksmark som markeras för möjlig ianspråktagande där man menar att målet om tillväxt bör minskas så att behovet av mark kan täckas genom förtätning samt viss utbyggnad i de östra kommundelarna så att jordbruksmark kan bevaras.

Källbyområdet och Höje ås-dalgångs framtid

En fråga som engagerade väldigt många var planerna för området Källby och Höje ås dalgång. Det fanns delade meningar om hur man ser på en utveckling av området men generellt vill man se en försiktig utveckling och framförallt vill man se att de delar som idag används som natur- och grönområden skyddas. Området nyttjas mycket för olika rekreativa aktiviteter och rädslan finns att detta stadsnära grön- och naturområde kommer att förändras till det sämre ifall platsen exploateras.

Många uttryckte en rädsla för vad som ska hända i området och visade en oro över att platsen kommer att förändras och förstöras. Man ansåg det svårt att utläsa vad planförslaget beskriver men ser markeringen av Klostergården/Källby och naturområdet kring Höje å som ett viktigt stadsutvecklingsområde likställt med att stora förändringar planeras och befintliga kvaliteter kommer att förstöras.

Vikten av att bevara och utveckla ett så viktigt och populärt natur- och rekreationsområde så nära stadens centrum poängterades.

Jordbruksmarkens bevarande

Många uttryckte under samrådet att jordbruksmarken måste få förbli odlingsmark och inte användas till stadens eller tätorternas expansion. Man förklarade jordbruksmarkens vikt och betydelsen av att den sparas till kommande generationer, inte minst med tanke på Lunds kommuns hållbarhetsmål och den egna framtida försörjningen.

Trots att planstrategins fokus är att växa genom förtätning är den generella synpunkten att planförslaget innebär för mycket planering på värdefull åkermark och man ser inte hur det går ihop med att skapa ett hållbart samhälle för framtiden.

Kopplingen mellan kommunens tätorter och andra större mobilitetsfrågor

Generellt sett har det framkommit många synpunkter som berör mobilitet, främst kollektiv- och cykeltrafik som en del i strävan mot ett mer hållbart resande. En del har ifrågasatt just rimligheten i målet att all resandeökning ska ske med hållbara transportmedel medans andra är positiva till det högt ställda målet men uttrycker att det i planen behöver klargöras hur bilismen ska minskas.

En viktig del som även berör kommunens utveckling i stort är efterfrågan av heltäckande kommunikationer, det vill säga att infrastrukturen för kollektivtrafiken måste ses över för att bli mer heltäckande så att kommunens mindre orter täcks in bättre och olika delar av kommunen knyts samman. Även färdvägarna anses behöva ses över så att fler bostäder hamnar inom upptagningsområdet för tätt trafikerade busshållplatser. Bättre kollektivtrafikkopplingar mellan Lund och de östra tätorterna skulle underlätta för de som inte bor i Lunds tätort och öka attraktiviteten och utvecklingspotentialen i de mindre orterna.

Samlad bedömning

”Översiktsplan 2040 för Lunds kommun” presenterar ett planförslag som kommer att möjliggöra utveckling av hela kommunen. Översiktsplanen redovisar ställningstaganden och strategier som ska möjliggöra för Lunds kommun att utvecklas på ett hållbart sätt. Flertalet av de synpunkter som kommit in under samrådet instämmer med planens övergripande strategier och riktlinjer. Många av synpunkterna innehåller förslag till kompletteringar och förtydliganden av planens innehåll. Efter samrådet har en översyn av översiktsplanen gjorts med hänsyn till inkomna synpunkter. Planhandlingen som varit ute på samråd har omarbetats, justerats och kompletterats med en mark- och vattenanvändningskarta, ställningstaganden, miljökonsekvensbeskrivning samt en mer komprimerad strategidel.

Bilaga

Sammanställning av samtliga inkomna yttrande
med tillhörande kommentarer

STADSBYGGNADSKONTORET I LUND

April 2018

Innehåll

Generella synpunkter	11
Handlingens upplägg och läsbarhet	11
Kartmaterial.....	15
Översiktsplaneprocessen	16
Övrigt.....	17
Riksintressen.....	17
Risker och krisberedskap.....	17
Markföroreningar, buller och avfall	18
Stenbrott och täkter	19
Lund i regionen.....	21
Mellankommunalt samarbete.....	21
Det växande Lund.....	23
Bostäder för en växande befolkning	27
Utbyggnadsförutsättningar	30
Hela Lund ska leva	30
Landsbygd.....	32
Jordbruksmark.....	33
Södra Sandby - utbyggnadsfrågor	37
Dalby – utbyggnadsfrågor	38
Veberöd - utbyggnadsfrågor	39
Genarp - utbyggnadsfrågor	40
Källbyområdet och Höje å dalen	40
Förtätning.....	44
Tät och grön kommun	47
Näringsliv och verksamhetsområden	49
Verksamhetsområden i kommunen.....	52
Omvandling av verksamhetsområden.....	54
Handel, service och besöksnäring	56
Det gröna Lund	58
Klimatanpassning	58
Översvämning, nederbörd och dagvattenhantering.....	61
Energihushållning	64
Fjärrvärme	66

Vindkraft	66
Mobilitet	68
Det övergripande målet	70
Kollektivtrafik	72
Cykel	75
Gång.....	77
Spårväg	77
Järnväg.....	78
Väg.....	81
Parkering	82
Laddinfrastruktur.....	84
Boulevardisering.....	84
Grön infrastruktur och ekosystemtjänster.....	85
Värna grönytor och natur	87
Gröna stråk och kopplingar	89
Specifika grönområden	90
Mellankommunalt samarbete i grönfrågor.....	91
Landskapet	92
Vatten.....	92
Miljökvalitetsnormer för vatten	93
Översvämning och dagvattenhantering.....	93
Det nära och levande Lund.....	96
Stadsliv och möten	96
Social hållbarhet.....	97
Arkitektur och kulturmiljö	98
Stadskärnan	100
Konsekvenser	102
Förteckning över inkomna yttranden.....	105

Generella synpunkter

Handlingens upplägg och läsbarhet

Hässleholms kommun och **Trelleborgs kommun** tycker att Lunds kommuns nya översiktsplaneupplägg är innovativt och lättillgängligt, att det är enkelt att navigera mellan de olika delarna och är positiva till sättet det arbetats med både tryckt och digital översiktsplan. De ser en fördel att det fortfarande är möjligt att spara ner/skriva ut dokumentet/delar av dokumentet till PDF-format. **Helsingborgs stad** och **Staffanstorps kommun** tycker att planförslaget har en logisk uppbyggnad med en tydlighet i struktur och innehåll och att planhandlingen, genom språk, illustrationer och en välstrukturerad webbversion, är väldigt tillgängligt för läsaren och på ett föredömligt tydligt och klart sätt visar kommunens utmaningar, ambitiösa målsättningar och väg framåt. **Hörby kommun** anser att översiktsplanen på ett bra och tydligt sätt visar hur kommunen avser att utvecklas i framtiden. **Socialförvaltningen** tycker att de utmaningar som en snabbväxande kommun som Lund står inför tiden illustreras väl i planförslaget.

Lunds Universitet och **LKF** anser att planen är väl genomarbetad och utgör ett bra underlag för att utveckla Lund och för fortsatt dialog i stadsbyggnadsfrågor. **Wihlborgs Fastigheter AB** tycker i stort att Översiktsplanen och Planstrategin är rätt väg att gå för Lunds kommun och vi ser fram emot att få fortsätta utveckla Lund och skapa framtiden tillsammans med Lunds kommun. **Föreningen Gamla Lund** tycker att en av planens starka sidor är att den för fram kvalitativa idéer för kommunens tillväxt och utveckling med fokus på staden Lund och de fem övriga större tätorterna. **Svalövs kommun** ser positivt på planförslaget och önskar ett fortsatt gott mellankommunalt samarbete i de frågor som vi delar.

Föreningen Gamla Lund är positiva till att planen har hållbar utveckling som central faktor och presenterar strategier på olika områden för att uppnå detta mål. **Kraftringen Energi AB** välkomnar det helhetsgrepp som Lunds Kommun har tagit om stadsutvecklingsfrågorna med utgångspunkt i hållbarhetsbegreppets vidare bemärkelse samt den höga ambitionsnivå man sätter inom övergripande mål och delmål. Man tycker även att översiktsplanen på ett bra sätt förhåller sig till Lunds kommuns vision om att "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet". **Länsstyrelsen** är mycket positiv till den höga ambition som pekas ut vad gäller en hållbar och välbalanserad tillväxt i hela kommunen där Lunds kommun ska vara en förebild när det kommer till grön och hållbar stadsutveckling samt arbeta för att skapa mer hållbara transportsystem. **Kultur- och fritidsnämnden** anser att utarbetat förslag till översiktsplan som helhet är tydligt och strukturerat uppbyggt och tycker att det i planen görs ett flertal strategiska ställningstaganden som stämmer väl överens med hur de planerar och bedriver sin egen verksamhet. **Jernhusen** konstaterar med glädje att Lunds kommuns visioner och mål i allt väsentligt sammanfaller med deras och ser fram emot fortsatt samarbete med hållbar samhällsutveckling, där stationsområdet är en av de väsentligaste delarna. **Region Skåne** anser att översiktsplan för Lunds kommun överlag är en mycket bra och framtidssyftande plan med tydliga mål och strategier.

Aktbilaga 181 och **Aktbilaga 42** tycker att förslaget är väldigt bra som helhet, mycket bättre genomarbetad än den tidigare översiktsplanen från 2010 och är positiva till att denna översiktsplan betonar hållbarhet så tydligt och att det finns ett fokus på miljön. **Aktbilaga 181** tycker att det är kul och bra att stadsbyggnadskontorets förslag har tagit många steg framåt inom miljö- och klimatområdet jämfört med tidigare ÖP men tråkigt att flera av Byggnadsnämndens beslut som fattades den 21/9 2017 går på tvärs med miljö och klimatfrågan.

Kommentar:

Det är positivt att så många remissinstanser är positivt inställda till samrådshandlingens upplägg och innehåll. Till utställningsskedet kommer planhandlingen att ha utvecklats än mer och kompletterats med de delar som inte fanns med i den strategiskt inriktade samrådshandlingen, såsom en mark- och vattenanvändningskarta med riktlinjer och ställningstaganden samt miljökonsekvensbeskrivning. Lunds kommun är fortsatt positivt inställda till framtida dialog och samarbeten i planeringsfrågor.

Dalby Moderaternas styrelse och **Moderaternas Lundakrets** påpekar att man tycker att översiktsplanen 2018 är omfattande och endast en sammanfattning av ett stort antal underliggande promemorior och menar att detta, tillsammans med ett otydligt kartmaterial, gör det svårt att veta vad man egentligen förväntas yttra sig över. **Tekniska nämnden** tycker att fackspråket i dokumentet med fördel kan minskas och ger exempel på begrepp som mångfunktionalitet, noder, kompensation som alla bör exemplifieras och förklaras bättre i handlingen. **Miljönämnden** tycker det vore önskvärt med tydligare målbilder och ställningstagande om hur val ska göras eftersom så som texten ser ut nu blir det väldigt mycket upp till läsaren hur orden tolkas och värderas. Man anser att det som läsare är svårt att tydligt se vad som är beslutat för genomförande och vad som inte är det då det ges olika intryck av detta beroende på var man läser i planförslaget och tycker att det behövs ett mycket tydligare dokument för framtida vägledning även på strategisk nivå.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer tydligheten i handlingen när det gäller bland annat språk och kartmaterial att ses över och förbättras där så är möjligt. Utställningshandlingen kommer även att innehålla en mark- och vattenanvändningskarta med ställningstaganden samt en miljökonsekvensbeskrivning.

Kommunstyrelsen befarar att flera av de målområden och strategier som finns i samrådshandlingen inte får maximal effekt eftersom krav på mätbarhet, rådighet och tidsperspektiv inte lämpar sig för en översiktsplan. De har också svårt att se tydliga kopplingar mellan målområde och tillhörande strategier och menar att strategierna i flera fall är formulerade som mål och målområdena har karaktären av strategier. Man tycker att begrepp och definitioner blandas i förslaget där det inledningsvis beskrivs att det finns tre målområden, men senare presenteras fler huvudområden som ges samma utrymme som målområdena vilket gör det svårt att följa och värdera vikten av de olika delarna. Man ser ett behov av en än tydligare sammanvägning av de tre målområdena eftersom de nu presenteras som tre olika kapitel som inte helt håller ihop.

Kommentar:

Mål och strategier kommer att gås igenom till utställningshandlingen och dokumentets disposition ses över för att tydligare framhäva målområdenas vikt. Strategidelen kommer att kortas ner för att ge en lättare överblick och strategierna kommer att ses över för att tydligare "tala" över målområdena.

Kommunstyrelsen anser att förslaget måste kompletteras med en modell och tillhörande process för att de strategier som presenteras ska få den önskade effekten.

Kommentar:

Avsnittet "Genomförandestrategi" bearbetas om till "genomförandefrågor" där resonemang om ovanstående utvecklas.

Lunds Universitets Studentkårer påpekar att en återkommande företeelse i förslaget är att insatser för att utveckla Lunds kommun i samverkan med Lunds universitet då och då klumpas ihop universitetet och studenterna där de istället borde betraktas som två separata samverkanspartners. **ESS** tycker att studenter och forskare ibland får stå tillbaka lite med sina behov när det i materialet nämns målgrupperna som "Lunds invånare" eller "medborgare" och hur de ska ha möjligheter att påverka sina livsvillkor och samhällets utveckling. Man tror att det skulle vara fruktbart för alla parter att bättre inkludera det mångkulturella forskar- och utbildningssamhället i samhällsutvecklingen i Lund.

Kommentar:

Planhandlingen kommer att ses över så att Lunds Universitet och studenterna, i utställningshandlingen, särskiljs där de borde betraktas som separata samverkanspartners. Även ESS:s kommentar om att studenter och forskare ibland får stå tillbaka i planhandlingen kommer att ses över till utställningshandlingen.

Region Skåne anser att Lunds kommun skulle kunna tydliggöra betydelsen av näringslivs- och arbetsmarknadsutveckling som en del av samhällsutvecklingen, såväl i förordet som i visionen.

Kommentar:

Lunds kommuns vision fastställdes i Kommunfullmäktige så sent som i april 2017. Den ska, tillsammans med tillhörande förhållningssätt och kommunens grunduppdrag, genomsyra allt arbete som utförs i kommunen och kan inte förändras i översiktsplanen. Däremot kommer näringslivs- och arbetsmarknadsutvecklingen, som en del av samhällsutvecklingen, att utvecklas i utställningshandlingen.

Staffanstorps kommun tycker det är lite svårt att förstå och tolka materialet, framförallt vad gäller konsekvenserna, eftersom samrådsförslaget inte reviderats i enlighet med Lunds kommuns byggnadsnämnds beslut om tillägg. **Kommunstyrelsen** tycker det är svårt för remissinstanserna att förhålla sig till byggnadsnämndens tillägg eftersom effekterna inte är inarbetade i samrådshandlingen vilket i sin tur ger otydliga signaler.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer Byggnadsnämndens beslut om tillägg att vara inarbetat i planhandlingen och därigenom även att konsekvensbeskrivas.

Räddningstjänst Syd önskar att Lunds kommun överväger att ta fram en öppen webbaserad GIS-version av översiktsplanen.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att vara en öppen webbaserad GIS-version.

Hörby kommun påpekar att det anges olika utbyggnadsstrategier för översiktsplanen och för Lunds kommuns *utbyggnads- och boendestrategi*, antaget i september 2016 och tycker, för att skapa en tydlig koppling mellan dokumenten och för att förtydliga i översiktsplanen, att dessa borde vara samma alternativt benämnas olika. **Tekniska nämnden** tycker att det krävs ett förtydligande med anledning av att de fyra utbyggnadsstrategier för översiktsplanen, som står i sammanfattningen på sidan 6, inte är desamma som utbyggnadsstrategierna i utbyggnads- och boendestrategin.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer de delar som presenterar utbyggnadsstrategier att arbetas om och förtydligas.

ESS tycker att det med tanke på den snabba utbyggnads- och verksamhetsutvecklingen just nu i Lund och hur snabbt de senaste versionerna av översiktsplanerna har behövt förnyas tveksamt att förlänga giltighetstiden för det nya förslaget till översiktsplan med ytterligare 5 år till 2040. **Tekniska nämnden** påpekar att en kortare planperiod påverkar förvaltningen negativt, framförallt vad det gäller flexibilitet och framförhållning i strategiska. Med anledning av detta tycker de att byggnadsnämndens beslut att planperioden ska förlängas från 2035 till 2040 är ett steg i rätt riktning. **Kommunstyrelsen** tycker att det är av stor vikt att det finns en längre planeringshorisont för Lunds översiktsplan i enlighet med Byggnadsnämndens beslut att utöka planperioden till 2040.

Kommentar:

En förlängning av planperioden är beslutat i Byggnadsnämnden 2017-09-21. Det finns fördelar med längre planhorisont och långsiktig beredskap däremot ska revideringar kunna ske när förutsättningarna i omvärlden ändras.

Aktbilaga 187 anser att tidshorisonten 2035 är märkligt kort, inte minst ur klimatets perspektiv som har ett mål fram till 2050.

Kommentar:

Planens tidshorisont sträckte sig till 2040 redan i samrådshandlingen efter Byggnadsnämndens beslut från 2017-09-21, ett beslut om ändringar och tillägg som finns infogat efter förordet i samrådshandlingen. Utställningshandlingen kommer att ha samma tidshorisont, 2040, fast med en långsiktig beredskap för fler bostäder och verksamheter även därefter. Utblicken, den möjliga utvecklingen efter 2040, har inget slutgiltigt årtal utan de utpekade expansionsområdena ska ses som just möjligen exploaterbara, men först efter 2040.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** tycker att språket är invecklat och otydligt och därför svårt att ta till sig. **Aktbilaga 190** anser att översiktsplanen är för omfattande och skriven på ett språk som inte tilltalar personer som inte har expertkompetens och påpekar även att det i jämförelsen mellan status quo och framtiden i planen i regel används komparativ ("grönare, bättre, mer tillgänglig, tryggare") där det saknas fakta för hur positiven (grundformen) har definierats vilket gör det svårt att ta ställning till påståendena. Man tycker att det behövs sammanfattningar så att innehållet blir mer lättillgänglig för intressenter som idag inte kan ta till sig informationen på grund av ett otydligt, komplext och tekniskt språk. **Aktbilaga 42** anser att det är mycket "visionär" text att ta sig genom och svårt att hitta de konkreta idéerna.

Kommentar:

En genomgång av textens tydlighet och språk kommer att göras till utställningshandlingen.

Aktbilaga 187 menar att begreppet strategi i handlingen är att betrakta som målsättningar, som program för kommande översiktsplan - inte som planbeskrivning i den. Det saknas kvalitativa direktiv i översiktsplanen och ett strategiskt tänkande där knutpunkter, som kan utgöra hinder för fortsatt utveckling, lokaliseras för att lösas eller frysas. Man tycker också att det visas i inledningens utbyggnadsstrategier – "Förtäta, växa inifrån, satsa på noder, kraftsamla i viktiga stadsutvecklingsområden" och i Strategikartorna 2035 att planens egentliga syfte är att vara en exploateringsplan.

Kommentar:

En genomarbetning av handlingen kommer att göras till utställningshandlingen där mål och strategier kommer att gås igenom samt dokumentets disposition ses över. Strategidelen kommer att kortas ner för att ge en lättare överblick och planen kommer att kompletteras med en mark- och vattenanvändningskarta och tillhörande ställningstaganden.

Aktbilaga 110 tycker att det behövs sättas upp ett mål att Lund ska bli Sveriges livsvänligaste kommun.

Kommentar:

Redan i Lunds vision, som inleder översiktsplanen och som tillsammans med tillhörande förhållningssätt och kommunens grunduppdrag ska genomsyra allt arbete som utförs i kommunen, beskrivs förhållnings- och arbetssätt som går att koppla till arbete och planering som strävar mot vad som kan jämföras med en livsvänlig kommun och en kommun med plats för alla.

Aktbilaga 130 hade gärna, vid de olika strategierna i dokumentet, sett hur dessa skulle påverka hållbarheten i Lund, såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt, såklart med motivering vad det är i dessa åtgärder som främjar de olika hållbarhetsaspekterna.

Kommentar:

Planförslagets påverkan på den ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarheten kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Aktbilaga 142 tycker inte att förslaget är tillräckligt genomarbetat samt att det innehåller smygexploateringar av betydligt mer jordbruksmark än vad som anges. **Aktbilaga 164-165** tycker att planen saknar intentioner och konkretisering av delar som aktivitetsnätverk, sammanhängande stråk, trafikplanering och kollektivtrafik för de mindre orterna i kommunens östra del.

Kommentar:

Samrådshandlingen presenterade Lunds kommuns översiktliga planering på en strategisk nivå. Utställningshandlingen kommer att vara mer genomarbetad, detaljerad och tydlig när det kommer till mark- och vattenanvändningen inklusive ställningstaganden för planeringen i hela kommunen.

Kartmaterial

Region Skåne, Försvarsmakten, Trafikverket och Lomma kommun tycker att kartmaterialet är för översiktligt och saknar en mark- och vattenanvändningskarta samt tydliga beskrivningar hur mark och vattenområden ska användas och anser att planstrategin behöver konkretiseras för att vara ett bra underlag för vidare planering och markanvändning. **Tekniska nämnden** anser att planen innehåller mycket text och många ord, vars betydelse i flera fall är upp till läsaren att tolka, och mindre av vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och tycker att avsaknaden av en detaljerad mark- och användningskarta försvårar en dialog och möjligheten att ge ett bra remissvar. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** vill se att kartmaterialet förbättras i kommande revidering av översiktsplanen, exempelvis genom att viktiga beslut i fördjupade översiktsplaner, till exempel vägreservat, tas med. **Föreningen Gamla Lund** saknar en heltäckande kommunkarta. **Länstyrelsen** konstaterar att kommunen står inför mycket stora utmaningar med den tänkta tillväxten fram till 2035 och konsekvenserna det kommer innebära och påpekar att det därför är angeläget att Lunds kommun får fram en översiktsplan som är tydligt vägledande för den fysiska mark- och vattenanvändningen. Man påpekar också att det också är angeläget att det där tydligt framgår var antagna fördjupade översiktsplaner fortsatt gäller och menar att ett samråd utan konkreta förslag till mark- och vattenanvändning, beskrivning av nödvändiga hänsynstaganden vad gäller statliga och allmänna intressen eller en miljökonsekvensbeskrivning gör det mycket svårt för myndigheten att kunna uppfylla sitt uppdrag enligt 3 kap. 10 § PBL.

Kommentar:

Under samrådet presenterades endast en planstrategi med tillhörande strategikarta och ingen detaljerad mark- och vattenanvändningskarta. I den detaljeringsnivån fanns inte alla planer och områden poängterade. Kartmaterialet kommer att arbetas om och utvecklas i utställningshandlingen och en kommuntäckande mark- och vattenanvändningskarta med vägledande riktlinjer och ställningstaganden kommer att tas fram till utställningsskedet. Utställningshandlingen kommer att innehålla mer detaljer och därmed blir också dess miljökonsekvensbeskrivning mer detaljerad än den var i samrådsförslaget. I utställningshandlingen beskrivs var antagna fördjupade översiktsplaner fortsatt gäller.

Region Skåne tycker att kartorna i översiktsplanen är otydliga och svårtolkade och påpekar att flera ytor har liknande utseende, att vissa tätortskartor saknar teckenförklaring och att vissa ytor ibland inte är redovisade i teckenförklaringen. **Höje å vattenråd** tycker att kartmaterialet är alltför översiktligt för att det ska vara möjligt att bedöma hur kommunen tagit hänsyn till t ex översvämningensrisk när man pekar ut möjliga exploateringsområden. **Svenska kraftnät** önskar att deras ledningar synliggörs i aktuell plan samt att översiktsplanen uppdateras enligt Svenska kraftnäts magnetfältpolicy.

Kommentar:

Kartmaterialet kommer att arbetas om och utvecklas till utställningshandlingen, bland annat kommer strategikartorna att förenklas och en mark- och vattenanvändningskarta att tillkomma. Det nya planförslaget kommer att ta hänsyn till översvämningensrisker och kraftledningarna kommer att redovisas i utställningshandlingen.

LRF:s kommungrupp tycker att jordbruksmarken och dess värde bör vara markerade i strategikartorna.

Kommentar:

Jordbruksmarkens klassificering kommer att redovisas i utställningshandlingen tillsammans med en redovisning över det ianspråktagande som planen föreslår.

LKF tycker att kartorna som visar stadsutvecklingsstrategi på sidan 75-77 och 85-87 är delvis svåra att tolka och upplever att gränsdragningarna är otydliga. **Tekniska nämnden** tycker att planstrategin är uttryckt bra i ord men tycker att strategikartorna saknar en del i tydlighet och gränsdragningar, exempelvis finns det ytor på kartorna som föreslagits både som grönyta med strategisk betydelse och som nytt verksamhetsområde eller område för nyexploatering. **Kultur- och fritidsnämnden** tycker att området där det planeras för en ny kommunal ridanläggning, Ladugårdsmarken 5:8, borde vara med i utbyggnadsstrategi 2035.

Kommentar:

Under samrådet presenterades endast en planstrategi med tillhörande strategikarta och ingen detaljerad mark- och vattenanvändningskarta. I den detaljeringsnivån fanns inte alla planer och områden poängterade. Mer detaljerade kartor kommer att presenteras i utställningshandlingen.

Aktbilaga 164-165 påpekar att stråk för stark kollektivtrafik mellan orterna på sidorna 75-76 inte är "synkroniserade" och att det t.ex. från Lund anges två alternativ på stråk mot Södra Sandby, men utan att förklaring ges hur alternativet via ESS skall ansluta till Södra Sandby, samt att det från Dalby anges ett stråk norrut mot Södra Sandby men att motsvarande anslutning mot Dalby saknas i Södra Sandbys förslag.

Kommentar:

Sträckningarna kommer att förtydligas i utställningshandlingen.

Översiktsplaneprocessen

Kraftingen Energi AB välkomnar det sätt Lunds kommun har arbetat med analyser och framtagande av underlagsdokument där flertalet aktörer med expertkompetens inom olika områden har deltagit. **Kultur- och fritidsnämnden** är av uppfattningen att arbetet med översiktsplanen kunde ha varit mer involverande och anser att det har varit svårt att följa processen men trots detta konstaterar de att deras intressen lyfts fram som en viktig och bidragande kraft i stadsplaneringen. Man ser fram mot en större involvering i det fortsatta arbetet med utarbetande av utställningshandlingen. **LRF:s kommungrupp** tycker att medborgartillgänglighet i ÖP-processen har haft brister och måste förbättras. De anser även att ett så omfattande dokument är svårtillgängligt och därför borde tiden för att lämna synpunkter varit längre. **Föreningen Gamla Lund** tycker inte att samråd och medborgardialog har uppfyllt vad lagen kräver och anser därför att samrådet bör förlängas *med tre månader* räknat från den 1 december 2017 och därigenom ge Lundaborna verklig möjlighet att bidra med synpunkter och framlägga konstruktiva förslag. **Dalby Moderaternas styrelse** och **Moderaternas Lundakrets** anser att det vore bra om samrådstiden förlängdes till årsskiftet. **FörNyaLund** tycker att beslut om ny översiktsplan bör skjutas till efter valet. **Miljönämnden** anser att planen bör skickas ut på en förnyad remissrunda när komplett förslag finns framtaget. **Hyresgästföreningen** tycker att översiktsplanen borde debatteras bland alla politiska partier innan det slutliga beslutet fattas samt att den borde vara bindande. **Räddningstjänst Syd** tycker det vore önskvärt om översiktsplanering föregås av mer samverkan och dialog gällande deras expertisområde.

Aktbilaga 25 vill att det avsätts längre tid för samråd eftersom processen med ett "brett och öppet samråd där Lunds kommuns invånare får chans att spela en viktig roll i den pågående och fortsatta arbetsprocessen" varit otillräcklig inte resulterat i vad som utlovats även om aktiviteterna under samrådet varit vällovliga. **Aktbilaga 168** tycker att tiden för inlämnandet av synpunkter på översiktsplanen är för snävt satt och behöver förlängas samt att planen behöver struktureras bättre och att invånarna bjuds in till en sann dialog. **Aktbilaga 187** tycker att samrådsprocessen ska skjutas på och att det formella samrådet tas efter "ett brett och öppet samråd", efter en rejäl informationskampanj till hushållen och i pressen eftersom samrådshandlingen inte duger till ett formellt samråd då den inte är ett färdigt och "slutligt och genomarbetat förslag". Man tycker att samrådshandlingen uppenbart strider mot uppdraget enligt beslut i Kommunfullmäktige och inte alls motsvarar de förväntningar som uttryckts om medborgligt deltagande, av Kommunfullmäktige, i handlingen, och i lag. **Aktbilaga 190** tycker inte att Lunds kommun skapar optimala förutsättningar för en god medborgardialog kring den nya översiktsplanen och anser att de insatser som Lunds kommun gör för att ge medborgarna tillfälle att ta till sig information är bristfälliga och inte leder till en dialog som håller god kvalitet. Man rekommenderar

en förlängning av perioden att hämta in medborgarnas synpunkter till översiktsplanen till minst 180630.

Aktbilaga 230 anser att besvärstiden ska förlängas till 31 januari 2018, så att medborgarna verkligen får lugn och ro att sätta sig in, diskutera sinsemellan varandra och slutligen kommer in med sina förslag. **Aktbilaga 199** vill se en förlängd möjlighet att lämna åsikter om planen. **Aktbilaga 204** menar att de flesta lundabor inte vet om att ett nytt förslag till översiktsplan finns och att remisstiden behöver måste förlängas samt att Lunds kommun på många fler sätt behöver lyssna på Lunds invånare och kommunicera kring den framtida planeringen av staden. **Aktbilaga 40** begär, bland annat med tanke på att det talas om eventuellt ytterligare spårvägssatsningar, att fastställandet av ÖP:n skjuts upp till efter de allmänna valen 2018 och att det anordnas ordentliga samrådsmöten. Man tycker varken att sättet som översiktsplanen tagits fram på har varit demokratiskt, då det inte föregåtts av några offentliga diskussioner, eller att det varit något ordentligt samråd. **Aktbilaga 125** tycker att presentationen av Översiktsplanen nu sker på samma sätt som planeringen av spårvägen, utan att ge medborgarna möjlighet till att påverka processen. **Aktbilaga 113** tror inte att det inte betyder något vad man yttrar och undrar vad som händer med inkomna synpunkter eftersom grundläggande riktlinjer redan ligger fast. **Aktbilaga 42** tycker det är bra att allmänheten får chansen att tycka till om planen.

Kommentar:

Byggnadsnämnden tog 2017-12-14 beslut att inte förlänga samrådstiden. Stadsbyggnadskontoret tar med sig synpunkterna gällande samrådsaktiviteter, planens tillgänglighet och genomfört dialogarbete in i utställningsskedet.

Övrigt

Riksintressen

Länsstyrelsen påpekar att delar av föreslagna utbyggnadsområden på strategikartorna sker inom riksintresseområden och saknar en beskrivning av konsekvenserna för riksintressenas värden i relation till tänkt markanvändning och påminner om att det är de utpekade värdena som utgör ett riksintresse, inte dess avgränsning. Man vill i kommande planhandlingar se en redovisning av riksintressena, konsekvensbeskrivning av planens påverkan på riksintressevärdena samt vägledning för behov av eventuella åtgärder för att minska negativ påverkan eller förhindra påtaglig skada på riksintressevärdena. **Trafikverket** planhandlingarna måste kompletteras med förtydliganden och riktlinjer om hur såväl riksintressena som miljöförutsättningar ska beaktas idag och i framtida planering. Man anser att översiktsplanen måste redovisa och tydligt konsekvensbeskriva dessa särskilt utpekade riksintressen. **Försvarsmakten** saknar en redovisning av riksintressen för totalförsvaret. **Miljönämnden** saknar en redovisning av förslagets effekter på områden med riksintressen och natur- och kulturvärden kopplat till utvecklingsområdena.

Kommentar:

Riksintressena samt ställningstaganden om hur dessa beaktas kommer att redovisas i utställningshandlingen. Utställningshandlingen kommer att innehålla mer detaljer och därmed blir dess miljökonsekvensbeskrivning mer detaljerad än samrådsförslagets, där kan effekterna för riksintressena lättare uttolkas.

Räddningstjänst Syd saknar konkreta ställningstaganden angående riksintressen, säkerhet och riskhänsyn, vilka enligt planen ska utvecklas och presenteras först i utställningsskedet. Man anser inte att detta är förenligt med Plan- och bygglagen och vill att förslaget konkretiseras med dessa avvägningar och skickas på nytt samråd alternativt kompletteras med ett tematiskt tillägg som hanterar riksintressen, säkerhet och riskhänsyn.

Kommentar:

Underlaget i samrådet är inte oförenligt med plan- och bygglagen. Frågor om riksintresse, säkerhet och riskhänsyn kommer att arbetas in i utställningshandlingen.

Risker och krisberedskap

Räddningstjänst Syd saknar lagstadgade delar gällande riskhänsyn i den fysiska planeringen och nationella lagstadgade mål för räddningstjänst och tycker att kommunen bör göra tydliga ställningstagande kring hur

lämplig markanvändning ska åstadkommas i närheten av riskobjekt. Lämplig lokalisering bör framhåvas i översiktsplaneringen som en vägledande huvudprincip. Man tycker även att kommunen behöver ta ett helhetsgrepp kring lämplig markanvändning intill transportleder för farligt gods, farlig verksamhet i förhållande till känslig bebyggelse och samhällsviktig verksamhet och saknar utpekade uppställningsplatser för transporter av farligt gods likt vad som finns i ÖP2010 och tycker att ett liknande ställningstagande bör finnas i den nya översiktsplanen för att förebygga att transporter med farligt gods ställs upp var som helst i kommunen.

Miljönämnden saknar en redovisning vad gäller säkerhet och riskhänsyn avseende utvecklingsområdena i de östra tätorterna där framtida verksamhetsområden är förlagda till utpekade områden även för bostäder.

Kommentar:

Krisberedskap , säkerhet och riskhänsyn kommer att redovisas i utställningshandlingen.

Räddningstjänst Syd anser att det behövs ta tydlig ställning till vilka delar av kommunen som ska försörjas med brandpostnätet.

Kommentar:

Komplettering görs där kommunens brandpostnät beskrivs. Frågan bör studeras vidare i ett fortsatt arbete om riskfrågor kopplat till stadsutveckling.

LRF:s kommungrupp saknar en hantering av framtida krisberedskap, där bland annat jordbruksmarkens värde ur försörjningsperspektiv bör tas upp.

Kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att beskriva effekterna för jordbruket och matförsörjningen samt om negativ påverkan sker även beskriva åtgärder som ska vidtas för att minimera och lindra skada.

Strålsäkerhetsmyndigheten saknar ett resonemang kring risker relaterade till forskningsanläggningarna ESS och MAX IV.

Kommentar :

Utställningshandlingen kommer att kompletteras med en text om miljöstörande verksamheter, där bland annat risker relaterade till ESS och MAX IV kommer att ingå.

Markföroreningar, buller och avfall

Länsstyrelsen menar att det tydligt bör framgå var det geografiskt finns en bullerproblematik och hur kommunen avser att hantera detta vid kommande planläggning och lovgivning samt om det finns behov av att avsätta markområden för bullerskydd bör detta framgå av handlingarna. Man saknar även en redovisning av områden som innehåller markföroreningar och rekommenderar att områden med risk för föroreningar redovisas på karta samt hur Lunds kommun avser att hantera frågan i kommande prövningar. **Miljönämnden** saknar en vision för ljudmiljön i kommunen i allmänhet och tätorterna specifikt och menar att en vision för stadens ljud kan vara ett sätt för att sträva mot ett gemensamt mål. Man tycker att översiktsplanen behöver en tydlig beskrivning vad kommunen har för strategi för en hållbar och god ljudmiljö i kommunen, samt att de områden som idag är fria från buller och som behöver bevaras när kommunen förtätas identifieras och belyses. Man anser även att ifall den nya trafikbullerförordningen tillåter bostäder i mer bullerutsatta lägen bör Lunds kommun fortfarande sträva efter att uppnå infrastrukturpropositionens riktvärden genom en god planering. Man tycker också att markföroreningsproblematiken bör uppmärksammas och beskrivas tydligare i planen och ser det som viktigt att kommunen har en genomtänkt strategi för hur överskottsmassor, inklusive förorenade jordar, kan hanteras.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att beskriva behov av lugna miljöer och var brister föreligger och även innehålla ställningstagande kring bostäder i bullerutsatta lägen. Buller och lugna miljöer kommer att utvecklas

mer i miljökonsekvensbeskrivningen och hållbarhetsbedömningen och bullerproblematik kommer att redovisas med riktlinjer i utställningshandlingen. Bullerkartläggning kommer att utgöra grund för utställningshandlingen. En redovisning av områden innehållande markföroreningar eller områden med risk för föroreningar samt hantering av överskottsmassor kommer att arbetas in i utställningshandlingen och konsekvenser av olika vägval redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Sysav påpekar att en stad som växer också behöver större kapacitet i olika typer av teknisk försörjning, tex vad gäller avfallshantering. Det gäller dels att dessa frågor integreras tidigt i planering av områden där människor vistas och bor och dels att det finns utrymme för Sysavs omlastningsstation att växa för att möta ökade kapacitetsbehov. Därför anser de att det är mycket viktigt att avfallsfrågor behandlas noggrant i kommande utställningshandling, så att kommunens ambitioner inom området tydliggörs.

Kommentar:

Avfallsfrågor kommer att behandlas som en egen rubrik under "Teknisk försörjning" i utställningshandlingen.

Kraftringen Energi AB menar att för att Lunds kommun ska kunna vara hållbara i en vidare bemärkelse, krävs att det i de övergripande stadsbyggnadsfrågorna även ställs krav på avfallshantering, cirkularitet och livscykelperspektiv.

Kommentar:

En av de större utmaningarna för ett hållbart Lund är mycket riktigt att skapa cirkularitet och ha ett livscykelperspektiv i utförande frågor kring stadsbyggandet. Översiktsplanen är dock vägledande och inte juridiskt bindande. Kommunen kan inte ställa krav som går utöver lagkraven i samband med PBL-ärenden. Kommunen arbetar dock i dialog med byggherrar och fastighetsägare för att pådriva ett gemensamt engagemang för hållbart stadsbyggande, i enlighet med vad som anges i LundaEko II. I utställningshandlingen kommer ytterligare kring avfallsresurser och hur dessa kan tas omhand att presenteras.

Aktbilaga 181 tycker att det är bra att yta för återbrukscentraler, reparationsverkstäder och byteshandel lyfts under Utmaning 3 i konsekvenskapitlet och hoppas om möjligt att det i nästa version av förslaget kan få än mer tyngd.

Kommentar:

Detta kommer till viss del att arbetas in i utställningshandlingen

Aktbilaga 204 tycker, med anledning av EU-direktiv från 2002 om städers kartläggning och bevarande av tysta platser, att det vore relevant att göra en kartläggning av tysta platser i Lund eftersom områdena runt Lund präglas av trafikbuller från de omgivande vägarna.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att beskriva behov av lugna miljöer och var brister föreligger och även innehålla ställningstagande kring bostäder i bullerutsatta lägen. Buller och lugna miljöer kommer att utvecklas mer i miljökonsekvensbeskrivningen och hållbarhetsbedömningen och bullerproblematik kommer att redovisas med riktlinjer i utställningshandlingen. Bullerkartläggning kommer att utgöra grund för utställningshandlingen.

Stenbrott och täkter

Föreningen Gamla Lund påpekar att det största hotet mot naturområdet mellan Dalby och Södra Sandby kan vara en utvidgning av stenbrottet norr om Skryllegården och anser att denna fråga borde tas upp i översiktsplanen, liksom stenbrottet sydost om Dalby.

Kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med ställningstaganden om täkter. Kommunens ställningstagande avseende Skrylletäkten är att kommunen ska bevaka att täkten avvecklas för att utvecklas som område för friluftsliv. Kommunen intar även en restriktiv hållning mot utvidgning av täkter.

Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén anser att med hänsyn till Romeleåsens betydelse för rekreation, friluftsliv och naturupplevelser är de störningar som stentäkter i området ger ett problem och föreslår därför att ställningstagandet från ÖP 2010, se nedan, är viktigt att ha med som målsättning även i den reviderade översiktsplanen. *"Kommunen ska, fortsatt, verka för att en grushushållningsplan utarbetas för hela Skåne, där man även beaktar möjligheterna till utvinning i övriga delar av Sydsverige. Denna plan ska även omfatta övergång till andra transportsystem såsom till exempel järnvägs och sjötransporter, samt utreda lämpliga lägen för omlastningsterminaler."*

Kommentar:

Ställningstagandet förs in i utställningsplanen.

Miljönämnden tycker att frågan om ballastuttag kontra friluftsliv och naturvård på Romeleåsen bör övervägas i översiktsplanarbetet med anledning av att tillståndstiden för flera av täktverksamheterna på Romeleåsen håller på att gå ut och påpekar att Lunds kommun i LundaEko II har slagit fast att kommunen ska verka för att täktverksamhet inte etableras eller utvidgas inom kommunen om det hotar de områden som utpekats som värdefull natur i Lunds kommuns grönstruktur- och naturvårdsprogram.

Kommentar:

Frågan lyfts och ställningstaganden förs in i utställningsplanen.

NCC Industry AB vill, med anledning av sina täktverksamheter i Södra Sandby, påtala att bolagets avsikt är en långsiktig verksamhet på platsen, dvs att även efter nuvarande tillståndsperiod kunna fortsätta utvinning av det riksintressanta materialet.

Kommentar: Lunds kommun tar ställning för att Skrylletäkten ska avvecklas till förmån för friluftslivets intressen. Kommunen ska bevaka att Skrylletäkten avvecklas inför kommande prövningar. Trots den starka tillväxten och höga byggandet i regionen är det viktigt att hushålla med resurserna. Det innebär att spara på grusmaterialet i regionen och även att minska användningen av naturgrus och bergkrossmaterial. Kommunen har efterlyst en utveckling av det materialhushållningsprogram som tagits fram av Länsstyrelsen.

Lund i regionen

Bromölla kommun ser det som mycket positivt att fokus läggs på regiontänk. **Wihlborgs Fastigheter AB** är positiva till att Lunds kommun lyfter blicken och är medvetna om att det regionala perspektivet är viktigt både för stadens och för regionens utveckling. **Trelleborgs kommun** är positiv till att förslaget lyfter Lunds roll på den regionala bostadsmarknaden. **Helsingborgs stad** ser fram emot fördjupad samverkan och fortsatt kunskapsutbyte inom bland annat Greater Copenhagen & Skåne Committee och lyfter även fram vikten av att tillsammans fortsätta driva arbetet för Skånebildens förverkligande. **Föreningen Gamla Lund** saknar de regionala utvecklingsfrågorna och tycker att de borde lyftas fram på ett än tydligare sätt.

Malmö stad och **Burlövs kommun** anser det glädjande att det gemensamma arbetet med Strukturbild för MalmöLund och Strukturplan för MalmöLundregionen syns och påverkar den översiktliga planeringen. **Lomma kommun** ser positivt på att Lunds kommun har integrerat strukturbild för MalmöLund regionen och anser att det är viktigt eftersom Lund är en av de två stora städerna bland samarbetskommunerna och därigenom spelar en viktig roll i regionen. **Svedala kommun** är positiva till redovisningen av det regionala sammanhanget i kapitlet Lund i regionen, med bland annat Region Skånes Strukturbild och Strukturplan för MalmöLund-regionen. **Kommunstyrelsen** ser positivt på att MalmöLundregionen och dess strukturplan lyfts in i dokumentet men hade gärna sett att det tydligare refererats till MalmöLundregionen i den inledande texten eftersom det då skulle bli tydligare att samarbetet med strukturplan är en integrerad del av Lunds regionala kontext och inte ett "eget spår".

Kommentar:

Lunds kommun instämmer i vikten av ett regionalt perspektiv i planeringen. Avsnittet "Lund i regionen" kommer delvis att omarbetas och förtydligas till utställningshandlingen. Lunds kommun ser fram emot fortsatt samarbete med övriga kommuner i regionen.

Lunds Naturskyddsförening uttrycker, med anledning av stycket om flygplatser i kapitlet "Kopplingar till Lunds omvärld", att man är emot alla åtgärder som kan leda till ett ökat flygresande.

Kommentar:

Flyget är en viktig del i Lunds och Öresundsregionens konkurrens- och utvecklingskraft med Copenhagen Airport och Malmö Airport som viktiga kopplingar till omvärlden. Lunds kommun vill satsa på utbyggd järnväg och höghastighetsbanor för att stärka ett hållbart resande nationellt och mellan de nordeuropeiska storstadsregionerna.

Region Skåne tycker det behöver tydliggöras i planen hur Lunds kommun samverkar regionalt kring näringslivs- och arbetsmarknadsutveckling men ser positivt på att planförslaget hänvisar till Skånes regionala utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030* och *Strategier för Det flerkärniga Skåne* men anser dock att Lunds kommun på ett tydligare sätt bör beskriva sin regionala roll, både utifrån ett skånskt och ur ett Öresundsregionperspektiv.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det regionala avsnittet i översiktsplanen kan stärkas upp i avseendet om Lunds kommuns regionala roll ur både ett skånskt och Öresundsregionsperspektiv.

Mellankommunalt samarbete

Staffanstorps kommun ser det som mycket positivt att Lund lyfter många väsentliga regionala och mellankommunala frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen i sydvästra Skåne och tycker det är glädjande att det mellankommunala samarbetet gällande området vid Flackarp - St Lars, söder om Höjeå, lyfts in i strategikartan som ett gemensamt utredningsområde. **Eslövs kommun** upplever en avsaknad av hur Eslöv och andra omkringliggande kommuner påverkas av Lunds kommuns utveckling och ställningstaganden och anser att Lunds påverkan på omlandet kunnat tydliggöras och med fördel utökats till övriga grannkommuner

och inte bara i resonemang kring sambanden mellan Lund-Malmö, Lund –Köpenhamn/Danmark och i viss mån Staffanstorp, Lomma och Burlöv genom det strukturarbetet. **Svedala kommun** tycker att det behövs en tydligare redovisning av de mellankommunala frågorna inför utställningen. **Tekniska nämnden** tycker att samverkan mellan kommuner kan utvecklas i strategiska planeringsfrågor och ser positivt på de initiativ som tagits på senare tid, t.ex. arbetet tillsammans med Staffanstorp kring planeringen vid Källby. **Länsstyrelsen** ser mycket positivt på den mellankommunala samverkan som sker mellan Lund och dess grannkommuner men hade gärna sett att ÖP2018 redovisade på vilket sätt kommunens ställningstaganden för sin mark- och vattenanvändning samordnats med grannkommuner.

Kommentar:

Mellankommunala frågor, fysiska gränsfrågor som kompletterar och konkretiserar de strategiska samarbetsområdena, kommer att arbetas in och pekas ut i utställningshandlingen. Samordning och dialog sker kontinuerligt med grannkommuner, liksom genom samråd av planer. Just nu pågår ett gemensamt visionsarbete mellan Staffanstorp och Lund om utveckling kring Höje å med tanke på den nya järnvägsstation som ska komma till i sydvästra Lund.

Burlövs kommun vill gärna föra en löpande dialog hur de påverkas av Lunds kommuns utveckling och ställningstaganden då utvecklingen av Lund i hög grad påverkar Burlövs kommun.

Kommentar:

Lunds kommun anser att samarbetet inom MalmöLundregionen är en bra plattform för sådan dialog.

Aktbilaga 102 vill se en samverkan med grannkommunerna beträffande bostadsbygge vid kommungränsen.

Kommentar:

Mellankommunala frågor, fysiska gränsfrågor som kompletterar och konkretiserar de strategiska samarbetsområdena, kommer att arbetas in i utställningshandlingen. Lunds kommun deltar för övrigt i ett samarbete med tio andra kommuner i Skånes sydvästra hörn, MalmöLundregionen, där man i ett kommunalt och regionalt perspektiv diskuterar gemensamma frågor på översiktlig planeringsnivå, däribland gemensamma bostadsfrågor.

Det växande Lund

Barn- och skolnämnd Lund Öster och **Barn- och skolnämnd Lunds stad** påpekar att det är viktigt att förskole- och skolfrågor är med i planeringen tidigt och att det avsätts utrymme för förskola och skola när behov finns. Man pekar på vikten att kommunen i stadsplanering och verksamhetsplanering balanserar behovet av att använda markresurser effektivt samt att det finns tillräckliga utemiljöer för att kunna bedriva bra förskoleverksamhet då det ofta är en intressekonflikt kring att skapa stora förskoleenheter, jämfört med viljan att skapa en tät stad.

Region Skåne anser att det hade varit värdefullt att väga in planeringen av förskolor, grundskolor och gymnasier i de olika orterna och stadsdelarna utifrån de behov som finns.

Kultur- och fritidsnämnden påpekar att eftersom behovet av samhällsservice ökar i en expanderande kommun samtidigt som ytorna minskar är det angeläget att i ett tidigt skede säkerställa tillgången till mark för samhällsservice.

Kommunstyrelsen påpekar att kommunen bör styra vilka områden som ska exploateras för att få samordningsvinster med befintlig infrastruktur (förskolor, grundskolor, vatten och avlopp) och att därför även ekonomiskt var bostadsbyggandet ska koncentreras samt utbyggnadstakten för varje enskilt utbyggnadsområde bör analyseras.

Kommentar:

Frågan om utmaningen med samhällsservicens markbehov när markresurserna ska utnyttjas effektivt uppmärksammas i översiktsplanen och det föreslås ett fördjupat arbete om samhällsservicens markbehov. Även Kommunens investeringsbehov i en bredare bemärkelse kan kopplas till ett sådant arbete. Frågorna kan även lyftas i Utbyggnads- och boendestrategin som prioriterar översiktsplanen i ett tioårsperspektiv och som ses över under nästa mandatperiod.

Sysav ser utmaningar när det gäller deras verksamheter på Traktorvägen i Lund (omlastningsstation och ÅVC), där de redan idag ser behov av att kunna utöka kapaciteten framöver, samtidigt som de tolkar utbyggnadsstrategin som att området kommer utvecklas mot den täta, funktionsblandade staden.

Kommentar.

Området där Sysavs verksamhet är beläget föreslås inte omvandlas till tät, funktionsblandad stad. Området redovisas som verksamhetsområde i översiktsplanen, vilket förtydligas i utställningshandlingens markanvändningskarta.

Moderaternas Lundakrets saknar utbyggnadsområden som fanns med i ÖP2010 och menar att de bör ingå i planen för att visa vilken utvecklingsriktning som Lund planerar för. Skulle något av de utbyggnadsområden som pekades ut i ÖP2010 inte vara aktuellt, med hänsyn till övriga strategier i ÖP2018, menar de att detta område ska ersättas med ett likvärdigt område där strategierna för ÖP2018 bättre kan tillgodoses, t.ex. för att ersätta planerade områden på den bästa åkermarken. **Kristdemokraterna** tycker att utbyggnadsområden som föreslås i ÖP 2010 men ej finns med i samrådsförslaget ska tas med som "övriga utbyggnadsområden" i ÖP2018.

Kommentar:

Enligt byggnadsnämndens beslut om tillägg från 2017-09-21 ska utbyggnadsområden från ÖP2010 arbetas in i planförslaget till utställningen.

Aktbilaga 206-207 vill se en tydligare angivelse i översiktsplanen om vilka områden som avses bebyggas först, en prioritering av utbyggnadsområdena, och föreslår 1. Brunnsåsen, 2. Öresundsvägen 3, Kunskapsstråket och Klostergården/Källby och vill inte att det tas initiativ till byggnation på central kommunal mark annat än i undantagsfall innan dess.

Kommentar:

I Lunds kommun finns det en framtagen "Utbyggnads- och boendestrategi" (antagen i KF 2016) där en prioriteringsordning för aktuella utbyggnadsområden presenteras. Samma prioriteringsordning gäller i översiktsplanen vilket kan förtydligas i utställningshandlingen.

Tekniska nämnden tycker att planförslaget innehåller olösta målkonflikter men anser samtidigt att planen balanserar intressekonflikten att växa med 1200 bostäder per år, möta näringslivets behov av mark och samtidigt bevara jordbruksmark på ett rimligt sätt. **Kommunstyrelsen** tycker att planförslaget innehåller olösta målkonflikter, den tydligaste hur Lund ska hantera en tillväxt utan att äventyra en nödvändig robusthet på lång sikt det vill säga att klara utmaningen att växa med 1200 bostäder per år, möta näringslivets behov av mark och samtidigt bevara jordbruksmarken, framförallt kring Lunds tätort. **Liberalerna** tycker att det finns mål som riskerar att stå i konflikt med varandra och som inte är lösta i planen till exempel att bygga i snitt 1200 bostäder per år utan att bygga på åkermark och att förtäta men inte bygga på parkmark.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret är medvetet om att det innebär stora utmaningar. Översiktsplanen ska visa en avvägning mellan de olika aspekterna och visa på konsekvenserna av olika val.

LRF:s kommungrupp vill se en begränsad fortsatt utbyggnad i Stångby. **Aktbilaga 156-157** vill att fortsatt utbyggnad i Stångby begränsas.

Kommentar:

Utbyggnaden av Stångby bedöms som prioriterad fram till 2040 för att möta bostadsbehovet och att bygga ett komplett, attraktivt och hållbart stationssamhälle. Planförslaget visar även en långsiktig möjlig utbyggnadsriktning efter 2040 som dock bör prövas vid framtida översyn av översiktsplanen.

Aktbilaga 142 tycker att de så kallade "utredningsområdena" kring Stångby bör tas bort ifrån förslaget, bland annat eftersom det är en så diffus termologi och för att förslaget inte anger ifall de områdena är en del av översiktsplanen.

Kommentar:

I utställningshandlingens mark- och vattenanvändningskarta kommer motsvarade områden kring Stångby inte längre att benämnas "Utredningsområden" utan ingå i en kategori "Utbyggnad efter 2040".

ESS konstaterar glädjande att många av de stora områden i ESS omedelbara närhet innehållande blandbebyggelse, som ESS kommenterat i tidigare planförslag, i flera fall nu har utgått. Dock påpekar man att det kvarstår ett område markerat "Område med nyexploatering" samt ett område markerat "Utredningsområde/Framtida möjligt utbyggnadsområde" belägna på från ESS räknat motsatt sida av Odarslövsvägen. De förutsätter att området med nyexploatering, om det överhuvudtaget ska komma till utförande, endast kommer att inrymma verksamheter samt att utredningsområdet tills vidare utgår.

Kommentar:

Gränsdragningar förtydligas utifrån den fördjupade översiktsplanen för Brunnhög där blandad bebyggelse inte går så långt mot nordost. Utredningsområdet kommer att ligga kvar som "utbyggnad efter 2040" i utställningshandlingen där lämplig användning, när det blir aktuellt, får prövas med hänsyn till forskningsanläggningarna. Norr om ESS föreslås ett arbetsplatsområde.

Jernhusen tycker att de exploateringslägen som skapas vid kollektivtrafikknutpunkter och längs de starka kollektivtrafikstråken bör utnyttjas maximalt och exploateringen där kunna tillåtas vara högre än annars i

kommunen men ändå på ett sätt som skapar attraktiva miljöer där människor kan mötas och trivas.

Kommentar:

Högst täthet prioriteras i de kollektivtrafikhäna lägena. Vikten av attraktivitet och möten kompletteras i utställningshandlingen.

Hyresgästföreningen Lund anser att diskussionen om Hardebergastaden bör aktualiseras på nytt.

Kommentar:

Att bygga helt nya tätorter/satellitstadsdelar har inte diskuterats i arbetet med ny översiktsplan. Med nya förutsättningar kan det i framtida översyn av översiktsplanen bli aktuellt att undersöka och diskutera alternativ för den långsiktiga utbyggnaden.

AB Tetra Pak påpekar att deras fastighet, Råbyholm 3, är på gränsen till det som utpekats som "tät och grön blandad stad" och ser det som positivt, men att verksamhetens risk för att störa sin omgivning samt dess behov av skyddsavstånd till närboende måste beaktas.

Kommentar:

Översiktsplanen förtydligar att verksamheter och dess skyddsavstånd ska beaktas i planeringen. I närområde kring den mark som föreslås förbli verksamhetsområde, kommer bostäder endast att kunna tillkomma om det är förenligt med pågående verksamheter.

Lunds Naturskyddsförening påtalar att det i översiktsplanen talas mycket om hur Lund ska växa och att man där lutar sig mot framtidsprognoser som utgår från att allt ska fortsätta som förut. Man menar att detta kanske kan göras i en oföränderlig värld men att det finns många omvärldsfaktorer och scenarier som bör vara med när man försöker se tjugo år fram i tiden. Man tycker att bostadsbyggandet i högre grad måste styras av mål som samhället sätter upp och inte av prognoser.

Kommentar:

Bostadsutbyggnadstakten är målstyrd, mål som dock bygger på en analys att bostadsbehovet ökar. Översiktsplaneringen tar omvärldsfaktorer i beaktande och för att vara aktuell ska den ses över kontinuerligt.

Tekniska nämnden tycker att skogsområden i anslutning till de östra tätorterna är viktiga att bevara och utveckla för att klara av det allt mer utrymmeskrävande och diversifierade friluftslivet framförallt då en uttalad ambition i planen är att öka attraktiviteten att bygga i de östra tätorterna där bland annat närhet till närrekreationsområden gör dem attraktiva som bostadsorter.

Kommentar:

Områden för natur och friluftsliv pekas ut i utställningshandlingen samt tillhörande riktlinjer.

Barn- och skolnämnd Lund Öster och **Barn- och skolnämnd Lunds stad** ser ett önskvärt scenario där ytan från Fågelskolan västerut till Rinnebäcks gård även i framtiden utgör en tillgång för urban och tätortsnära odling, en yta som Naturskolan sedan två år tillbaka driver som ett odlingsförsök med elever från Fågelskolan.

Kommentar: Området närmast Fågelskolan kring ravinen sparas och utvecklas som grönområde där stadsdling kan ingå. I översiktsplanen uppmuntras stadsodling. Strax väster om ravinen planeras blandad bebyggelse med bostäder, då bostadsbehovet är stort. Området bör kunna samspela med skolan och dess verksamhet och de nya boendena kan med fördel ta del av skola, odling och de gröna miljöerna.

Föreningen Kulturkvadranten i Dalby saknar ett resonemang om hur man positivt kan utnyttja kultur- och naturvärden när man planerar för nya bostäder och utökade verksamheter.

Att utveckla kultur- och naturvärden är en naturlig del i planering och stadsutveckling. Det lyfts i målbilderna "Gröna Lund" och "Nära och levande Lund" och utvecklas ytterligare i utställningshandlingen.

Staffanstorps kommun ser ett starkt behov av att vidga gemensamma utredningsområdet något österut för att hitta gemensamma strategier även för marken runt Höjebromölla, södra Hasslanda och Knästorp - öster om E22 då det i detta område finns, förutom starka intressen både för bevarande och exploatering, frågor om framtida kollektivtrafikstråk (spårväg/bussväg), GC-vägar och rekreationsstråk, att hantera.

Kommentar: Detta ingår ej i det gemensamma utredningsområdet kopplat till en stationsutveckling, men det är mellankommunala frågor som uppmärksammas i utställningshandlingen. Det är relevant att kommunerna gemensamt studerar förutsättningar kring gränsen även öster om E22.

Kristdemokraterna förespråkar markförvärv eftersom kommunens markinnehav är begränsad. **Aktbilaga 206-207** tycker att kommunen aktivt bör köpa fastigheter som är lämpliga för byggnation i framtiden.

Kommentar:

Ett strategiskt markinnehav är en viktig resurs i kommunens bostads- och näringslivsutveckling och ambitionen är att en god markreserv ska finnas i kommunens alla tätorter. Strategiska markförvärv är därför en viktig förutsättning för att bland annat möjliggöra förtätningsprojekt och en utbyggnad enligt översiktsplanen. Kommunens strategi för markförvärv beskrivs i kommunens Markpolicy som redovisas i Utbyggnads- och boendestrategi 2025.

Räddningstjänst Syd tycker att översiktsplanering även behöver ta hänsyn till lämplig markanvändning för samhällsviktiga verksamheter.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att kompletteras med detta i ett avsnitt om riskhänsyn.

Region Skåne tycker att det finns potential att utveckla stationsmiljöerna i Gunnesbo och Stångby samt kommande pågatågsstation i sydvästra Lund (Källby), på längre sikt även i Dalby och Veberöd och uppmuntrar därför Lunds kommun att arbeta med detta. **Länsstyrelsen** tycker det bör tydliggöras vilka intressen som kan samordnas i kollektivtrafikhärlägen samt ges vägledning för hur detta bör ske vid kommande planläggning.

Kommentar:

Kommunen arbetar med dessa frågor och ett samarbete med Region Skåne är viktigt för att utveckling av tätorterna och kollektivtrafiken ska gå hand i hand.

Länsstyrelsen noterar att en del utvecklingsområden i planhandlingen ligger i potentiellt översvämningskänsliga områden vilket måste beaktas i senare planprocess och där en övergripande analys kring markens lämplighet behöver göras och man tycker att utvecklingsområdena bör beskrivas utifrån vad som finns inom VA-utbyggnadsplanen och ifall den bedöms påverkas av eventuell ny exploatering.

Kommentar:

Översvämningsrisker kommer att belysas i utställningshandlingen vilken även kommer att innehålla ställningstaganden kring VA-utbyggnadsplanens förhållande till utvecklingsområdena.

Länsstyrelsen saknar en beskrivning av hur stort bostadsbehov som täcks upp av nuvarande planberedskap, som förtätning eller hur stor andel bostäder som kan antas tillkomma genom bygglov utanför planlagda områden vilket allt är särskilt angeläget att redovisa då flera utbyggnadsområden föreslås på oexploaterad mark.

Kommentar:

Utbyggnadsområden som föreslås på oexploaterad mark är områden i anslutning till tätorter och som blir föremål för detaljplaneläggning. Ett antagande av bostäder som kan tillkomma genom bygglov utanför planlagda områden görs inte i ÖP. Däremot redovisas andelen bostäder i nyexploatering respektive förtätning i hållbarhetsbedömningen. Där ingår också resonemang om alternativ för utbyggnad, där planberedskap och pågående planeringen är en aspekt bland andra förutsättningar.

Länsstyrelsen saknar konsekvensbeskrivning och avvägningar för att göra en bedömning avseende utpekade utredningsområden och tycker också att det är oklart om dessa områden är tänkta att byggas ut inom planperioden eller om det är mer av en framtida vision bortanför 2035.

Kommentar:

Konsekvensbeskrivning vidareutvecklas i utställningsförslaget. Planen förtydligas med vilka områden som ingår fram till 2040 och vilka områden som planeras till efter 2040.

Bostäder för en växande befolkning

Föreningen Gamla Lund ifrågasätter inte behovet av en planberedskap för att bygga ca 1.200 nya bostäder årligen men ser gärna att tillväxten regleras mer på den regionala nivån. **Centerpartiet Lunds stad** och **Centerpartiet kommunkrets i Lund** ifrågasätter den befolkningsökning med ca 2500 personer som Översiktsplanen utgår ifrån och anser att en rimlig ökning istället vore 1000 – 1500 invånare per år vilket gör att tidplanerna för utbyggnad påverkas och behovet av ny mark att exploatera skulle bli lägre. Man tycker att fokus bör ligga på var staden ska växa, inte på hur många bostäder som byggs. **Moderaternas Lundakrets** tycker att målet om 1 200 bostäder per år bör ersättas med ett mål för hela planperioden för att bättre kunna parera konjunkturförändringar och förändringar i behov och efterfrågan.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** tycker det är otydligt varför en ökad befolkningstillväxttakt är bra och/eller oundviklig och det enda alternativet samt varför det skulle vara önskvärt för medborgarna i Lund. **Aktbilaga 133** tycker absolut inte att kommunen behöver växa i den takt som beskrivs i översiktsplanen. **Aktbilaga 134** är motståndare till tillväxtmanin som det planeras för och menar att det orimliga tillväxtmålet för sydvästra Skåne inte går att kombinera med hållbarhet, uthållighet och god miljö och att det därför bör tas aktiva åtgärder för att begränsa befolkningstillväxten. **Aktbilaga 144** ifrågasätter målet om byggnad av 1200 bostäder per år eftersom det endast är ett fåtal år man kommit upp i en sådan siffra historiskt och undrar ifall det verkligen är bra för Lund att växa så kraftigt. Man tycker att målet bör minskas betydligt så att behovet av mark kan täckas med förtätning samt viss utbyggnad i de östra kommundelarna. **Aktbilaga 203** tycker Lund ska växa i en lugnare takt och vara rädd om marken som används till att odla mat på. **Aktbilaga 113** undrar hur det ska vara möjligt för Lund att "utvecklas" till en storstad på så kort tid som drygt 20 år, dvs. med "minst" ytterligare 50 000 invånare till år 2040 och finner det motbjudande och absurt. **Aktbilaga 113** tycker inte att fler bostäder kan eller ska vara ett "övergripande mål". Man undrar även varför allting måste ändras och protesterar mot att ingenting längre får vara i fred och tycker att ingrepp i stadsmiljön ofta innebär en utarmning av de gemensamma offentliga rummen. **Aktbilaga 42** saknar att det står något om hur det blir för de som redan bor i Lund, t.ex. hur sjukvården, skolan mm är tänkt att utvecklas när det planeras byggas så mycket nytt.

Kommentar:

Målet som finns i samrådshandlingen bygger på den bedömning av bostadsbehovet som presenteras i Utbyggnads- och boendestrategi (antagen i KF 2016). Målet om 1 200 bostäder per år kommer dock att ersättas med ett mål för hela planperioden, 26 000 bostäder till 2040.

Aktbilaga 20 saknar Skyline-planering i Lund och tycker att borde vara möjligt att bygga betydande höghus, där det är låga marknivåer t.ex. Västerbro eller Källby. **Aktbilaga 172** tycker att det på några platser, t.ex. på Ideonområdet, borde gå att tillåta att det byggs rejält på höjden. **Aktbilaga 42** skulle kunna tänka sig en ny

skyline växa upp i Västerbro med ett fåtal höga signumbyggnader upp mot 20 våningar för att få in mer bostäder och använda marken optimalt. Man vill allmänt se att höjden på byggnader, i nya stadsdelar som planeras, ökar något så att så lite jordbruksmark som möjligt behöver användas för utbyggnad i framtiden. **Aktbilaga 230** tycker att det ska byggas högre än vad som görs på Råbylund för närvarande. **Aktbilaga 42** tycker att det är bra att det byggs i byarna men undrar varför det inte byggs mer på höjden för att få till fler lägenheter. **Aktbilaga 53** tycker att det måste förtätas med förnuft så att områden inte blir otrivsamma och anser samtidigt att det finns platser där det kan och kunde byggas högre. **Aktbilaga 101** och **Aktbilaga 133** anser att det är viktigt att förtäta staden och bygga på höjden vid nybyggnationer. **Aktbilaga 42** hade gärna sett femvåningshus i Genarp för att få fler lägenheter som i sin tur skulle kunna generera fler bussar. **Aktbilaga 230** tycker det ska byggas lägre än vad som planeras på Brunnsnäs

Kommentar:

I översiktsplanen beskrivs inte hur många våningar som är lämpliga i ett visst område men att förtäta, vilket Lunds nya översiktsplan har som utvecklingsstrategi, innebär att använda marken effektivare vilket i en del fall kan betyda att bygga mer på höjden. Hur höga hus som planeras och i vilket utförande det sker är en fråga som behandlas senare i planeringsprocessen.

Moderaternas Lundakrets tycker att översiktsplanen har en olycklig kantring till hyresrätter och upplever att andra boendeformer behandlas något styvmoderligt. Framför allt gäller det fribyggartomter.

Kristdemokraterna vill se att fribyggartomter också främjas. **Aktbilaga 20** vill se en satsning på att tomter tilldelas den enskilda för fritt byggande.

Kommentar:

I samband med att Byggnadsnämnden godkände översiktsplanen för samråd, 2017-09-21, beslutades även bland annat att en strategi för fribyggartomter ska inarbetas i planhandlingen till utställningsskedet. Utställningshandlingen har kompletterats där bland annat fribyggartomter lyfts.

Socialförvaltningen är angelägen om att det bostadspolitiska målet, om att 10 % av hyresbostäder på kommunal mark erbjuds kommunens utsatta grupper, beaktas genom hela planeringsarbetet, ner på detaljnivå.

Liberalerna vill framhålla att för att Lund ska fortsätta att utvecklas utan segregerade bostadsområden och för att åstadkomma ekonomisk och social hållbarhet krävs att det i varje stadsdel, och så vitt det är möjligt i varje kvarter, erbjuds en mångfald av boendeformer för att möta människors olika behov i olika livssituationer.

Lunds Universitets Studentkårer uppmuntrar starkt till satsningarna på att möjliggöra för byggandet av nya studentbostäder och hyresrätter. Eftersom studenter är en kategori medborgare med många olika behov behöver översiktsplanen ta i beaktande hur den kan främja inte bara för flera studenter att bo, men också deras möjligheter att bo på olika sätt - ensam, i två eller flersamhet, med eller utan familj, på kort eller på lång sikt. **Hyresgästföreningen** tycker att det bör preciseras om det blir bara bostadsrätter eller bara hyresrätter för att undvika lukrativa spekulationer och vill att hyresrätter prioriteras och att det vore bra om det byggs för att ungdomar kan få ett första hem, dvs. ingen lyx utan ett eget boende som passar deras ekonomi.

Räddningstjänst Syd tycker det är positivt att kommunen uppmärksammat behovet av en mångsidig bostadspalette. **Kommunstyrelsen** vill lyfta fram vikten av att det planeras och byggs även för ekonomiskt utsatta grupper.

LKF anser att det blir svårt för dem att klara sina mål för byggstart av 250 - 300 lägenheter per år med planstrategi enligt ÖP 2018 eftersom hyresrätten med nuvarande förutsättningar har svårt att konkurrera om förtätningsmark i attraktiva stadsdelar som exempelvis i området Västerbro. Därför anser man det viktigt att Lunds kommun och LKF samarbetar om man vill verka för blandning av upplåtelseformerna. Man vill medverka till en blandad bebyggelse där även hyresrätter kan byggas till rimliga kostnader och ser det som viktigt att alla parter samarbetar för att dra nytta av de strukturella fördelar som förtätning innebär.

Kristdemokraterna vill se att byggaktörernas delaktighet i planprocessen ökar. **LKF** välkomnar Lunds kommuns ambition att öka byggaktörers delaktighet i planprocessen för att erhålla detaljplaner som medger socialt och ekonomiskt hållbar bostadsbyggnation med god flexibilitet över tid.

Clarendon House Capital AB uppskattar kommunens ambition och strategi att öka byggaktörernas delaktighet i planprocessen och ser fram emot att delta.

Vård- och omsorgsnämnden vill, med anledning av att det i planen nämns att bostadsbyggandet idag sker på marknadens villkor, påpeka att det är viktigt att flera aktörer såsom kommunen, fastighetsägare, fastighetsutvecklare och byggherrar verkar tillsammans för att öka byggandet av tillgängliga bostäder och därmed ge möjlighet till bra boende. Man menar att det krävs en tidig och god planering för att säkerställa det framtida behovet av bostäder och särskilda boenden för äldre samt att det krävs fler hyresrätter för att kunna öka flexibiliteten bland bostäder för äldre och vill lyfta de framtida behoven av särskilda boende för äldre och LSS-bostäder eftersom de oftast inte är inplanerade i tidiga skeden. Man bedömer att det finns ett behov av nio nya särskilda boende (9*40 lägenheter) fram till 2028, vilket innebär en utökning med 360 lägenheter för permanent boende i särskilt boende/korttidsboende fram till och med 2028 och påpekar att det för LSS-boende finns ett ökat behov av både servicelägenheter och gruppboende för personer med funktionsnedsättning. Deras bedömning är att det finns behov av minst ett gruppboende med sex lägenheter inklusive personalutrymme och gemensamhetsutrymme samt ett serviceboende med 10 lägenheter inklusive personalutrymme och gemensamhetsutrymme per år varav det sista bör kunna integreras i det vanliga bostadsbeståndet.

FörNyaLund tycker att strategierna kan kompletteras med "Behovet av bostäder med service och gemenskap för äldre, som inte uppfyller kraven för särskilt boende skall tillgodoses."

Region Skåne tycker att planeringen för äldreboende kan upplevas bristfällig och att det saknas resonemang för olika former av boende, som särskilda boenden eller trygghetsboenden och ser det som önskvärt att översiktsplanen utvecklas utifrån ett resonemang om bostäder för äldre.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret ser vikten av samverkan och av tidig planering för att kunna tillfredsställa bostäder för alla behov. Utbyggnads- och boendestrategi (antagen i KF 2016-09-29) är kommunens strategi för bostadsförsörjning och som innehåller mål och strategier inom området. En översyn av Utbyggnads- och boendestrategi ska göras nästa mandatperiod och synpunkter tas med i detta arbete. Strategin kan utvecklas avseende bl.a. behovet för olika grupper, olika former av boenden samt samverkansprocesser.

I utställningsförslaget till ÖP finns en variation av områden utpekade för ny blandad bebyggelse där bostäder igår med syfte att möta behovet av en bred bostadspalette och bostäder för alla behov. Här uppmärksammas även behovet av utveckling i kommunens arbete för bostadsförsörjning mot bakgrund av bl.a. ovanstående synpunkter och byggnadsnämndens tillägg och ändringar vid beslut om samråd av översiktsplanen 2017-09-21.

Aktbilaga 102 tycker att det behövs ett ökat byggande av hyresrätter med varierande storlek eftersom det är en nödvändighet för ungdomar som vill flytta hemifrån, äldre som vill ha ett mer lättskött boende och personer som flyttar till vår kommun för arbete eller studier. **Aktbilaga 181** önskar att en stor del av kommunens strategi för att lösa bostadsbristen gick ut på att dela mera eftersom att det ur resurseffektivitet och miljösynpunkt vore bra att dela mer på den bostadsyta som redan finns, och därigenom försöka skapa mer boenden, och inte bara försöka att bygga bort bostadsbristen med nya bostäder och undrar med anledning av detta ifall det kan vara möjligt för kommunen att på något sätt uppmuntra till/underlätta för de som vill dela upp en stor bostad i två bostäder. **Aktbilaga 181** tycker att det är bra och viktigt med målen "45% av nybyggnation ska vara hyresrätter" samt "minst 10% av hyresrätter på tidigare kommunal mark ska erbjudas kommunen för att tillgodose särskilda bostadsbehov" men hade önskat att ambitionerna var ännu högre. Man hade även gärna sett att kommunen än tydligare lyfte och satsade extra på att underlätta för de grupper som inte har samma fördelar som andra på bostadsmarknaden att hitta boende. **Aktbilaga 42** vill att det i varje stadsdel ska finnas ett helt bostadskvarter med mindre lägenheter för äldre där det erbjuds service och

aktivitetslokaler och med fördel även integrerade lokaler för hemtjänsten. **Aktbilaga 42** vill se att området kring Lunds nya central fylls med lika delar bostäder (hyresrätter), företag, nöje och kommers.

Kommentar:

Alla stadsdelar och tätorter bör innehålla olika upplåtelseformer, vilket bland annat kan nås genom förtätning som kompletterar befintlig bebyggelse. Under kapitlet "Social hållbarhet – boendemiljö" i samrådshandlingen beskrivs vikten av att skapa bostadsområden för att nå social hållbarhet och jämlikhet inom bostadsförsörjningen och boendemiljön. Just hyresrätter, eller uthyrning av hela eller delar av en bostad, är den upplåtelseform som är det främsta alternativet för de ekonomiskt svagare grupperna, exempelvis studenter, äldre och ensamstående. Detta poängteras också i samrådshandlingen. De bostadspolitiska målen, antagna i utbyggnads- och boendestrategi, lyfts i sin helhet in i utställningshandlingen.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** undrar vad den nya strategin "Öka byggaktörernas delaktighet i planprocessen" betyder och är starkt emot den ifall det betyder att byggaktörernas inflytande ökar. Man påpekar även, med anledning av byggnadsnämndens tillägg om att planera för fler fribyggartomter, att fribyggartomter är ineffektiva och antites till förtätning.

Kommentar:

Byggaktörernas delaktighet i planprocessen innebär en ökad tydlighet och transparens gentemot marknadens aktörer så att de lättare ska kunna fokusera på och effektivare kunna få fram de projekt som kommunen och marknaden efterfrågar samt finns lösningar för att nå kommunens mål och ambitioner. Fribyggartomter kan utvecklas med nya "tätare" lösningar, anpassas efter områdets förutsättningar och där bidra till en bredare bostadspalette.

Vård- och omsorgsnämnden vill poängtera att LSS- bostäderna i respektive stadsdel bör vara centralt placerade med god service och handel i närområdet och ha god tillgänglighet till kollektivtrafiken samt andra aktiviteter och att det är viktigt att i ett tidigt skede i exploateringen arbeta med att reservera mark i nytt bestånd samt i förtätning och bevaka lämpliga placeringar för att kunna tillgodose vård- och omsorgsnämndens behov.

Kommentar:

Detta kommer att arbetas in i utställningshandlingen.

Utbyggnadsförutsättningar

Hela Lund ska leva

Föreningen Gamla Lund är positiva till att planen vill göra de mindre tätorterna mer attraktiva för att avlasta städerna Lund och Malmö och att det nämns att förtätning skall "påverka de befintliga miljöerna så lite som möjligt, genom utgå från platsens egna förutsättningar." Man saknar dock en skrivning om att det ibland kan vara konfliktfyllt och innebära stora utmaningar att kombinera visioner och idéer med försiktighet och hänsyn.

Liberalerna anser att utvecklingen och byggandet måste ske i hela kommunen för att möta efterfrågan på bostäder hos dem som vill bo kvar i kommunen, flytta hemifrån eller flytta till Lund för att t.ex. studera och arbeta. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** och **Södra Sandby Centeravdelning** tycker att Revinge, Torna-Hällestad med flera mindre orter behöver arbetas in i den slutgiltiga översiktsplanen. **Moderaterna i Södra Sandby** saknar utbyggnadsområden i Revingeby. **Kultur- och fritidsnämnden** konstaterar att en målsättning i planen är att hela Lund ska leva, men att det trots detta är stort fokus på Lunds tätort. Därför ser man att tätorterna i de östra kommundelarna med fördel lyfts fram än mer i utställningshandlingen.

LKF anser att det är angeläget med fler bostäder i de östra tätorterna för att bevara och vidareutveckla service och kollektivtrafik och ser därför positivt på att Lunds kommun arbetar aktivt för att stärka attraktiviteten i alla tätorter. **Kristdemokraterna** anser att attraktiviteten i de östra tätorterna måste ökas och tycker att hela

kommunen, inklusive de östra tätorterna, skall utvecklas. **Hyresgästföreningen Lund** ser gärna att det byggs flerfamiljshus även i "byarna" och då med hyresrätt.

Kommentar:

Redovisningen av de mindre tätorternas utveckling, inklusive Revingeby och Torna-Hällestad, kommer att utvecklas i utställningshandlingen.

Aktbilaga 82 tycker att de östra tätorterna måste integreras bättre med staden för att inte bara vara byar utan, genom att förbindas med snabb lokaltrafik och snabbcykelbanor, bli "stadsdelar i natur" som skulle kunna erbjuda attraktiva naturnära bostäder och arbetsplatser lika tillgängliga som stadens ytterområden Norra Nöbbelöv, Stångby och Östra Torn/Linero. **Aktbilaga 166** menar att de östra tätorterna inte blir mer attraktiva genom att växa utan snarare genom att få behålla sina karaktärer av byar/småsamhällen och genom att göras mer lättframkomliga för fotgängare och cyklister. **Aktbilaga 133** och **Aktbilaga 206-207** tycker man ska satsa betydligt mer i de östra byarna. **Aktbilaga 101** vill att större hänsyn tas till de östra delarna av kommunen. **Aktbilaga 122-123** tycker att allt för lite fokus läggs på de mindre tätorterna i kommunen och att det fokus som läggs i alldeles för stor grad bygger på Simrishamnsbanan och anser att för mycket hopp läggs till järnvägen och vill se reservidéer för att utveckla tätorterna i öster även i scenarion utan järnvägen. **Aktbilaga 21** betonar vikten av att utveckla stationsområdet i Dalby i snabbare takt och tror att det kan finnas en enorm potential i att även binda samman Dalby, Lund och Veberöd för att öka attraktionskraften i byarna.

Kommentar:

Redovisningen av de mindre tätorternas utveckling, inklusive Revingeby och Torna-Hällestad, kommer att utvecklas i utställningshandlingen. Som strategi i samrådshandlingen beskrivs att utvecklingen av de mindre tätorterna ska ske utifrån orternas unika förutsättningar som kompletterande boendemiljöer till Lunds stad så att de inte förlorar sin karaktär. Samma inriktning kommer fortsatt att gälla i utställningshandlingen. För att underlätta utvecklingen och öka attraktiviteten är kopplingarna mellan de östra tätorterna och Lunds stad en viktig faktor. I utställningshandlingen presenteras befintliga och framtida infrastruktursatsningar och Simrishamnsbanans betydelse för en framtida utveckling av t.ex. Dalby går inte att förringa. EN satsning på utvecklad busstrafik, ev. s.k. superbuss, är ett steg på vägen. Stationsområdet i Dalby ingår som utbyggnadsområde i utställningshandlingen förslag fram till 2040 och lyfts som ett av kommunens viktiga stadsutvecklingsområden.

Miljönämnden tycker att översiktsplanen behöver strategier för hur noder (centra) knyts ihop och hur man med enkelhet kan röra sig mellan stadens olika hörn, vilket skapar strukturer som möjliggör att hela staden kan utvecklas.

Kommentar:

Ytterligare beskrivningar har gjorts i utställningshandlingen.

Länsstyrelsen bedömer det angivna bostadsbehov för kommunen som helhet som rimligt och är positiva till differentieringen mellan orterna vad gäller förväntad befolkningsökning och ambitionen att ta tillvara varje Orts förutsättning och särdrag men konstaterar att det i nuvarande handling inte går att utläsa markanspråket inom respektive ort.

Kommentar:

Detta kommer att gå att läsa ut i utställningsförslaget

Aktbilaga 82 tycker att det skulle vara spännande att se Lund och Dalby som två delar i en funktionellt samordnad enhet med insprängd natur (nationalpark) och Arendalas vackra jordbrukslandskap och dess berömda utsikt bevarad mellan noden i öster och noden i väster och menar att en Lund – Dalby planering skulle göra det möjligt att bevara jordbruksmarken i kommunens västra delar där en högklassig jordbruksproduktion

skulle kunna ge ett grönt näringsliv anslutet till forskning och industri samtidigt som kulturlandskapet runt staden bevaras.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret tycker att detta är intressanta idéer. Kvalitéer i landskapet lyfts i utställningshandlingen. En särskild utvecklingsstrategi för området är möjligt att initiera i framtiden.

Aktbilaga 187 tror att det hade blivit god översiktsplanering förankrad i landskapet om tanken "Fokusera stadens och tätorternas utveckling i stråk för att minska transportbehoven och förbättra förutsättningarna för hållbart resande" hade utvecklats, dvs. stråk planerade för att fånga upp hela staden, inte bara det exploateringsintressanta. **Aktbilaga 184** tycker att Lund bör vara försiktig i sin iver att bygga söderut eftersom det kommer att innebära en starkare koppling mot Malmö med risk för identitetstapp, vilket Lund kommer att förlora på. Man ber också Stadsbyggnadskontoret att studera obalansen i noden Norra Fäladen då det krävs åtgärder mot norr för att inte obalansen skall kvarstå.

Kommentar:

Översiktsplanen föreslår utveckling i flera stråk, t.ex. mot Norra Fäladen och Nöbbelöv. Betydelsen av landskapssläpp kring staden lyfts i utställningshandlingen.

Aktbilaga 89-91 vill att delar av deras fastighet, Östra Odarslöv 5:9, läggs in i översiktsplanen som mark för bostäder eftersom den har möjlighet att bebyggas med 6-9 stycken 1-2 plansbostäder då marken inte brukas som åkermark utan har använts för granodling som nu slutavverkats. De påpekar att fastigheten ligger inom utredningsområdet för framtida möjliga utbyggnadsområden i översiktsplanförslaget och ansluter direkt till viktiga stadsutvecklingsområden samt planerad spårbunden trafik med hållplats i Nordöstra Brunnsög.

Kommentar:

Riktlinjer för bebyggelseutveckling på landsbygden samt utveckling av mindre byar beskrivs i avsnittet "Landsbygdsutveckling" i utställningshandlingen.

Aktbilaga 42 undrar, med tanke på att kommunen verkar vilja utvecklas där möjlighet till kollektivtrafik finns, hur det planeras för utbyggnad av Vallkärra Stationsby, om det är lagt på hyllan för all framtid eller finns med i framtidsplanerna.

Kommentar:

Vallkärra stationsby är i dagsläget inget prioriterat område som finns med i översiktsplanen. Att bygga helt nya tätorter/satellitstadsdelar har inte diskuterats i arbetet med ny översiktsplan. Med nya förutsättningar kan det i framtida översyn av översiktsplanen bli aktuellt att undersöka och diskutera alternativ för den långsiktiga utbyggnaden.

Landsbygd

Föreningen Gamla Lund tycker att det är positivt att det inte föreslås någon tätortsutveckling mellan Dalby och Södra Sandby eftersom naturområdet mellan dessa tätorter är mycket attraktivt och bör bevaras i sin helhet. **LRF:s kommungrupp** vill se en hållbar utveckling i den fortsatta planeringen och att livsmedelsproduktion och verksamheter på landsbygden tas tillvara så att även landsbygden kan leva kvar. **Tekniska nämnden** anser att beskrivningar av utvecklingen av lantbruket bör behandlas mer eftersom i den mån stadsmiljöer ska utvecklas mot större hållbarhet måste också lantbruket följa med. **Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén** anser att kunna utnyttja byggnader som tidigare använts för jordbrukets behov för annan verksamhet, samt vid behov komplettera med ny bebyggelse, bidrar till att en levande landsbygd kan upprätthållas och kvarboende underlättas, vilket bör uppmärksammas i den översiktliga planeringen. **VA SYD** tycker att meningen "I de mindre byarna..." på sidan 23 bör strykas eftersom fokus inte bör vara de enskilda fastighetsägarnas ekonomi och föreslår att det istället skrivs ett helt stycke om förutsättningarna för

landsbygdsutveckling, där VA-utbyggnad är ett spår, men kollektivtrafik, service etc. också nämns. **Region Skåne** anser, med anledning av att översiktsplanen redogör för utbyggnaden i tätorter, byar och landsbygd, att resonemangen om stad och landsbygd skulle kunna utvecklas och stärkas och att planen med fördel skulle kunna beskriva vikten av att arbeta med mötesplatser och andra sociala aspekter på landsbygden.

Länsstyrelsen tycker att kommunens syn på utvecklingen av landsbygden redovisas ytterst knapphändigt.

Föreningen Gamla Lund tycker att översiktsplanen bör ta upp frågan om att hindra tätorterna att växa ihop eftersom detta inte bara är en fråga om att bevara mest möjligt av den goda jorden utan också om att behålla det skånska öppna kulturlandskapets kvaliteter. Man saknar det öppna kulturlandskapets kulturhistoriska och upplevelsemässiga värden och utblickarna i landskapet och tycker att även om en viss utbyggnad på högvärdig åkermark är svår att undvika borde relationen bebyggelseutveckling/landskapsvärden tas upp, t. ex. den framtida avgränsningen av "Lunds stad", vars utvidgning sker på bekostnad av "Slätten". **Föreningen Gamla Lund** tycker att det är särskilt viktigt att undvika ytterligare utbyggnad söder om Stångby i riktning mot Lund, för att bevara kvarvarande öppet landskap där. **Aktbilaga 156-157** tycker att det måste skapas en hållbar utveckling på landsbygden i den fortsatta planeringen för att ta vara på livsmedelsproduktion och verksamheter så att även landsbygden kan leva kvar.

Kommentar:

En komplettering med ett nytt avsnitt "Landsbygdsutveckling" kommer att finnas i utställningshandlingen. Även kulturmiljöaspekterna kommer att utvecklas. Ställning tas att Lund inte ska växa ihop med Vallkärra, Stångby eller Hjärup.

VA SYD påpekar att med nuvarande lagstiftning (lagen om allmänna vattentjänster) kan bygglovgivning för enstaka fastigheter på landsbygden få stora konsekvenser vad gäller kommunens skyldighet att bygga ut kommunalt vatten och avlopp samtidigt som en tryggad VA-försörjning å andra sidan kan leda till ett ökat intresse för att flytta till en viss plats. De anser, med tanke på den samhällsinvestering som en kommunal VA-försörjning innebär, att det vore önskvärt att utbyggnaden av vatten och avlopp i möjligaste mån följer de tankar som kommunen har om kommunens övriga utvecklingen.

Kommentar:

Ställningstaganden angående VA-försörjning kopplat till enskilda fastigheter på exempelvis landsbygden kommer att finnas i utställningshandlingen.

Jordbruksmark

Bromölla kommun ser det som mycket positivt att fokus läggs på förtätning i befintliga tätortsstrukturer för att spara värdefull jordbruksmark så långt som möjligt. **Aktbilaga 42** tycker att det är bra att det förtätas istället för att byggas på åkermark eller i parker/grönområden. **Aktbilaga 153** tycker att förtätning inom staden är bra eftersom det skapar förutsättningar att utnyttja kollektivtrafiken optimalt och sparar åkerjorden. **Aktbilaga 43** är positiv till att förtätning är en stor del av planen så att infrastruktur kan utnyttjas mer effektivt och ianspråktagande av jordbruksmark kan undvikas

Länsstyrelsen kan inte se att nuvarande planhandlingar tillräckligt motiverar omfattningen av föreslagna utbyggnadsområden på oexploaterad mark och påpekar oklarheten i att förslagets prioriterade inriktning är förtätning samtidigt som flera av utbyggnadsområden snarare utgör en ortsutbredning.

LRF:s kommungrupp tycker att LundaEkos satsningar på 100 % ekologiskt närodlat och närproducerade livsmedel rimmar dåligt med de markanspråk som översiktsplanen ger förslag om.

Centerpartiet kommunkrets i Lund tycker inte att bostadsbyggandet i Stångby ska fortsätta växa på den bästa åkermarken och vill att åkermarken skyddas och möjliggöra en ökad självförsörjningsgrad vad gäller livsmedel. **Veberöds Centerpartiavdelning** anser inte att förslaget hushållar med den ändliga resursen åkermark och menar att ifall alla de områden som anges i ÖPL-förslaget bebyggs finns det inte längre något jordbruk kvar att tala om i Veberöd. **Wihlborgs Fastigheter AB** tycker det är viktigt att den högavkastande jordbruksmarken som omger staden sparas. **Lunds Naturskyddsförening** tycker att all högklassig åkermark

ska sparas för framtiden och varken bebyggas eller användas för stora vägprojekt och anser inte att det är hållbart att Lunds styrande accepterat att staden växer mycket kraftigt ifall denna expansion leder till att man tar värdefull åkermark och bygger på den. **Källby mölla odlingsförening** menar att exploatering och hårdgörning av även små områden med god odlingsjord inte är hållbar stadsutveckling om det finns hårdgjorda ytor eller ruderatmark som alternativ.

Aktbilaga 53, Aktbilaga 97-98 och Aktbilaga 208 vill att all byggnation på den bördiga åkerjorden stoppas så att den goda jorden får förbli jordbruksmark och den skånska slätten får vara orörd. **Aktbilaga 113** är starkt oroad över att den ytterst värdefulla jordbruksmarken ständigt naggas i kanten och tas i anspråk för ny bebyggelse och ser inte hur det då kan skapas "ett hållbart samhälle" för framtiden. **Aktbilaga 144** tycker att jordbruksmarken måste sparas till kommande generationer, inte minst med tanke på hållbarhetsmålen och påpekar att det inte hjälper om man bygger bostäder på tidigare företagsområden om man i stället tar annan jordbruksmark i anspråk för nya företagsområden. **Aktbilaga 142** tycker inte att planhandlingen tar skälig hänsyn till den viktiga jordbruksmarken och tror att allt för mycket jordbruksmark kommer att tas i anspråk. **Aktbilaga 156-157** vill inte att det byggs på åkermarken i Lund utom i yttersta nödfall och efter ordentlig miljökonsekvensutredning. **Aktbilaga 166** tycker att förslaget innebär allt för mycket byggande på värdefull åkermark och i för nära anslutning till naturområden. **Aktbilaga 177** anser att den goda jorden måste få vara i fred och är av åsikten att det kanske kan behövas jordbruksreservat. **Aktbilaga 188** tycker inte det ska byggas verksamhetsområde väster om Lund för att det är viktigt att spara det fina jordbrukslandskapet. **Aktbilaga 206-207** vill att distinktionen att inte bygga på den absolut bästa åkerjorden behålls. **Aktbilaga 42** tycker att utbyggnad av Lunds kommun och befolkningstillväxten i första hand bör ske upp mot åsen för att spara värdefull åkermark. **Aktbilaga 230** vill att den goda jorden sparas med tanke på framtida behov som t.ex. vår egen försörjning. **Aktbilaga 42** tycker inte att Stångby bör byggas ut på den god åkermark. **Aktbilaga 113** är trött på allt tal om "förtätning" samtidigt som det tycks stå klart att värdefull, oersättlig, åkermark tas i anspråk. **Aktbilaga 142** tycker att det är uppenbart att Lunds kommun inom överskådlig framtid kommer att drabbas av olika infrastrukturprojekt, exempelvis breddning av järnvägar, Simrishamnsbanan med mera och ser hur det i dessa projekt blir jordbruksmarken som kommer att få lämna plats för exploateringen, ett faktum som gör det än viktigare för Lunds kommun och Länsstyrelsen att arbeta fram effektivare lösningar med förtätningar eller avstående från exploatering av jordbruksmarken.

LRF:s kommungrupp är positiva till den ökade medvetenheten av värdet men anser att jordbruksmarkens värden i kommunen måste inventeras och analyseras för att det ska kunna vägas mot andra samhällsintressen vid framtida utbyggnader. Man tycker att en plan för en sådan inventering och analys med ett förtydligande vari värdet består definieras och bör presenteras i översiktsplanen. **Centerpartiet och FörNyaLund** är mycket bekymrade över bristerna i underlaget vad gäller framtida markanvändning, speciellt exploatering av jordbruksmarken och föreslår att underlaget för Lunds framtida ÖP kompletteras så att det snarast blir möjligt att bättre bedöma den fortsatta utbyggnaden av Lunds kommun på högproduktiv åkermark i förhållande till viktiga samhällsintressen.

LRF:s kommungrupp anser att översiktsplanen bör omfatta en koppling mellan jordbruksmarkens värde och de nationella och regionala mål för livsmedelsproduktionen som finns idag och tycker att ett långsiktigt perspektiv i ÖP även bör omfatta ett scenario där samhällets livsmedelsförsörjning inte, som idag, till stor del vilar på produktion på andra platser i världen för i ett längre tidsperspektiv kan markens värde vara helt avgörande för försörjningen.

Centerpartiet kommunkrets i Lund och Södra Sandby Centeravdelning tycker att frågan om den bästa åkermarkens betydelse får låg prioritet när förslagen läggs trots att den i övrigt påtalas på många ställen i översiktsplanen. De anser att om jordbruksmark måste tas i anspråk ska utgångsläget vara att den bästa åkermarken i landet för produktion, det vill säga den i Lunds kommuns västra delar, ska värnas och inte exploateras.

Centerpartiet och FörNyaLund tycker att "väsentligt samhällsintresse" måste tolkas och redovisas i handlingen så att intressen ska kunna balanseras med utgångspunkt i brukningsvärd jord och alternativ nytta över tid vilket inte framgår av nuvarande underlag.

Aktbilaga 187 saknar, med anledning av att det i översiktsplanen står "jordbruksmarken och annan oexploaterad mark utanför tätortsgränsen så långt som möjligt kan bevaras för bland annat långsiktig livsmedelsförsörjning och klimatanpassningsåtgärder" och att det kan uppnås "...genom förtätning", konkreta studier och alternativ hur det kan klaras av. Man tycker också att uttrycket "så långt som möjligt" i meningen "jordbruksmarken och annan oexploaterad mark utanför tätortsgränsen så långt som möjligt kan bevaras för bland annat långsiktig livsmedelsförsörjning och klimatanpassningsåtgärder" öppnar för valfri tolkning och inte är vägledande.

Centerpartiet och FörNyaLund saknar tillfredsställande redogörelse om förutsättningar att ta annan mark i anspråk och påpekar att en översiktsplan ska göra det möjligt att värdera möjliga markalternativ. De ställer krav på att det besvaras utförligt och med redovisat faktaunderlag i det fortsatta arbetet med Lunds nya översiktsplan och med svar i sådan form att det blir möjligt att seriöst bedöma varför fortsatt expansion i Lund ska göras just på högproduktiv åkermark och inte genom annan markanvändning.

Centerpartiet och FörNyaLund tycker att i den kommande ÖPn för Lund bör jordbruksmarkens värden framgå genom en klar och tydlig redovisning av fakta och relevanta analyser av jordbruksmarken och av alternativ markanvändning.

Kristdemokraterna konstaterar att Lunds kommun kommer att fortsätta växa genom förtätning men anser att det måste ske med försiktighet samtidigt som det är viktigt att spara den värdefulla åkermarken där klimat och miljöfrågor är mycket viktiga faktorer.

Hörby kommun påpekar att en tillväxt på 1 200 bostäder per år kommer att ställa stora krav på ett effektivt utnyttjande av markområden om inte jordbruksmark ska tas i anspråk och då Lund de senaste åren vuxit kraftigt och stora arealer brukningsvärd jordbruksmark har tagits i anspråk anser de att det bör finnas stor restriktivitet i planen att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk.

Miljönämnden tycker att det är motsägelsefullt att i översiktsplanen bevara jordbruksmarken och samtidigt använda den för nya verksamhetsområden och bostadsutbyggnad. De saknar en utredning beträffande ianspråktagande av jordbruksmark för verksamheter eller bostäder då det inte är förenligt med miljöbalken där det framgår att brukningsvärd jordbruksmark enbart får tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen som inte kan tillgodoses på annat sätt.

Region Skåne ser positivt på det tydliga ställningstagandet om att främst växa genom förtätning i en sammanhållen och resurseffektiv bebyggelsestruktur men tycker trots detta att översiktsplanen totalt sett tar relativt stora ytor jordbruksmark i anspråk och menar att Lunds kommun därför behöver föra tydligare resonemang om utbyggnadsområden för såväl stadsutveckling som verksamhetsområden på jordbruksmark.

Länsstyrelsen anser att handlingarna inte tillräckligt motiverar behovet av att ta i anspråk jordbruksmark relaterat till bestämmelserna i miljöbalken eller vilka väsentliga samhällsintressen som ska tillgodoses.

Centerpartiet och FörNyaLund ställer krav på att det redan nu görs ett s k Tematiskt tillägg om jordbruksmarken inom ÖP-arbetet vilket innebär att byggnadsnämnden definierar åkerjord som en s k specifik sektor och som tema inom översiktsplanen och därefter konkret relaterar detta tema i förhållande till andra samhällsaspekter.

Kommentar:

Ett särskilt avsnitt om jordbruksmarken tillkommer i utställningsförslaget. Även nationella och regionala mål för livsmedelsproduktionen redovisas i översiktsplanen.

Processen hur vägvalet gjorts mellan jordbruksmark och utbyggnad beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen. Där ingår också en beskrivning av vilka väsentliga samhällsintressen som tillgodoses av utbyggnaden. I konsekvensbeskrivningen redovisas ianspråktagen mark per ort samt fördelning förtätning/utbyggnad samt resonemang om alternativ.

Förtätning är den prioriterade inriktningen. En avvägning behöver göras mellan förtätning och de konfliktpunkter det innebär; buller, marksaneringar, flytt av verksamheter etc. För att möta behovet av bostäder och uppnå en variation av bostadstyper krävs därför en variation av lokaliseringmöjligheter. Brunns hög är en viktig del i att utnyttja investerad spårbusen infrastruktur och stärka utvecklingskraften i Lund och regionen som helhet. Därutöver är antalet områden för blandad bebyggelse på jordbruksmark som ingår i markanvändningen fram till 2040 mycket begränsade kring staden Lund och syftar till att skapa en sammanhållen och hållbar stad och där serviceunderlag i befintliga stadsdelar stärks.

Områden för verksamheter krävs för att skapa nya arbetsplatser i den regionala motorn Lund och för att erbjuda mark till de verksamheter som inte längre kan samspela med en omvandling till blandad bebyggelse. En högre täthet eftersträvas vilket innebär att det samlade markanspråket innebär ett väsentligt högre utnyttjande. Nyexploaterade områden för verksamheter ska kunna ha en högre täthet än de befintliga verksamhetsområdena som omvandlas. De mer centrala omvandlade områdena för blandad bebyggelse ska kunna ha en betydligt högre täthet än om motsvarande område planerats i kanten av staden. För en utveckling i hela kommunen ska 1/3 av bostäderna kunna lokaliseras utanför staden Lund och i dessa lägen är förtätningmöjligheterna mer begränsade. I de övriga orterna behöver bostadsbeståndet breddas och den sociala hållbarheten stärkas. Stationsläget i Stångby tillvaratas för att skapa ett långsiktigt hållbart stationssamhälle välintegrerat i regionen.

Centerpartiet Lunds stad och Centerpartiet kommunkrets i Lund anser inte att det är rimligt att ytterligare åkermark tas i anspråk, utan bedömer att områdena kring Brunns hög, Källby och Västerbro täcker behovet av bostäder åtminstone fram till 2035. Man tycker att ingen annan mark ska tas i anspråk förrän dessa är fullt utbyggda.

Kommentar:

2/3 av kommunens bostadsbehov ska mötas i staden. Brunns hög, Källby och Västerbro har tillsammans en stor långsiktigt kapacitet. Även om strategin är att fokusera utbyggnaden samt bygga färdigt områden kommer dessa områden vara utbyggnadsområden för en längre tid. En viss variation av områden som möjliggör en variation av bostäder, byggaktörer och genomförandeaspekter krävs för att möta behov och målsättningar för bostäder. Ytterligare områden för blandad bebyggelse kring staden Lund fram till 2040 är begränsade och syftar till att skapa en sammanhållen stad; Värpinge, Fredentorp samt två mindre delar i Östra Torn/Linero. 1/3 av bostadsbehovet ska kunna mötas utanför staden Lund för en balanserad utveckling i kommunen. I dessa orter är förutsättningarna för förtätning mer begränsade.

Aktbilaga 133 tycker att området söder om Höjeå ska tas bort ur översiktsplanen eftersom kommunen måste vara rädda om åkermarken.

Kommentar:

Området söder om Höje å ligger till övervägande del i Staffanstorps kommun och kommer inte redovisas i Lunds kommuns översiktsplan. Detta ändras i utställningshandlingen. Samarbete pågår med Staffanstorps kommun som planerar på sin sida gränsen. Frågan belystes i samrådshandlingen.

Aktbilaga 83-85 påpekar att det mellan Gässlingavägen och Värpinge golfbana redan idag odlas en mångfald av grödor som det inte tas någon hänsyn till i samrådsförslaget. Det samma gäller de anlagda "beträdorna"/promenadstråken kring fälten och skogsträdgården som eleverna på Fågelskolan anlägger i samarbete med och pedagogerna på Naturskolan.

Kommentar:

Området redovisas i utställningsförslaget som särskilt fritidsområde vilket stödjer pågående verksamhet. I nordväst planeras ett nytt område för blandad bebyggelse.

Aktbilaga 97-98 anser att en kommun som säger sig vårda gröna och kulturella värden inte kan planera för expropriering av högklassad jordbruksmark i syfte att skapa industri eller annan näringsverksamhet på denna, i det specifika fallet mellan nuvarande Starka och mot Flyinge 5:16, och tycker att det är både oekonomiskt och historie- och hänsynslöst.

Kommentar:

Ett avsnitt om jordbruket och jordbruksmarkens värde tillkommer i utställningsförslaget och processen hur vägvalet gjorts mellan jordbruksmark och utbyggnad kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen. Det aktuella området bedöms lämpligt som framtida utvecklingsområde för verksamhetsmark bland annat på grund av den direkta närheten till befintligt verksamhetsområde. Förslaget är också helt i linje med tidigare långsiktig planering och finns även markerat i Lunds kommuns översiktsplan från 2010.

Södra Sandby - utbyggnadsfrågor

Föreningen Gamla Lund påpekar att den småstadsinspirerade förtätningen av Södra Sandbys ortskärna kräver noga samspel med bevaring av äldre bebyggelse och att det hittills har rivits mer än vad som är önskvärt.

Miljönämnden tycker att den mark som idag inte är exploaterbar vid 400 kV ledningen öster om Södra Sandby bör kunna utnyttjas mer effektivt i och med den planerade ledningsflytten. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** och **Södra Sandby Centeravdelning** tycker att området längs Hällestadsvägen ska omprioriteras så att byggnationen kan starta 2022 när kraftledningen flyttas

Moderaterna i Södra Sandby påtalar vikten av att de föreslagna utbyggnadsområdena ska planeras för villa- och radhusbebyggelse.

Södra Sandby Centeravdelning tycker att området Lindegård tills vidare bör sparas för fortsatt jordbruk.

Kommentar: Samspel med äldre bebyggelse i samband med förtätning är viktigt och förtydligas. Målsättningen i bostadsområden är att, utifrån de lokala förutsättningarna, skapa blandade bostadsområden med en variation av bostadstyper och upplåtelseformer. Lindegård pekas i utställningsförslaget ut som "utbyggnad efter 2040" och är fram till 2040 därmed fortsatt jordbruksmark. Hällestadsvägen lyfts in som utbyggnadsområde fram till 2040 i utställningshandlingen.

Aktbilaga 201 förstår att det måste byggas mer men tycker, bland annat på grund av den lantliga prägel och de djur som lever i området, att det är väldigt trist om det byggs på åkern längs med Dalbyvägen och Kardborrevägen i Sandby och föreslår, om det tvunget måste byggas i området, att utbyggnad borde kunna begränsas till området längst ut mot Dalbyvägen eftersom det ändå känns mer stadslikt i och med att där är mycket trafik.

Kommentar:

Detaljplanering för området är påbörjad. Synpunkterna tas med i det vidare arbetet.

Aktbilaga 100 ifrågasätter idén att bygga på åkern nedanför Kardborrevägen i Södra Sandby bland annat på grund av naturhänsyn, topografiska skäl (då området är en kraftig lutning med mycket sankt) och kraftledningen som går rakt igenom området och upplever det som att förslagen för Södra Sandby i alltför hög grad tillkommit genom att man vill ligga längs existerande kollektivtrafikväg istället för att se var det är lämpligt att bygga. Man påpekar att det finns stora åkerområden längs med Lundavägen, vilka inte har bebyggts, som skulle bli betydligt mer centralt beläget än förslaget vid Kardborrevägen och att närhet till busshållplats skulle kunna lösas genom nya dragningar. **Aktbilaga 175** påpekar att åkermarken söder om Kardborrevägen i Södra Sandby är en högst olämplig plats för bostäder då den lutar kraftigt och är sank vilket medför risk för översvämningar och föreslår en lämpligare plats längs Lundavägen vid infarten till Södra Sandby där det finns service och omedelbar närhet till busshållplatser.

Kommentar:

Det är en utmaning att bygga i Killebäcksområdet söder Kardborrevägen på grund av det låglänta läget och därför blir hanteringen av vatten viktig. Läget är dock centralt och detaljplanering har påbörjats och beslut att kraftledningen ska flytta är fattat.

Utbyggnad längs Lundavägen är inte föreslaget eftersom Fågelsångsdalen har stora värden som landskap och natur och är riksintresse både för kulturmiljövård och naturvård.. Norr om Lundavägen finns ett förslag på en långsiktig utbyggnad kopplat just till framtida dragning av kollektivtrafik mellan Södra Sandby och Brunns hög. En sådan utbyggnad behöver då ta hänsyn till Fågelsångsdalens värden.

Aktbilaga 112 föreslår att förlängning av Backgatan i Södra Sandby, i del av skogen vid Frejs äng, vore ett område lämpligt att bygga bostäder på.

Kommentar:

I den fördjupade översiktsplanen för Södra Sandby föreslås förtätning norr om en förlängning av Backgatan i anslutning till befintlig bebyggelse. Ytterligare förtätning kan vara möjlig i området.

Dalby – utbyggnadsfrågor

Föreningen Gamla Lund ser gärna en prioritering av Södra Stationsområdet, trots osäkerheten om banutbyggnaden, eftersom en sådan utbyggnad eventuellt kunde bli argument för tidigare utbyggnad av banan och spårvägen mellan Lund och Dalby. Man ser det även som positivt att det visas en spårkorridor för järnvägens utbyggnad som tillåter olika detaljutformningar, och att det gamla stationsområdet förutsätts bli återanvänt. **LKF** anser att det på lite längre sikt är viktigt att utbyggnaden av Dalby stationsområde inleds om angivna utbyggnadsnivåer ska kunna uppnås. **Kristdemokraterna** vill se att Dalby kompletteras med områden för nya bostäder i kollektivtrafik nära lägen.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer förslaget att ändras så att stationsområdet ingår i utbyggnaden av Dalby fram till 2040 trots osäkerheten om banutbyggnad. Detta kommer att möjliggöra fler bostäder i kollektivtrafiknära läge i Dalby, vilket också var en del av byggnadsnämndens tilläggsbeslut från 2017-09-21. Vidare arbete behöver undersöka möjligheterna för utbyggnad med anledning av att banutbyggnaden är osäker och eftersom riksintresse för järnväg idag utgör en korridor genom stationsområdet.

Aktbilaga 22 tycker att bebyggelse i stråket från Dalby centrum, utmed Södra Sandby vägen mot Norra Fäladsvägen, som syns i strategikartan, är mycket olämpligt eftersom det är ett park/grönområde som ur miljösynpunkt bör skyddas och bevaras.

Kommentar:

Södra Sandbyvägen genom Dalby är en gammal bygata med bebyggelse tätt intill. Med utvecklingsstråk menas i detta sammanhang att utveckla stråket för att bättre röra sig mellan Dalby Centrum, Nyvångsskolan samt naturen. Punktvis förtätning kan stärka attraktivitet och tillföra värden.

Aktbilaga 42 påpekar att det finns ett litet område norr om Dalby som omfattar ett icke detaljplanerat område med flera hus och obebbyggda fastigheter och tycker att detta område borde tas med i översiktsplanen som ett "utredningsområde/framtida möjliga bebyggelseområden".

Kommentar:

Dagens obebbyggda fastigheter utgör en mindre yta och är lokaliserade en bit utanför Dalby. Området hanteras som utbyggnad på landsbygden. Här ligger dock ett bebyggelseförbud. Ett större område för långsiktig utbyggnad är inte föreslaget med tanke på naturvärden.

Veberöd - utbyggnadsfrågor

Föreningen Gamla Lund tycker att den föreslagna utbyggnaden i Idala strövområde är diskutabel.

Veberöds Centerpartiavdelning menar att den föreslagna utbyggnadsvolymen för Veberöd fram till år 2040 är alldeles för hög och att en utbyggnad med i snitt 50 lägenheter per år, d.v.s. totalt ca 1000 st. under planperioden är vad som kan accepteras. Man tror att med tanke på de stora exploateringsmöjligheterna i anslutning till nuvarande spårområde och med hänsyn till att det på flera ställen i byn finns stora grönområden med mycket låg utnyttjandegrad, finns en förtätningspotential som troligen skulle räcka till större delen av de tillkommande lägenheterna.

Veberöds Centerpartiavdelning tycker att för den del av utbyggnadsbehovet som inte kan täckas genom förtätning, bör i stället en utveckling av samhället i östlig riktning prövas.

Veberöds Centerpartiavdelning anser att när det efter många års kamp äntligen blev en flytt av riksväg 11 till ett läge utanför byn, så bör inte samhället börja byggas runt den igen. Därför vill de att föreslagen bebyggelse mellan Skurupsvägen (102:an) och Dalbyvägen (11:an), samt verksamhetsområdena norr om riksväg 11 utgår.

Moderaterna i Veberöd vill se att Veberöds karaktär som by bibehålls vilket innebär att man är av uppfattningen att bebyggelse av typen "Småstadsbebyggelse", inte hör hemma i byn. **Veberöds Centerpartiavdelning** tycker att det är viktigt att Veberöd inte byggs ut snabbare än att de nya invånarna kan integreras på ett socialt acceptabelt sätt och att den "bykänsla" som är Veberöds signum inte går förlorad.

Moderaterna i Veberöd anser att utbyggnad av Veberöd måste ske för att trygga underlag och utveckling av offentlig service, liksom att trygga ett underlag för utveckling av Veberöds affärs- och företagsverksamhet men tycker inte att byn är till för att skapa ett underlag för den framtida Simrishamnsbanan.

Moderaterna i Veberöd anser att "Traversen" bör bebyggas med bostäder i ett tidigt skede, d.v.s. i början av perioden.

Moderaterna i Veberöd är av uppfattningen att en byggnation i Skjutbaneområdet, med varsam hand och iakttagande av områdets karaktär, kan förläggas till tidigare delen av perioden. Dock med reservationen att den s.k. "Skytteskogen" i görligaste mån bevaras, då den utgör en vital förutsättning för Veberödbornas friluftsliv. Man föreslår att även betesområdet direkt öster om Skytteskogen tas i bruk för byggnation under samma planperiod som Skjutbaneområdet. Detsamma gäller området som ligger öster om Trulsbo.

Moderaterna i Veberöd tycker att området söder om Raggeborg bör sparas som en grönskande lunga i byn.

Moderaterna i Veberöd anser att byggnation västerut, om nödvändig, ska förläggas i senare delen av planperioden.

Moderaterna i Veberöd tycker att området vid Romeleåsens östra sluttning, söder om grusvägen upp mot Klinten, inte bör omfattas av översiktsplanens framtida förslag om bebyggelse, då det kan antas strida mot Länsstyrelsens slutrapport "Skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård" och därmed skyddsvärda riksintressen.

Kommentar: Utställningsförslaget anger att Veberöd ska ges möjlighet att växa med drygt 1000 bostäder fram till 2040. Utgångspunkten i förslag till ÖP är att det ska ske med närhet till kollektivtrafik samt service i ortskärnan. Områden markerade som ny blandad bebyggelse är Idalafältet, Traversen samt två områden i väster. Förutsättningar för utbyggnad studeras vidare i den pågående fördjupningen av översiktsplanen för Veberöd. Synpunkter tas med i detta vidare arbete. Det finns efterfrågan på mark för verksamheter i Veberöd. Området kring väg riksvägen erbjuder lägen med god tillgänglighet till det allmänna vägnätet, vilket är gynnsamt till exempel för näringar med hög andel godstransporter.

Genarp - utbyggnadsfrågor

Föreningen Gamla Lund tycker att de visade utbyggnadsområdena är välbelägna och att det också finns en förtätningspotential, särskilt i norra delen av tätorten, nära kyrkan och ser gärna att det vore önskvärt att genom de föreslagna utbyggnadsområdena förädla norra delen av Genarp och skapa en attraktiv bykärna kring kyrkan.

Centerpartiet kommunkrets i Lund tycker att antalet planerade bostäder i Genarp bör ökas bland annat eftersom LKF och Veideeke lär planera för totalt ca 75 lgh – vilket i så fall skulle motsvara 40 % av utbyggnaden till år 2040. **LKF** gör bedömningen utifrån sin erfarenhet och statistik över efterfrågan av hyresrätter att antalet planerade bostäder i Genarp borde utökas under perioden utöver de 200 som ÖP 2018 anger.

Kommentar: I utställningsförslaget ökas antalet bostäder i Genarp. Genarp ska ges möjlighet att växa med 500 bostäder fram till 2040. Cirka 100 bostäder ska kunna möjliggöras genom förtätning.

Aktbilaga 158 föreslår, med anledning av markerad nyexploatering mot Gräntinge väster och mot nordväst, att förslaget område utökas något åt väster till gränsen för 70 decibel avseende Sturups flygverksamhet vilket skulle innebära att förslagen bebyggelse på betydligt bättre jordbruksmark i nordväst även kan minska något.

Kommentar:

Vidare mot väster finns god åkermark och en utbyggnad skulle innebära en mer utspridd ort. En möjlighet är att utbyggnaden förskjuts söderut men befintlig infrastruktur och kollektivtrafikläge motiverar det nordligare läget.

Aktbilaga 229 vill se att de gröna stråken, grönområdena och ängarna som finns i byn bevaras för att inte Genarp ska förlora sin charm och för att det ska gå att gå till förskola, skola, affär, träning och buss genom ett skogsliknande område och är därför emot att det byggs hus på område Genarp 6:53.

Kommentar:

Gröna stråk och områden kommer att förtydligas i utställningshandlingen, inte minst i mark- och vattenanvändningskartan. Förtätning är dock viktigt för Genarps utvecklingsmöjligheter. Hur utbyggnaden i Genarp 6:53 påverkar de gröna miljöerna hanteras i en pågående detaljplan. Synpunkten har förts vidare.

Aktbilaga 229 tycker att det kan fortsätta att förtätas runt bykärnan, kyrkan och den väg där bussen går.

Kommentar:

Detta går i linje med översiktsplanen.

Källbyområdet och Höje å dalen

Klostergårdens byalag anser att Klostergårdsområdet är färdigbyggt och att dess kvaliteter måste skyddas och utvecklas.

Källby mölla odlingsförening tycker att den kommande översiktsplanen bör utformas så att årummet som resurs bevaras och utvecklas så att det biologiska värdet ökar och Lund blir en klart attraktivare stad att bo i och påpekar att ifall årummet och dess omgivningar bebyggs försämras ett närnaturområde som är viktigt för många lundabor vilket är i direkt konflikt med kommunens ambitioner vad gäller tillgången på naturområden nära staden och miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö".

Clarendon House Capital AB ser positivt på att Källby, med den nya stationen utpekad som ett starkt hållplatsläge, beskrivs som ett utvecklingsområde för tät, grön blandad stad och som en del av det stråk som kommer att utgöra en viktig axel i den framtida staden men anser att det bör förtydligas och beskrivas direkt i översiktsplanen att Källby är ett prioriterat utbyggnadsområde, precis som det står beskrivet i kommunens

utbyggnads- och boendestrategi. Man tycker även att det bör förtydligas i planen att det bör finnas ett stadsmässigt sammanhang kring stationen i Källby redan när den öppnar år 2024.

Clarendon House Capital AB är positiva till att Källby är utpekad som ett område för stadsutveckling men saknar en beskrivning av hur kommunen avser hantera frågan om omgivningspåverkan från Källby avloppsreningsverk och menar att det ställningstagande som kommunen gjort genom inriktningsbeslutet för utveckling av sydvästra Lund (byggnadsnämnden 2017-02-16) bör inarbetas i översiktsplanen.

Clarendon House Capital AB menar att kommunen bör förtydliga hur situationen kommer att hanteras om beslut om reningsverkets framtid dröjer, d.v.s. hur området kring stationen då ska kunna börja byggas i samband med att stationen byggs. **Länsstyrelsen** tycker att det i handlingen bör framgå hur olika utvecklingsalternativ gällande avloppsreningsverket i Källby kan påverka översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden.

Föreningen Gamla Lund tycker att det visade utredningsområdet mellan Höjeå och väg 108 bör utgå och att det är mycket angeläget att Höjeå förblir Lunds bebyggelsegräns och att det kvarvarande öppna landskapet mellan Höjeå och Hjärup skyddas i samarbete mellan Lunds och Staffanstorps kommuner.

Klostergårdens byalag tycker att Källbystadens utbyggnad ska ske på industriområdet vid Klostergårdstationen och det område som frigörs efter reningsverkets flytt och anser att korpfotbollsplanerna måste bevaras eftersom det finns preliminära planer på ett nytt gymnasium med 2000 elever vid Åkerlunds och Rausings kontorsbyggnad vilket gör fotbollsplanerna nödvändig för elevernas motion och idrott. **Källby mölla odlingsförening** anser att årummet kring Höje å och angränsande områden, inklusive Källby mölla, inte bör bebyggas eller styckas i mindre bitar om stadsutvecklingen ska vara hållbar. De menar däremot att ytor som är hårdgjorda eller ren ruderatmark kan bebyggas och påpekar att om det ska byggas kring den framtida pendeltågsstationen vid Klostergården finns det redan hårdgjorda ytor som kan antingen omdisponeras eller vars användning kan effektiviseras.

Klostergårdens byalag tycker det gröna stråket öster om järnvägen, naturområdena och vandringsstråken längs Höje å, koloniområdet Klosterlyckan och Källbymöllas odlingslotter måste bevaras och utvecklas för att ge Klostergårdsborna fortsatt möjlighet till odling och rekreation. **Källby mölla odlingsförening** tycker att planen för årummet kring Höje å och de angränsande grönytorerna ska avsättas som en del av ett större område med tätortsnära natur, småskalig odling och friluftsliv eftersom det råder stor brist på sådana områden i stadens omedelbara närhet och menar inte att bebygga ytor nära årummet Höje å är förenligt med de flertal mål där vikten att bevara biologisk mångfald och tätortsnära natur betonas.

Tekniska nämnden anser att Höje å-området bör lyftas fram som ett viktigt närrekreationsområde och i den mån Källby vattenverk utvecklas finns en stor potential att utveckla reningsverksområdet till ett högkvalitativt biologiskt- och rekreativt område.

Kommentar:

Området kring den nya stationen i Källby markeras som ett område för ny blandad bebyggelse fram till 2040 i utställningsförslaget. Att en flytt av reningsverket är en förutsättning för detta, samt att kommunens ställningstagande är en flytt, redovisas i planen.

Relationen till de befintliga miljöerna, Klostergården, Höje å-rummet, grönstråk, bollplaner etc. liksom utbyggnadstakt och strategier preciseras i det pågående arbetet med fördjupning av översiktsplanen.

Tätortsgränser och landskapssläpp mellan Lund och Hjärup studeras gemensamt med Staffanstorps kommun och kommer att redovisas i fördjupningen av översiktsplanen.

Synpunkter på området kring Källby tas med i fördjupningsarbetet. Samråd för den planen är planerat att hållas vid årsskiftet 2018-2019.

Hur olika utvecklingsalternativ gällande avloppsreningsverket i Källby kan påverka översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden kommer att förtydligas och behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen i utställningshandlingen.

Aktbilaga 196 vill se att en rejäl (kanske 100m bred) remsa längs Höjeå skyddas och inte får bebyggas när Källbyområdet exploateras för att värna om vattnet, växterna, djuren, kulturarvet och friluftslivet i området.

Kommentar:

Var och hur området kommer att utvecklas studeras i en fördjupning av översiktsplanen. Samråd för den planen planeras hållas vid årsskiftet 2018-2019. Oavsett vad den fördjupade översiktsplanen resulterar i kommer hänsyn tas till naturen i området och precis som överallt i kommunen kommer strandskydd att finnas så att exploatering inte sker närmare Höjeå än vad som är tillåtet enligt lag.

Aktbilaga 33 tycker att det finns för få grönområden och att kommunen därför bör vara försiktiga med att ockupera byggnadsmark vid St Lars och Höje å. **Aktbilaga 67** tycker inte det är bra att Sankt Lars-parken exploateras och menar att det är viktigt att bevara parken som den är för naturen, djuren och människorna eftersom det finns så få stora och naturliga grönområden i Lund. **Aktbilaga 204** tycker att det är motsägelsefullt att Höjeådalen pekats ut både som en mycket värdefull grön värdekärna och som ett område som kommer att få en omfattande tät bebyggelse. Även **Aktbilaga 116** påpekar att Höje å och angränsande område i årnumret i översiktsplanen pekats ut som både ett område för framtida bebyggelse av bostäder och verksamheter samtidigt och som en "strukturbärande" del av grönstrukturen. **Aktbilaga 193** tycker, med tanke på att Lunds kommun har som uttalat mål att växa på ett hållbart sätt och utvecklas till en hållbar kommun, att det är väsentligt att de grönområden som finns, särskilt Höje å naturområde, bevaras i största möjliga utsträckning för att behålla en hög kvalitet med hänseende till upplevelsekaraktär, variation och mångfald. **Aktbilaga 204** påpekar att årnumret är en unik plats för naturupplevelser för staden Lund och kommer att behövas ännu mer i en framtida alltmer förtätad stad och menar att området därför bör utvecklas ytterligare i den riktningen så att Höjeådalen gör Lund till en mer attraktiv stad att bo och leva i. **Aktbilaga 42** vill inte att man ska se några hus när man flanerar längs ån och är rädd för att det kommer att byggas för tätt vid Källby och Höje å. **Aktbilaga 59** motsätter sig förslaget om att exploatera området vid Höje å. **Aktbilaga 66** vill att området vid Källbydammar och Höje å bevaras då det skulle vara en katastrof om det minskades eller förstördes även om det krävs att reningsverket finns kvar. **Aktbilaga 193** tycker att området ska undantas från vidare arbete med en fördjupad översiktsplan tills kommunen har ett bättre underlag för att fortsätta arbetet och föreslår att en fokusgrupp som representerar intressenter för Höje å naturområde bildas och samarbetar med kommunen i frågan kring hur Höje å naturområdet skulle komma medborgarna bäst till nytta och arbetar fram ett underlag för en fördjupad översiktsplan. **Aktbilaga 116** vill se tydliga gränser för vilken utbyggnad som är möjlig utan att riskera årnumrets biologiska och rekreativa värden för framtiden och tycker inte att en precisering av framtida bebyggelse som "tät och grön" räcker. **Aktbilaga 151** anser att översiktsplanen är väldigt otydlig om Klostergården/Källby och att det behöver klargöras innan planen antas. **Aktbilaga 39** anser att området kring Källbydammar och Källby möllas odlingslotter är områden som behöver få ett stärkt naturskydd nu när järnväg byggs ut och reningsverk läggs ner och vill se att dessa områden växer snarare än krymper. **Aktbilaga 115** tycker att den bästa lösning när reningsverket har lagts ner är att ersätta det genom en tät skog som skärmar av syn på ny bebyggelse och samtidigt skyddar fågellivet från bebyggelsens nya invånare, ett fågelliv som idag är skyddat i de delar som inte är tillgängliga för allmänheten. **Aktbilaga 134** tycker att Källbystadsdelen bör byggas väster om järnvägen och inte ta något av Höje å dalgången i anspråk och utvecklas med Klostergården som exempel på god planering, dvs. tät och hög bebyggelse för att minska buller från järnvägen, minskade parkeringsbehov, gröna tak, ytor för stadsodling insprängda i bebyggelse med goda bussförbindelser, fina cykelvägar med närhet till den nya stationen. Man tycker även att byggnationen i Källbystaden bör utformas så att man inte ökar de hårdgjorda ytorna utan bereder möjlighet till infiltration av nederbörden. **Aktbilaga 115** ser inte varför Lunds snabba tillväxt behöver betyda att man måste offra ett av få rekreationsområden i omedelbar närhet till staden men inser att det inte är lätt att lämna stadsnära mark obebyggt för att bevara något så abstrakt som en utsikt, när samtidigt trycket är högt att skapa lägenheter för en snabbväxande befolkning. Men tycker just därför att det är viktigt att det skapas någon form av skydd i översiktsplanen och göra allt för att bevara området. **Aktbilaga 193** är rädd för att skyddszonen kring reningsverket reduceras till 100 meter (det generella strandskyddet) om funktionen reningsverk upphör vilket skulle öka risken för bostäder så nära ån vilket skulle skapa barriärer för den fria rörligheten för både djur, växter och människor. **Aktbilaga 204** anser att det är viktigt att bevara och inte bebygga utblickar från Höjeådalen med bland annat anledning av riksintressen för friluftsliv där utsikten en värdefull komponent som

ska bevaras och skyddas. **Aktbilaga 115** tycker att det mest relevant för översiktsplanen är att lägga fast att bevarande av ett rekreativområde också innehåller att bevara utsikten.

Exploatera redan ianspråktagen mark

Aktbilaga 34, Aktbilaga 193 och **Aktbilaga 204** tycker att naturen och åkermarken vid Källby måste skyddas och få förbli obebyggd och påpekar att det finns redan bebyggda områden som är minst lika bra att bebygga, exempelvis kring Åkerlund & Rausing. **Aktbilaga 134** tycker att de stora markareal som frigörs när reningsverket läggs ner och industrimarken vid Åkerlund & Rausing omformas kan användas istället. **Aktbilaga 127-128** tycker att Flextrus och övriga företag i området kan erbjudas nya placeringar i Lund, kanske längs E22:an, och att bostäder som inte syns nerifrån ån, istället byggs på hela det området. **Aktbilaga 204** anser inte att Höjeådalens läge i ett framtida kommunikationsnära läge är en anledning till att bebygga området och menar att det finns hårdgjorda ytor i kommunikationsnära lägen som kan användas för att den bebyggelse som planeras. **Aktbilaga 51** anser att naturen i området kring St Lars och Höje å måste få vara natur och att det istället kan byggas på områden som är "tråkigare".

Bevara natur, odling och rekreativområden

Aktbilaga 38 är emot att området vid VA Syds dammar rörs eftersom det är det finaste område Lund har att erbjuda vad gäller motion och rekreation samt på grund av det unika fågellivet som finns på platsen. **Aktbilaga 39** tycker inte att det ska bebyggas närmre Källby dammar, där det finns flera rödlistade fågelarter, och vill att den norra sidan får mer grönt och att odlingslotterna får bestå. **Aktbilaga 63** tycker att det finns en bra balans mellan det vilda och det urbana i Klostergården och vill att de vackra omgivningarna kring Höjeån och dammarna får förbli orörda och leva. **Aktbilaga 134** tycker att reningsverksdammarna bör bevaras och fungera som dagvattenreservoarer. **Aktbilaga 151** tycker att det är mycket viktigt att reningsverksdammarna och miljön kring Höje å får vara kvar även efter en utbyggnad, dels för att det är ett underskott på grönområden kring Klostergården, dels för den biologiska mångfalden och dels för att ytor behövs för uppsamling av vatten. **Aktbilaga 204** tycker inte det vore ekonomiskt försvarbart att bebygga delar av området och ta bort de kvaliteter och värden som har vuxit fram under mycket lång tid. **Aktbilaga 65** tycker att området bör bevaras som natur- och rekreativområde och inte bebyggas. **Aktbilaga 120** önskar att det inte byggs vid Höjeådalen då Lundabor vill fortsätta ha nära till den fridfulla naturen i detta område. **Aktbilaga 127-128** menar att Källby-området är en resurs av första klass för hälsa och rekreation, helt utan jämförelse, och får inte förstöras. **Aktbilaga 134** tycker att Höje ås dalgång bör tas tillvara för det rörliga friluftslivet. **Aktbilaga 81** anser att en framtida nedläggning av reningsverket och exploatering av marken bör förhindras och att området bör skyddas och få fortsätta att utvecklas som natur- och rekreativområde. **Aktbilaga 195** vill inte att en av de få möjligheterna till rekreation som finns i närområdet tas bort. **Aktbilaga 204** anser det orimligt att ta bort just sådana värden som Lunds kommun, enligt översiktsplanen, vill skapa mer av och tycker att Lunds kommun i översiktsplanen borde säkra de få rekreativområden som finns kvar. **Aktbilaga 193** tror att en utbyggnad i Höje å-området, med byggnader och infrastruktur, kommer att skapa barriärer som kommer att hota djurlivet och artrikedomen som skulle resultera i att området blir mindre uppskattat så att människor söker sig till andra områden utanför stadsgränsen istället vilket skulle öka bilanvändningen och därmed öka nettotrafiken. **Aktbilaga 193** befärdar att området vid Höje å, när det är exploaterat och bebyggt, inte kommer att uppfattas som ett för Lund säreget och värdefullt, tätortsnära naturområde, utan som "tillrättalagd och planerat grönska" i ett bostadsområde. **Aktbilaga 195** tycker att det verkar som att Lunds kommun vill satsa fullt ut på en mer stadslig miljö i området och menar att i takt med att befolkningen växer och bebyggelsen ökar blir det ännu viktigare att behålla breda sammanhängande stråk av grönska. **Aktbilaga 204** anser att det är viktigt att odlingsområden bevaras och att fler odlingslotter skapas när invånarantal kommer att öka markant, specifikt odlingsområdet i Källbymölla som har en hög biologisk mångfald med många fridlysta arter.

Ny pågatågsstation och kollektivtrafik

Aktbilaga 127-128 tror att många uppskattar att en ny pågatågsstation kommer att byggas men anser sig veta att många av de som bor på Klostergården absolut motsätter sig att Höjeå-området planeras för stadsutveckling, även om planen endast omfattar delar av naturområdet. **Aktbilaga 116** inser att det kollektivtrafiknära läget gör området attraktivt att bebygga och ser svårigheten i att väga olika aspekter av hållbarhet mot varandra men påpekar att naturvärden och rekreativområden så stadsnära är mycket svåra

(omöjliga?) att återskapa, medan infrastruktur, resbehov och pendlingsvanor kan förändras relativt snabbt.

Aktbilaga 42 välkomnar den nya stationen och den planerade byggnationen i södra Lund och är samtidigt tacksam för förslaget att värna södra Lund som ett viktigt rekreationsområde för hela centrala Lund.

Kommentar:

I samrådshandlingen är området markerat som "Utredningsområde" vilket innebär att det i dagsläget inte är bestämt vilken roll området kommer att ha i framtiden och hur det kommer att utvecklas eller gestaltas. Den befintliga grönstrukturen, naturen och platsens roll som rekreationsområde ses som viktig, inte bara för de boende i området utan för hela Lunds kommun. Samtidigt som översiktsplanen tas fram arbetas det med en fördjupad översiktsplan för Lund SV Källby fram där bland annat relationen till de befintliga miljöerna, Klostergården, Höje å-rummet, grönstråk, bollplaner etc. liksom utbyggnadstakt och strategier preciseras. Den fördjupade översiktsplanen för Källby planeras att vara ute på samråd vid årsskiftet 2018-2019 och där ges möjlighet att göra sin åsikt hörd och påverka områdets framtida planering.

Källby reningsverk

VA SYD påpekar att för att kunna ändra markanvändningen enligt förslaget till ny översiktsplan krävs bland annat en politisk överenskommelse mellan Malmö och Lund om och hur avloppsvattenhanteringen ska ske, och ett nytt miljötillstånd sökas samt erhållas för att både kunna utöka kapaciteten vid Sjölanda avloppsreningsverk och utveckla verksamheten vid Källby avloppsreningsverk. Man menar också att även om avloppsreningsverket försvinner kommer det att ersättas av en pumpstation, och även om denna inte är lika utrymmeskrävande som ett reningsverk eller behöver samma skyddsavstånd, så kommer den att behöva ett visst utrymme.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret noterar påpekandena. Behov av pumpstation lyfts in i utställningsförslaget.

Aktbilaga 206-207 undrar vilka säkerhetsavväganden kommunen gjort i samband med att förespråka att Lunds kommuns vatten ska renas i Malmö och påpekar att det blir mycket sårbart för sydvästra Skåne om det reningsverket skulle fallera. **Aktbilaga 66** tycker att reningsverket ska behållas och tror att det finns plats nog att bygga när andra industrier flyttar utan att grön- och naturområden behöver tas i anspråk.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret har fått ett inriktningsbeslut från Byggnadsnämnden i samband med arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Lund SV Källby att det fortsatta arbetet ska utgå från att reningsverket flyttar från området. Det är VA Syd som gör bedömning om sårbarhet och säkerhet kopplat till en flytt.

Förtätning

Trafikverket välkomnar kommunens ambition att förtäta i befintlig bebyggelse och utveckla bostadsområden längs viktiga pendling- och kommunikationstråk. **LRF:s kommungrupp** tycker att ambitionen i det nya förslaget till översiktsplan att möta behovet av ny bebyggelse genom förtätning och genom att låta stad och tätorter växa inifrån och ut är positivt. **Hyresgästföreningen** påpekar att förtätning, speciellt på redan hårdgjorda ytor, är ett av de bästa sätten att få fler bostäder i Lund. **Hyresgästföreningen Lund** anser att förtätningen av centrala Lund kan accepteras utifrån de noder man tar upp i Översiktsplanen.

Kristdemokraterna är positiva till en boendestrategi där Lund bygger i kollektivtrafiknära lägen.

Helsingborgs stad är positiv till att Lund vill växa främst genom förtätning och påpekar att genom att prioritera kollektivtrafiknära lägen samt noder och stråk skapas bättre förutsättningar för en gemensam bostads-, service- och arbetsmarknad. **Region Skåne** ser positivt på att planförslaget lägger fokus på att förtäta i kollektivtrafiknära lägen.

Sysav förstår vikten av förtätning av staden och bättre samutnyttjande av ytor för olika funktioner men vill belysa vikten av att vara medveten om att förtätning också innebär utmaningar och i vissa fall svårigheter när de gäller befintliga verksamheter som finns i de områden som omvandlas.

Barn- och skolnämnd Lund Öster och **Barn och skolnämnden Lunds** påpekar att översiktsplanen inte blir hållbar om exploatering och förtätning prioriteras framför bevarandet av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och en målmedveten satsning på uppväxande generationer av lundabor. För att den ska vara trovärdig anser de att det tydligare bör framgå att skol- och förskolegårdar samt andra grönytor ska prioriteras i avvägningen mellan olika intressen. **AB Tetra Pak** efterlyser tydligare och över tid robusta strategier kring behovet av kommunal service i förtätningsområdena. Man vill se riktlinjer för hur exempelvis skolor och förskolors krav på friyta helt eller delvis kan samnyttjas som exempelvis parkmark med anledning av att samutnyttjande av mark i planen pekas ut som förutsättning för förtätning av stadsmiljön.

Barn- och skolnämnd Lund Öster och **Barn- och skolnämnd Lunds stad** påpekar att barn är en grupp som drabbas negativt vid förtätning när ytor för lek och rekreation försvinner och friytan för förskolegårdar och skolgårdar riskerar att inte bli tillräcklig.

Aktbilaga 187 tycker inte att det går att utläsa vad som menas med förtätning av innerstaden och saknar en precisering vad som bör göras, inte får göras och vägledningar för förtätning, översiktsplanens huvudprincip. **Aktbilaga 115** anser att förtätning bara fungerar i samband med attraktiva närliggande rekreationsområden, som öppna och tillgängliga koloni- och odlingsområden, sportanläggningar, parker eller natur- och friluftsområden och att det utan dessa finns en fara att folk lämnar de förtätade områden och tar sig till villamattorna istället och kvar stannar de som inte har råd med egen villa eller radhus och de moderna tätbebyggda stadsdelarna förvandlas snabbt till sociala brännpunkter. **Aktbilaga 206-207** tycker att översiktsplanen beskriver förtätning i förskönande ordalag och att det bör nyanseras så att den ärligare redovisar de negativa aspekterna där förtätning i många fall leder till sämre livsmiljö för de som redan bor i närområdet.

Kommentar:

Förtätning är en bärande strategi i förslaget till översiktsplan. Samutnyttjande av ytor är en viktig del i detta. Samutnyttjande där hantering av dagvatten, rekreation, lek och möten samt biologisk mångfald ingår. Vad gäller skolors ytbehov samt samhällsservicens markbehov generellt föreslås ett vidare arbete inom detta område. En social hållbarhetsbedömning kommer att belysa effekter av översiktsplaneförslaget.

Höje å vattenråd anser inte att det inte är möjligt, att till någorlunda rimliga kostnader, förtäta och samtidigt hantera dagvatten och skyfall på ett hållbart sätt och har svårt att se att förtätning skulle leda till mer grönska så som det står i planen.

Kommentar:

Förutsättningarna att förtäta är platsberoende. I de delar äldre industri kvarter omvandlas kommer andelen grönyta öka.

Lunds Universitet anser att det är mycket viktigt att det finns expansionsmöjligheter tillgängligt i anslutning till den forskning och utbildning som finns inom befintligt campus och när det gäller funktionsblandning vill man påpeka att byggande av bostäder i närhet till universitetets forskning kan utgöra begränsning för den forskning som universitetet bedriver idag och kommer att göra i framtiden.

Kommentar:

Ställningstagande om inblandning av bostäder och att det endast får ske om det är lämpligt med hänsyn till forskningsverksamheten kommer att läggas till i utställningshandlingen.

Hyresgästföreningen vill veta hur förtätningen ska uppnås på ett hållbart, ekologiskt, socialt, kulturellt och markeffektivt sätt.

Kommentar:

Detta kommer att beskrivas i miljökonsekvens- och hållbarhetsbeskrivningen.

Aktbilaga 181 tycker att byggnadsnämndens beslut att utbyggnadsområdena som föreslås i ÖP2010 ska finnas kvar är olyckligt och att det vore mycket bättre att satsa på en tät och klimatsmart stad likt vad stadsbyggnadskontorets förslag föreslår.

Kommentar:

Beslutet att inkludera de utbyggnadsområden från ÖP 2010 som inte kommit med i förslaget till ny översiktsplan hindrar inte en planering mot en tät och klimatsmart stad. Förtätning är en bärande strategi i förslaget till översiktsplan, att växa inifrån och ut, och plankapaciteten för denna utveckling är god inom planperioden.

Kommunala funktionshinderrådet Lund tycker att förtätning är en viktig princip men frågar sig hur ytorna hanteras då förtätningen ofta skapar nya tillgänglighetsproblem. Man saknar en konsekvensbeskrivning för personer med funktionsnedsättning.

Kommentar:

Den sociala konsekvensbeskrivningen belyser planförslaget konsekvenser för bland annat invånarnas tillgång till vardagsservice och tillgänglighet på en övergripande nivå, i paritet med översiktsplanen.

Hyresgästföreningen tycker att nya bostäder i första hand ska byggas på parkeringsytorna i centrum och i andra hand i ytterområdena som tex på Brunshög.

Kommentar:

Förtätning ska i första hand ske på redan hårdgjorda ytor.

Aktbilaga 42 tycker att förtätning kan ske på industriytor och att industrin kan flytta längre bort från centrum.

Kommentar:

På en del områden föreslås det i planen en blandad bebyggelse, det vill säga en kombination av bostäder och verksamheter. En del verksamheter går av flera skäl, till exempel på grund av ljud, säkerhet eller lukter, inte att ha i samma område som bostäder medan andra verksamheter kan öka ett bostadsområdes attraktion. När det handlar om industri som behöver ett skyddsavstånd till bostäder och därför inte kan vara kvar i staden, föreslås det i planhandlingen ytor utanför tätorten dit har möjlighet att flytta så att de fortfarande kan finnas kvar i kommunen.

AB Tetra Pak förutsätter, med anledning av byggnadsnämndens beslut om utökad utbyggnadsmöjlighet med ytterligare 6000 bostäder till 2040, att det medför krav på ökad täthet i redan planerade förtättnings- och stadsutvecklingsområden, exempelvis Västerbro och tycker det vore önskvärt att det i ÖP redovisas exempel på hur sådan täthet kan uppnås i samklang med övriga krav.

Kommentar: En förlängd planhorisont innebär inte nödvändigtvis en högre täthet. Utställningsförslaget visar på att några ytterligare områden kan tillkomma. Dessutom kan en större del av planerade områden ingå då några av de stora utbyggnadsområdena har en utbyggnadshorisont som sträcker sig även bortom 2040.

VA SYD har inget emot ambitionen att förtäta befintliga urbana miljöer, men anser att texten saknar ett resonemang om att det inte är okomplicerat med förtätning ur ett dagvattenperspektiv, om förtätningen genererar större dagvattenflöden. Man påpekar också att det i översvämningsplanen som tagits fram inom ramen för Lunds vatten, finns ett inriktningsmål att "Tätorterna i Lunds kommun utvecklas mot att bli hållbara samhällen som kan hantera konsekvenserna av ett skyfall", och med anledning av detta tycker man att samma tankesätt bör förtydligas i ÖP och finnas med i avsnittet om hållbarhet genom förtätning.

Kommentar:

Ställningstaganden om dagvatten förs in under teknisk försörjning samt hur hänsyn ska tas till översvämningsrisker kommer att föras in och förtydligas i utställningshandlingen.

Aktbilaga 53 tycker att obebyggda ytor i centrum måste sparas tills man har bestämt vad som ska hända med järnvägen. **Aktbilaga 42** tycker inte att det ska förtätas för mycket och föreslår att obebyggda ytor för oförutsedda behov ska bevaras i centrum.

Kommentar:

Förtätningen av området kring Lund C bygger på att nya kvarter kan passas in ifall järnvägen i framtiden skulle grävas ner. Att spara strategiska tomter är en intressant idé. Men med tanke på den starka utvecklingen och vikten av att hushålla med mark bör lämpliga projekt inte stoppas. I stadskärnan är det särskilt viktigt att värna om kulturmiljöerna och att arkitekturen bidrar positivt.

Brf Glöden pekar på att de unika miljöer som husen längst Lokförargatan besitter måste bevaras och tycker att planerna på att bygga hus i dessa trädgårdar måste tas bort från översiktsplanen.

Kommentar:

Översiktsplanen innehåller inga sådana konkreta planer för området. Däremot är området aktuellt för detaljplaneläggning.

Södra Sandby Centeravdelning vill inte se någon förtätning längs viktiga tillfartsleder i Lunds stad utan att en långsiktig minskning av trafiken kunnat påvisas. **Miljönämnden** anser, med anledning av att boulevardisering beskrivs som en utbyggnadsstrategi, att en trafikminskning behöver komma till stånd innan denna typ av förtätning, bostadsbebyggelse vid trafikleder, ska bli aktuellt vid till exempel Norra Ringen. Man bedömer att en förtätning längs med större trafikleder såsom Norra Ringen är olämplig utifrån ett hälsoperspektiv på grund av både buller och utsläpp från vägtrafiken.

Miljönämnden vill se strategier för förtätning i stadsmiljö där buller, grönstruktur, ekosystemtjänster, luftföroreningar, trafik, förorenad mark och friyta beaktas.

Kommentar:

Vilka större vägar som kan boulevardiseras med bebyggelseförtätning, däribland bostäder, förtydligas i utställningsförslaget. Konsekvenser avseende trafik och livsmiljö bedöms i hållbarhetsbedömningen där även nödvändiga åtgärder pekas ut. Buller, grönstruktur, ekosystemtjänster, luftföroreningar, trafik, förorenad mark och friyta etc. är alla aspekter som beaktas i vidare detaljplaneprocesser.

Aktbilaga 206-207 tycker att det är ett håån att kalla en förtätning av t.ex. Svenshögsvägen för "boulevardisering" och menar att en ombyggnad till stadsgata inte skulle göra vägen till en boulevard utan att det skulle bli just de gröna ytorna som finns där som skulle bebyggas vilket gör uttrycket kraftigt missvisande och oärligt. Man vill att strategin "Effektivare utnyttja befintlig byggbar mark längs till exempel kommunens trafikleder och genom boulevardisering omvandla dessa till stadsgator med bebyggelse." stryks ur översiktsplanen.

Kommentar:

I utställningshandlingen markeras Svenshögsvägen m.fl. som stadsutvecklingsstråk. S.k. boulevardisering är ett sätt att stadsutveckla i stråk och kan innebära olika åtgärder utifrån platsens förutsättningar.

Tät och grön kommun

Lomma kommun ser i förslaget en genomgående motsägelse mellan att förtäta och att bli den grönaste staden och tycker inte att det visas någonstans hur detta ska ske. Inte heller hur Lund ska försäkra sig om att

långsiktigt värna den allmänna platsmarkens alla funktionskrav. **Barn- och skolnämnd Lund Öster** och **Barn- och skolnämnd Lunds stad** ser att den inneboende konflikten i avvägningen mellan strävan att förtäta staden och de övriga tätorterna för att minimera att de breder ut sig på jordbruksmarken och samtidigt ha en ambition att värna de kvarvarande grönytorna blir tydlig i förslaget till ny översiktsplan. **Lunds Naturskyddsförening** är positiv till en försiktig förtätning av tätorten på villkor att man respekterar behovet av grönytor med träd, buskar och bänkar för gemenskap, lekplatser, cykelparkering, avrinningsytor och avstånd mellan byggnader för privatlivets skull. Man tycker att översiktsplanen innehåller en tydlig konflikt mellan förtätning och bibehållande respektive nyskapande av gröna ytor och plats för vatten där de sistnämnda måste ha företräde, särskilt som andelen grön mark i Lund tillhör de lägsta i landet. **Kristdemokraterna** anser att förtätning av kommunens tätorter skall ske på andra ytor än högkvalitativa grönytor. **Liberalerna** påpekar att förtätning och bygga inifrån och ut inte får ske på ett sätt som gör att attraktiviteten försvinner och att allt för stora ingrepp på viktiga grönstudier och värdefulla kulturmiljöer görs.

Aktbilaga 204 tycker att det i förslaget framstår som att en plats kan få mer gröna värden genom att den bebyggs och menar att det behöver tydliggöras att detta inte gäller för obebyggda gröna platser eftersom det inte är möjligt att både behålla en viktig grön värdekärna och samtidigt hårdgöra och bebygga delar av den. **Aktbilaga 206-207** påpekar att beskrivningen "tät och grön" ständigt återkommer i översiktsplanen och med tanke på hur förtätning skett hittills tycker han inte att det verkar förtroendeingivande. **Aktbilaga 187** tycker att det låter stadsbyggnadspolitiskt intressant men svårt att skapa en tät och grön stad och undrar hur tätt man kan bygga utan att förlora det gröna. **Aktbilaga 116** ser en motsättning mellan "Växande Lund" och "Gröna Lund" då utbyggnad och frågor om natur och grönstudier är svåra att samordna till bådadas bästa, och detta i kombination att vilja begränsa bebyggelse på åkermark gör det ännu svårare att undvika att bebygga annan "grön mark". **Aktbilaga 88** och **Aktbilaga 185** anser att ifall Lund är en av städerna med minst grönytor per invånare i hela Sverige bör grönytor ökas, inte tas i anspråk för förtätning, eftersom ju fler som flyttar till Lund desto större blir behovet av nya grönytor. De undrar även ifall det nu är ok att bebygga parkmark eftersom lydelsen "parkmark", efter byggnadsnämndens tilläggskrivelse, är borttagen i strategin som numera lyder "Förtätning av kommuns tätorter ska ske på andra ytor än högkvalitativa grönytor". **Aktbilaga 102** tycker att planen tydligt ska säga nej till att bygga i parker och rekreationsområden eftersom de parker och grönytor som finns måste bevaras och fler parker skapas när nya bostadsområden byggs. **Aktbilaga 42** anser inte det vara ok att förtätning sker i befintliga parker/grönområden utan att det framförallt bör ske på parkeringsplatser/industriområden likt vad som planeras för Öresundsvägen. **Aktbilaga 162** tycker att de stora problemen i översiktsplanen är att förtätning och människovänlig bostadsmiljö inte går ihop eftersom i de fall förtätning betyder att man tar bort grönområden, ger det sämre klimat och sämre tillgång till andningshål för de boende. Man påpekar även, med anledning av att det i planen sägs att det går bra att förtäta i de grönområden och mellanrum som inte anses vara park eller högkvalitativa, att de gröna mellanrum som finns i staden, för de boende är högkvalitativa eftersom de ger grönska, natur och träd som är en attraktiv, trevlig plats att gå i samt är bra miljöer för barnen och att det därför är viktigt att de grönområden som boende och andra nyttjar också prioriteras mot behovet att bygga. **Aktbilaga 42** vill behålla Lunds grönområden och menar att de behövs som oaser för människorna och därför inte ska bebyggas. **Aktbilaga 134** tycker, med anledning av att inte bebygga den goda jordbruksmarken eller grönytor, att planen är optimistisk om att förtätning ska lösa utbyggnaden. **Aktbilaga 126** tycker att det i översiktsplanen görs tydligt att det inte ska byggas på grönytor men menar att det borde tydliggöras var det ska byggas istället, att det är bilisternas plats och bilismen som bör minskas för att kunna öka förtätningen.

Tekniska nämnden vill, med anledning av byggnadsnämndens beslut i samband med godkännandet av samrådsförslaget där det står att läsa "Förtätning av kommunens tätorter ska ske på andra ytor än högkvalitativa grönytor", lyfta fram att inräknat klimatanpassningsåtgärder är merparten av de gröna ytor som finns i Lund idag potentiellt högkvalitativa vilket gör att förvaltningens bedömning är att förtätningens möjligheter på grönytor är begränsade. **Miljönämnden** påpekar att det är bristande resurser som gjort att inte alla parker har de kvaliteter som är önskvärda vilket bidrar till att parkerna utnyttjas mindre men att detta inte ska tas som inledning för att parkerna inte har höga kvaliteter och därför kan utnyttjas till byggnation.

Miljönämnden menar att höga byggnader bör eftersträvas för att få ett effektivt markutnyttjande vid nybyggnation och därigenom inte behöva exploatera parker och grönytor.

Kommunstyrelsen vill se en tydligare koppling mellan förtätningsavsnittet och målområdet "Det gröna Lund".

Kommentar:

Att förtäta och samtidigt utveckla de gröna kvaliteter är en utmaning som uppmärksammas i förslaget till översiktsplan. Strategier och riktlinjer utformas för att stödja fortsatt planering. Förtätning är en betydelsefull avvägning i flera steg, från övergripande strategier till bygglovsarbete. En genomgång och omarbetning av samrådshandlingens olika avsnitt och målområden kommer att ske till utställningshandlingen med syfte att stärka och koppla målområdena till varandra och visa på strategier som överbryggat de motsättningar som kan finnas mellan att förtäta och stärka det gröna.

FörNyaLund tycker att ambition med balanseringsprincipen är god men att skrivningen är svag vilket lämnar utrymme för att inte tillämpa den och menar att den hade fått en annan tyngd om det istället tillagts "att balanseringsprincipen inte får tillämpas så att gröna ytor blir mer svårtillgängliga för äldre, barn och funktionshindrade t ex genom större avstånd." Man ser positivt till att balanceringsprincipen utvärderas under 2017 men tycker att den bör utvärderas kontinuerligt under den intensiva förtättningsperioden som väntar för att se om den tillämpas på det sätt som avsetts. Man undrar även vems intressen som ska väga tyngst om det inte är möjligt att kompensera i närområdet.

Aktbilaga 187 reagerar på strategin "Om grönytor tas i anspråk vid förtätning kan balanseringsprincipens prioriteringsordning tillämpas så att värden som försvinner kan kompenseras på bästa sätt" och undrar varför det står "kan" och inga villkor beskrivs. **Aktbilaga 102** anser att balanseringsprincipen ska tillämpas i de fall ingrepp i gröna miljöer inte kan undvikas. **Aktbilaga 206-207** är av åsikten att om kommunen menar allvar med att inte bygga på gröna ytor så krävs det att det i översiktsplanen anges att så inte ska ske annat än i yttersta undantagsfall eftersom nuvarande skrivning, att det ska kompenseras med en balanseringsprincip, leder till att i princip alla gröna miljöer kan bebyggas.

Kommentar:

Anledningen till varför det i samrådshandlingen står beskrivet att balanseringsprincipen "kan" tillämpas är för att det pågår försök hur balanseringsprincipen kan tillämpas i Lunds kommun. Dessa försök är inte fullständigt utvärderade ännu, vilket också framgår i samrådshandlingen, och därmed finns det inget beslut på ifall balanseringsprincipen ska tillämpas eller inte. Av samma anledning kommer formulering att finnas kvar i utställningshandlingen. Om och i så fall hur balanseringsprincipen kommer att tillämpas kan först besvaras efter att pågående utvärdering är klar.

Näringsliv och verksamhetsområden

Moderaternas Lundakrets vill att de 120 ha verksamhetsmark som omvandlas till bostadsområde ersätts med en yta av minst samma storlek. Man menar att inte bara ytan för de verksamheter som skall flytta ska ersättas utan att det också måste skapas förutsättningar för nya verksamheter att etablera sig i Lund och vill därför ta med en strategi för en systematisk ökning av ytan för verksamhetsmark. **Kristdemokraterna** anser att det behövs utökad verksamhetsmark och att de 120 ha som skall ersättas, skall ersättas med lika mycket utrymme för nya verksamheter. **Lunds Naturskyddsförening** undrar, med anledning av byggnadsnämndens tillägg till översiktsplanen att de 120 ha som skall ersättas ska ersättas med lika stort utrymme, om det betyder en utökad area eller en lika stor? De påpekar att verksamheter har en tendens att breda ut sig som om gränser inte finns och tycker att när nya verksamhetsområden etableras måste arean utnyttjas mycket mer effektivt så att mer verksamhet får plats på mindre, eller i vart fall inte utökad, area.

Kommentar:

Samrådsförslaget omfattade både ersättningsmark och mark för nyetableringar, vilket även utställningshandlingen kommer att göra. Stora delar av Lunds kommun utgörs av värdefull åkermark. Särskilt kring Lund finns en tydlig konflikt mellan den bördiga åkerjorden och en stor efterfrågan på etableringsläge. Prioritering måste göras mellan åkermarken och ett eventuellt intresse att systematiskt öka

verksamhetsmarken industrimark. Om jordbruksmarken ska exploateras måste det motiveras vilket väsentligt samhällsintresse som tillgodoses som inte kan tillgodoses på annan plats.

Det kan handla om off-spring från forskning, framtida verksamheter som uppkommer som ett resultat av mer cirkulär ekonomi men också företag som redan idag vill etablera sig i kommunen. Generellt förordas mer effektivt markutnyttjande. Förtätning av befintliga verksamhetsområden förordas och kan stödjas genom aktiva åtgärder från kommunens sida. Planeringen för verksamhetsmark kommer att utvecklas vidare i utställningshandlingen.

LRF:s kommungrupp tycker att verksamhetsområden kring Lund utgörs av en alldeles för stor andel hårdgjorda ytor och att man bör förtäta och finna nya lösningar för uppställning och parkering och också villkora industrimark med att lösningar för en begränsning av hårdgjorda ytor ska finnas innan byggnation.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** tycker att förtätning även måste ske för verksamheter så att ytbehovet för verksamhetsmark blir mindre och inte som enligt byggnadsnämndens beslut, att 120 ha som behöver ersättas ska ersättas med lika stor yta. **Aktbilaga 101** anser att det ska ställas högre krav på industritomter vad gäller utnyttjande för att inte ta ny mark i anspråk som behövs till matproduktion. **Aktbilaga 144** tycker att det måste ställas högre krav på köparna angående markutnyttjande så att det t.ex. inte blir mycket stora parkeringsytor som kunde legat under varuhuset eller på taket av lokalerna. **Aktbilaga 133** anser att områden som Gastelyckan bör förtätas betydligt och innehålla minst 3 våningar. **Aktbilaga 156-157** anser att det bör förtätas mer, inte minst i verksamhetsområden, för att spara åkermarken.

Kommentar:

Hög yteffektivitet måste eftersträvas i såväl nya som befintliga verksamhetsområden. Förutsättningarna för att reglera detta skiljer sig åt mellan nya och befintliga områden och påverkas också av markägosituationen. Vid nyexploatering på mark som initialt ägs av kommunen finns stora möjligheter att ange krav på utformningen även på kvartersmark medan det är helt andra förutsättningar i andra fall, och i befintlig situation. Klimatförändringarna innebär därtill att nya behov behöver tillgodoses. Det kan handla om ytor för klimatanpassning och klimatreglering, såsom grönytor för lokalt omhändertagande av dagvatten.

Centerpartiet kommunkrets i Lund och **Centerpartiet Lunds stad** tycker att verksamhetsområden i störst utsträckning måste växa genom förtätning och inte genom att stora ytor oexploaterad mark tas i anspråk. Man tycker att renodlad verksamhetsmark i Lunds tätort därför bör koncentreras till redan befintliga områden på Gastelyckan och Hasslanda och att nya renodlade verksamhetsområden med fördel kan förläggas till tätorterna i de östra kommundelarna.

Kommentar:

Det är önskvärt att befintliga verksamhetsområden förtätas men kapaciteten är begränsad och svårt att reglera i omfattning och tid. Områden för nyetablering måste till om kommunen vill kunna erbjuda plats för befintliga företag som behöver omlokaliseras och därtill kunna möjliggöra nyetableringar. I utställningshandlingen vidareutvecklas ett förslag som kommer att bygga på avvägningar såsom lämplig omfattning och lokalisering, genomförbarhet och efterfrågan kontra vad som bör ses som prioriterad markanvändning.

LRF:s kommungrupp menar att verksamhetsområden måste planeras i ett större perspektiv än bara Lund. Det bör planeras regionalt.

Kommentar:

I sydvästra Skåne, och även delvis utanför, är både arbetsmarknad- och bostadsmarknad gemensam. De enskilda kommungränserna betyder allt mindre. Det finns etablerade kommunsamarbeten också för näringslivslokaliseringar. Det råder dock brist på verksamhetsmark på flera håll

Wihlborgs Fastigheter AB menar att det bör ligga ett starkare fokus på utveckling av Ideon Science Park i planstrategin då det är det område som har allra bäst förutsättningar att skapa morgondagens företag och generera många arbetstillfällen för Lunds kommun och tycker att det är viktigt att ge näringslivet långsiktigt goda förutsättningar att utvecklas.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret instämmer i Ideonområdets potential och området är en mycket viktig del av Kunskapsstråket. Kommande spårväg och ny avfart från E22 stärker det geografiska läget ytterligare, tillsammans med framväxten av forskningsinfrastrukturen länge norrut. I pågående projekt kring Ideon-Medicon Village vill kommunen utveckla området tillsammans med fastighetsägarna. Förtätningmöjligheten är omfattande och Ideonområdet bidrar till att möta framtida behov för det stadsintegrerade näringslivet i Lunds kommun.

Clarendon House Capital AB anser att det bör framgå av planen att det inte är rimligt att större stadsutvecklingsprojekt förhindras på grund av att det inte finns tillgänglig verksamhetsmark inom kommunen.

Kommentar:

Ny verksamhetsmark föreslås i utställningshandlingen.

AB Tetra Pak saknar generellt skrivningar för hur befintliga industri- och utvecklingsföretag i allmänhet och Tetra Pak i synnerhet kan fungera och utvecklas i Lund på sikt.

Kommentar:

Detta kommer att utvecklas till utställningshandlingen.

Burlövs kommun önskar förtydliganden kring hur Lunds kommun ser på de areella näringarnas utveckling och markförsörjning i framtidens Lund.

Kommentar:

Detta kommer att utvecklas till utställningshandlingen.

Tekniska nämnden tycker att det vore önskvärt om en större andel av ny verksamhetsmark placeras på mark som kommunen antingen äger eller där markägaren vill omvandla sin fastighet till verksamhetsmark och lyfter ett par exempel där områden är angivna som framtida möjliga utbyggnadsområden men kan prövas som verksamhetsområden, bland annat väster om Södra Sandby samt området öster om Södra Råbylund.

Kommentar:

Utgångspunkten är att föreslå framtida markanvändning utifrån avvägning mellan befintliga värden, bedömt framtida behov och de lokala förutsättningarna i övrigt. Inför utställning kommer översiktsplanens förslag utvecklas och dialog förs med tekniska förvaltningen.

Miljönämnden ser positivt på att nuvarande verksamhetsområden och dess förutsättningar synliggörs i översiktsplanen, främst i avsnittet om förtätning och vill se strategier för förtätning av verksamheter där buller, grönstruktur, ekosystemtjänster, luftföroreningar, trafik, förorenad mark och friyta samt störningar mellan verksamheter beaktas.

Kommentar:

Inom förtättningsprojekt görs betydelsefulla avvägningar i flera steg, från övergripande strategier till bygglovsarbetet.

Region Skåne är positiva till att översiktsplanen tar höjd för att framtidens digitala förändringar är svåra att förutspå och att Lunds kommun därför måste vara lyhörda och beredda på att anpassa sin utveckling utifrån framtida samhällsförändringar. Man anser att delar ur bredbandsstrategin behöver lyftas in i översiktsplanen och att det måste tydliggöras hur kommunen ska bygga ut den digitala infrastrukturen.

Kommentar:

Nytt avsnitt om IT och bredband tillkommer.

Region Skåne ställer sig frågande till varför Lunds kommun väljer att bedöma trenden i nya arbetstillfällen med en horisont som sträcker sig 15 år tillbaka i tiden när en tidshorisont på 8-10 troligtvis skulle bli mer rättvisande och kännas mer aktuell.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer bedömningen att vara uppdaterad i enlighet med synpunkten.

Region Skåne anser att det är viktigt att översiktsplanen redogör på vilket sätt Lunds kommun i framtiden kommer att nyttja stationsnära lägen för näringslivetableringar och arbetsplatser och efterfrågar också en balanserad analys och reflektion av företags vilja att lokalisera sig nära ESS och MAX IV samt att detta sätts i relation till företags vilja att lokalisera sig i stationsnära lägen.

Kommentar:

Översiktsplanen innehåller riktlinjer för stadsintegrerat näringsliv i stationsnära lägen. I de samtal kommunen fört med representanter från kommunens näringsliv framkommer att god tillgänglighet är av stor betydelse, och då inkluderas såväl kollektivtrafik som bil och andra trafikslag.

Verksamhetsområden i kommunen

Moderaterna i Veberöd tycker att områden som är klassade som områden för "Verksamheter" i planen bör klassificeras om till område reserverade för "Bostäder", t.ex. fastigheterna längs Södra Järnvägsgatan. Man ställer sig även positiv till förslaget att öppna upp för byggnation av verksamhetslokaler längs med väg 11, såväl söder om som norr om och kan även tänka sig byggnation av bostäder i området.

Kommentar:

Översiktsplaneförslaget anger en inriktning mot blandad stad i stora delar av Veberöd, området längs södra Järnvägsgatan inkluderat. Verksamhetsområden föreslås i norr, på båda sidor av väg 11.

Veberöds Centerpartiavdelning vill att det läggs in ett framtida verksamhetsområde öster om byn söder om riksväg 11 eftersom detta också skulle kunna fungera som bullerskydd mellan 11:an och en framtida bostadsbebyggelse söder därom.

Kommentar:

I enlighet med Byggnadsnämndens beslut 2017-09-21 kommer utbyggnadsområden i Veberöd prövas vidare inom planuppdraget att upprätta en fördjupad översiktsplan för Veberöd. Utbyggnader i nordöstra Veberöd berörs bland annat av Trafikverkets fastlagda spårkorridor för Simrishamnsbanan, översvämningsrisker och naturvärden.

Moderaterna i Södra Sandby konstaterar att verksamhetsområdet väster om "Starka" på vägen mot Gårdstånga saknas och tycker att det är väl lämpat för verksamheter. Man tycker även att hela Lindegårdsområdet mellan Lundavägen Räftevägen bör utnyttjas där den del som ligger närmast Lundavägen bör bli verksamhetsområde och den norra delen mot Räftevägen villaområde med ett grönområde som buffert.

Kommentar:

Lindegård föreslås senareläggas till efter 2040, och utvecklingen bör samordnas med en ny infrastrukturkoppling till Odarslövsvägen. Föreslagna verksamhetsytor kring Starka föreslås justeras något jämfört med ÖP 2010 och kommer att uppdateras i enlighet med nya exploateringsförutsättningar såsom översvämningskartering.

Aktbilaga 112 vill att verksamhetsområdet på åkermark som tillhör Bäckadal, Sandby 54:1, skall utgå eftersom denna åkermark har högt odlingsvärde och bör bevaras och odlas. Istället föreslår man mark sydost i Södra Sandby som är mer lämplig för utökning av verksamhetsområdet åt öster och sydost.

Kommentar:

Mark för verksamheter föreslås i anslutning till befintlig, både i norr och i östra södra Sandby. Delar av Sandby 54:1 berörs.

Aktbilaga 173 är emot att planerat industriområde i Södra Sandby utökas i sydöst fram mot Östervång i söder eftersom det kommer att förhindra en vettig planering av ny dragning av Öståkravägen som idag delvis har en trafiksituation som är ohållbar.

Kommentar:

Verksamhetsmark föreslås i öster och avpassas mot kommande dagvattendamm.

Dalby Moderaternas styrelse vill att byggnation för mindre företag planeras vid Pumpvägen.

Kommentar:

I det aktuella området planeras blandad stad vilket också innefattar näringsliv.

Centerpartiet Lunds stad vill att verksamhetsområdet väster om väg 108 tas bort, för att istället förtäta befintliga verksamhetsområden vid Gastelyckan. **LRF:s kommungrupp** vill att förslaget om verksamhetsområden väster om väg 108 bör revideras/tas bort. **Aktbilaga 133** tycker att området väster om väg 108 ska strykas ur översiktsplanen eftersom vi måste vara rädda om åkermarken. **Aktbilaga 156-157** tycker att förslaget om verksamhetsområden väster om väg 108 ska tas bort.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontorets bedömning är att förtätning inte räcker för att möta behovet av ersättningsmark för företag i stadsomvandlingsområden eller för att ge möjlighet för nyetableringar. Därför kommer även utställningshandlingen att innehålla ytor väster om väg 108, bland annat för de goda kommunikationerna.

Föreningen Gamla Lund tycker att utbyggnaden av verksamhetsområden mellan Lund och Stångby och mellan väg 108 och kommungränsen mot Lomma (fr. s. 31) bör utgå eftersom de allvarligt hotar det öppna landskapet. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** anser att väg 108 utgör en naturlig gräns mot väster, varför verksamhetsområdet väster om bör utgå.

Kommentar:

Föreslagen verksamhetsinriktning kommer påverka det öppna landskapet. Väg 108 är en gräns i landskapet, och steget över vägen är inte försumbart. Samtidigt är det öppna landskapet redan påverkat av det stadsnära och infrastrukturnära läget, med vägar, industriområdena i västra Lund och stora kraftledningar som är tydligt framträdande. Intrånget i landskapet, och i ianspråktagandet av åkermark, har vägts mot behovet av verksamhetsmark som behövs för att kunna förtäta i stationsnära lägen (Västerbro och Sydvästra Lund) samt att kunna erbjuda mark för nyetableringar som stärker Lunds kommun genom lokala arbetsplatser, lokal service och produktion.

Aktbilaga 171 bor i området runt väg 16 och är inte förtjust i att det planeras industriområde i deras vackra miljö. **Aktbilaga 176** uppskattar inte att översiktsplanen presenterar ett förslag om att lägga verksamheter "som inte kan samordnas med bostäder" där de bor norr om väg 16 vid Nöbbelöv.

Kommentar:

Ny verksamhetsmark föreslås väster om väg 108, söder om väg E6.02 (f.d. väg 16). Ett område norr om väg E6.02 anges för utbyggnad efter 2040.

LRF:s kommungrupp tycker att Västerbro bör omgestaltas så att verksamheter kan ligga kvar i delar av området. **Lomma kommun** har inget att invända mot planerna på omvandlingen av verksamhetsområdet vid Öresundsvägen men vill lyfta att Fjeliavägen är både Bjärreds och Lommas entré till Lund och att det därför är viktigt att ta med i beräkningarna de kopplingar som området har både utåt och in mot Lunds centrum.

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen för Öresundsvägen anger blandad stad i målbilden och flera av de befintliga verksamheterna i området är möjliga i blandad stad, och också önskvärda att ha kvar i området. Förutsättningarna för att behålla delar av befintliga verksamheter påverkas också av fastighetsägarnas önskemål. Stadsomvandlingen i Västerbro flyttar succesivt Lunds urbana karaktär ut till Norra Ringen. Bättre kopplingar för gående, cyklister och kollektivtrafik inom området och till omgivningen, det regionala cykelvägnätet inkluderat, är en central del i planförslaget. Framkomligheten på Norra Ringen kommer på sikt att försämrats med ökande trafikmängder enligt Trafikverket. Ökad andel arbetspendling med kollektivtrafik, gång och cykel måste därför eftersträvas gemensamt av regionens aktörer.

ESS anser att marken som i planen för verksamhetsmark på sidan 31 markerats för "Olika alternativ för ny verksamhetsmark" måste om den ska kvarstå tills vidare i sin helhet för lång tid framöver reserveras för ESS-verksamheten och dess eventuella framtida expansion.

Kommentar:

Området avses för forskningsrelaterade verksamheter, gärna spinn-off företag som här kan ges möjlighet att också skala upp sin verksamhet.

Aktbilaga 203 tycker att verksamhetsområdet utanför Gunnesbo ska tas bort.

Kommentar:

Ny arbetsplats- och verksamhetsmark föreslås längs väg 108, väster om Gunnesbo, i anslutning till befintlig verksamhetsmark.

Aktbilaga 184 undrar om Byggnadsnämndens beslut om tillägget "Utbyggnadsområden som föreslås i ÖP 2010 men inte finns med i samrådsförslaget tas med som Övriga utbyggnadsområden i ÖP 2018" innebär att området Tornhill kvarligger och att planarbetet kan slutföras, så snart diskussionen om höghastighetsbanans dragning har klarlagts.

Kommentar:

Tornhill föreslås för verksamheter, men behöver avvakta utredningen om höghastighetsbanans dragning.

Omvandling av verksamhetsområden

Wihlborgs Fastigheter AB påpekar att det är viktigt vid planering av bostadsinslag i verksamhetsområden att möjligheten för befintliga och kommande verksamheter ej förhindras i sitt utövande. Man håller med om vikten av att de företag som berörs när de befintliga verksamhetsområdena utvecklas ska kunna hitta sin plats i Lunds kommun även framöver. De menar att det måste beaktas att merparten av de här verksamheterna finns

till för en kundkrets som är beroende av att de finns i just Lund, och i väl fungerande kommunikationsläge. Därför måste markberedskapen finnas vid de stora trafiknoderna i tätorten Lund.

Kommentar:

Vissa typer av verksamheter kan inte samlokaliseras med känslig markanvändning såsom bostäder. Inriktningen är att dessa verksamheter ska omlokaliseras och hitta sin nya plats i Lunds kommun. God tillgänglighet med flera trafikslag och sammanhang är två lokaliseringskriterier som eftersträvas i föreslagen ny verksamhetsmark.

Miljönämnden tror att se nuvarande verksamhetsområden som potentiella utvecklingsområden för bostadsbebyggelse samt blandad bebyggelse är ett ställningstagande som kan medföra allvarliga framtida konsekvenser och påpekar att utpekade potentiella framtida verksamhetsområden måste vara platsmässigt lämpliga så att de inte inskränker på möjligheterna till utveckling, vare sig inom verksamhetsområden eller inom kringliggande områden. Man tycker inte att vissa av Lunds nuvarande verksamheter är lämpade att införlivas i en blandad bebyggelse och menar att om Lunds kommun har intentionen att behålla dessa verksamheter bör detta klargöras med tydliga utpekade områden och förutsättningar så att det inte sker ett bortfall av både arbetstillfällen och kompetens.

Kommentar:

I utställningsförslagets mark- och vattenanvändningskarta redovisas vilka befintliga verksamhetsområden som föreslås bibehålla en verksamhetsinriktning. Pågående samhällsutveckling och strukturomvandling av näringslivet gör dock att det kommer bli aktuellt att uppdatera gällande detaljplaner eftersom ett flertal verksamheter till exempel i Gastelyckan bedrivs med tillfälliga bygglov till följd av att deras verksamheter inte är förenligt med planlagd industriinriktning. Boverket har tagit fram en ny markanvändningsbeteckning, Z, som nu prövas i några detaljplaner i Hasslanda, med förhoppningen att bättre spegla samtidens mer funktionsuppblandade verksamhetsområden. I planförslaget till ny översiktsplan anges också att framtida industrimark bör renodlas och vikas åt verksamheter som har behov av just industrimark. Att skilja på arbetsplatsområden, som kan innehålla mer publika inslag, och industrimark ger större trygghet åt verksamhetsutövarna.

Planförslagets inriktning är att erbjuda etableringsmöjligheter också i renodlade verksamhetsområden men för att verka i en hållbar riktning bör verksamheter som kan samlokaliseras med bostäder också göra det för att effektivare utnyttja mark, gator, kollektivtrafik och öka närhet till service och minska resandebehovet.

Kommunstyrelsen tycker att det bör tydliggöras hur omvandling av verksamhetsmark till blandad bebyggelse eller bostadsbebyggelse bidrar till minskat utnyttjande av jordbruksmark.

Kommentar:

Detta beskrivs i miljökonsekvens- och hållbarhetsbedömningen i utställningshandlingen.

Länsstyrelsen konstaterar att ett flertal områden som idag utgör etablerade verksamhetsområden med tillståndspliktiga verksamheter pekas ut som omvandlingsområden och saknar en redovisning av en sådan omvandlingsprocess och en analys av eventuella konflikter mellan befintliga verksamheter och ett ökat antal invånare och fler bostäder vilket gör det svårt att bedöma om det finns förutsättningar för att kunna genomföra den delen av planförslaget och hur ett genomförande skulle kunna göras möjligt. Man påpekar att översiktsplanens föreslagna markanvändning för flera verksamhetsområden kan komma att strida mot de tillstånd som finns och försvåra eller omöjliggöra en omprövning av givna tillstånd. Även verksamheternas framtida expansion och tillväxt, dess trafikförsörjning samt dess hälsorisker (luftkvalitet, lukt, buller) behöver vägas in.

Kommentar:

Stadsomvandling av verksamhetsområden till blandad stad innebär att många aktörer måste komma överens om målbild, tidplan med mera. Processer tillsammans med aktörer pågår för en del områden, exempelvis Västerbro. Processen inkluderar att hitta ersättningsmark för verksamheter och att göra fördjupade riskutredningar av pågående verksamheter och föroreningsituationer. Eftersom stadsomvandling sker dynamiskt över tid är detta exempel på frågeställningar som hanteras kontinuerligt genom planprocessernas

olika skeden. Konflikter som kan uppstå i en omvandlingsprocess och effekterna av detta beskrivs vidare i utställningshandlingen.

Länsstyrelsen uppfattar att det i sammanhanget vore relevant att t.ex. visa vilka förutsättningar som krävs för olika utvecklings- eller utbyggnadssteg, inte minst för förslag som innebär en omvandling från verksamhetsområden till blandad stad. De förstår att det är komplexa processer, men påpekar att för att peka ut en ändrad markanvändning bör det vara klargjort vad som kommer krävas och om det är realistiskt inom planperioden.

Kommentar:

Kommunen för sedan lång tid tillbaka dialoger med fastighetsägare och andra aktörer om stadsutveckling i olika delar kommunens orter. Det är grundläggande i omvandlingsprocesser där kommunen inte är enda aktör. Detta kommer att förtydligas i utställningshandlingen.

Handel, service och besöksnäring

Lunds Naturskyddsförening ifrågasätter det rimliga i att koncentrera servicen till några få ställen, med anledning av byggnadsnämndsbeslutet att stadsdelscentra och övriga tätortscentra ska prioriteras för handel och service för lokalsamhället. De tycker att det gärna kan finnas närbutiker och service av typ cykelverkstad och hårfrysing ute i bostadsområdena för att ge liv och variation i bebyggelsen. Man tycker även att planens slutsats, att besöksnäringen kommer att öka kraftigt, är en mycket oviss slutsats som dras från de internationella bedömningar som visar att det globala resandet och turismen kommer att växa med 66 procent till 2030. Lunds Naturskyddsförening påpekar att klimatförändringarna, som kommer att bli kraftiga redan inom planperioden, snarare kommer att leda till minskat resande vilket som alla vet är nödvändigt för att uppnå klimatmålen.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret instämmer i vikten av vardagsnära service. Handel, service och även övrigt näringsliv är viktiga beståndsdelar i en blandad stad och bidrar till folkliv och trygghet. Trenden med ökande näthandel innebär hot mot de fysiska butikerna, som särskilt i stadsdelscentra och i de mindre orterna också är viktiga som mötesplatser. För att stödja den vardagsnära butiken krävs god tillgänglighet för den lokala kundkretsen, något som ofta möts i hållplatsnära lägen, och i orternas centrum.

Med turism och besöksnäring avses ofta "människors aktiviteter när de reser till eller vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för fritid, affärer eller andra syften och för kortare tid än ett år", också den vardagsnära besöksnäringen inkluderas alltså. En lokal/regional besöksinriktning kan vara möjlig och betydelsefull för både tätorterna och landsbygden.

Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén påpekar att en viktig del i besöksnäringen är natur- och ekoturism, vilka också har betydelse för jobben och utvecklingen på landsbygden, och menar därför att den typ av verksamhet därför bör uppmärksammas såväl i den översiktliga planeringen som i kommunens arbete med utveckling av näringslivet. **Region Skåne** saknar ett resonemang kring landsbygden som utflyktsmål och besöksnäring.

Kommentar:

En uttalad strategi är att "hela Lund ska leva". Landsbygdens utveckling är en viktig del av kommunens samlade utveckling, och kommer att beskrivas i utställningsförslaget, däribland besöksnäring och ekoturism.

Region Skåne tycker att resonemanget att e-handeln fortsätter att öka och att det i och med det skapas ett minskat platsbehov för handel med skrymmande varor och detaljhandelsyta behöver utvecklas och kopplas till problematiken att en ökad e-handel kan komma att innebära att andelen lätta lastbilar i transportsektorn ökar och att fler transporter med små varumängder kommer belasta stadens och tätorternas infrastruktur.

Kommentar:

Planförslaget utgår från att detaljhandelsytan inte kommer att öka. Vardagsnära dagligvaruhandel kopplas till bebyggelse- och befolkningsutveckling.

Region Skåne tycker att avsnittet "Näringsliv och verksamhetsområden" med fördel skulle kunna tydliggöra hur näringsliv, forskning och utbildning och kommersiell service och besöksnäring interagerar med stadsutvecklingen och påverkar och utgör en viktig förutsättning för helheten.

Kommentar:

Detta kommer till viss del att förtydligas i utställningshandlingen.

Det gröna Lund

Föreningen Gamla Lund tycker att målen att främja hållbara transporter, cykeltrafik och att utveckla Lund som "klimatkommun" är utmärkt. **Bromölla kommun** ser mycket positivt på Lunds strävan efter att vara en klimatsmart kommun.

Aktbilaga 43 tycker att de 3 målen som presenteras till kapitlet "Det gröna Lund" är bra men undrar hur de ska mätas och följas upp.

Kommentar:

Uppföljning av flera aspekter inom målområdet "Det Gröna Lund" sker årligen i kommunens miljöprogram som rapporterar utfall av kommunens mål inom ramen för LundaEko II –Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling 2014-2020. Programmet bygger på de nationella miljömålen, men de prioriterade områdena har anpassats och fokuserar på det som är viktigast för kommunens utveckling. Vid nästa revision av LundaEko görs en kontroll mot översiktsplanen och övriga styrdokument i kommunen. Då skulle till exempel kvalitetshöjningar på prioriterade grönytor kunna komma med.

När det gäller mobilitet mäter kommunen årligen utvecklingen av resandet avseende cykel, kollektivtrafik samt vägtrafiken på det kommunala vägnätet. Vägtrafiken på det statliga vägnätet mäts av Trafikverket men inte med årliga intervaller, och för att få fram ett sammanvägt mått för den totala vägtrafikens utveckling krävs viss metodutveckling.

De totala klimatpåverkande utsläpp som sker inom kommunens gränser mäts årligen i kommunens uppföljning av målen i LundaEko II. Då mäts bland annat utsläpp från industri, energisektor (inkluderat värme och energiproduktion, uppvärmning av byggnader och el), transporter, jordbruk, arbetsmaskiner och avfallsektorn. Mätningarna inkluderar tyvärr inte de klimatrelaterade utsläpp som hör till kommuninvånarnas konsumtion. Transportrelaterade utsläpp mäts inom kommunens gränser, även inkluderat genomfartstrafik.

Klimatanpassning

Höje å vattenråd får intrycket att kommunen i förslaget till ÖP prioriterar tillväxt, exploatering och expansion, en prioritering som kan leda till ökad klimatpåverkan och ännu sämre förutsättningar att hantera klimatförändringar trots att det konstateras i förslaget att dagens samhälle redan idag har dåliga förutsättningar att anpassa sig till ett förändrat klimat.

Kommentar:

Till utställningshandlingen presenteras en mark- och vattenanvändningskarta där det, jämfört med i de strategiska kartorna i samrådshandlingen, tydligare kommer gå att utläsa hur markanspråket för Lunds kommun ser ut under planperioden. Planförslaget har som en av sina huvuduppgifter att möta en ökad befolkning. Samtidigt finns det mycket som kan göras för att bygga på ett sätt som bättre kan hantera klimatförändringarnas effekter och förhindra ytterligare negativ påverkan på klimatet jämfört med hur det traditionellt gjorts. Tillväxt behöver inte betyda att det får en negativ klimatpåverkan. Ytterligare beskrivningar och ställningstaganden görs i utställningshandlingen.

Lunds Naturskyddsförening uppskattar att förslaget till översiktsplan gör ett försök till analys av de framtida konsekvenserna av klimatförändringarna men menar att det i planen ändå inte verkar ha dragits någon vidare slutsats av denna analys som de tror kommer att påverka kommunens innevånare i högsta grad.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att utvecklas mer kring både minimerad klimatpåverkan och förbättrad klimatanpassning. Särskilda uppmärksamhetsområden för översvämningsrisker kommer till exempel att arbetas in i handlingen. Mer utförligt resonemang och analys kring klimatpåverkan kommer att föras i miljökonsekvensbeskrivningen.

Lunds Naturskyddsförening tycker att Lunds kommuns mål om minskade utsläpp måste gälla för alla utsläpp som förorsakas av kommunens invånare (konsumtionsperspektivet) och att det är fullständigt otillräckligt att bara räkna på utsläpp från kommunens egen verksamhet bara för att de är enklast att åtgärda.

Kommentar:

Kommunorganisationens egna utsläppsminskningar visades bara som ett gott exempel på att det går att nå klimatmålen. Utställningshandlingen kommer att vidareutvecklas kring hur stadsutvecklingen kan bidra till minskade utsläpp. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer även påverkan som översiktsplanen faktiskt har och om den kan nå eller inte nå målen att beskrivas.

Aktbilaga 134 tycker att Lunds översiktsplan är ogenomtänkt och att den sätter upp miljömål som inte kan förenas med planens maniska tillväxttänkande. **Aktbilaga 187** saknar konkreta åtgärder för att Lund ska nå "nära noll" i utsläpp av växthusgaser och undrar vilka utsläppskällor översiktsplaneringen kan komma åt. Man saknar även förslag till konkreta åtgärder för att uppnå klimatmålen, hur klimatavtrycket ska minskas och hur vägen till "nära noll" ser ut. **Aktbilaga 43** saknar en tydlig beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan och tycker att en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför bör framhållas tydligare.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer planens klimatpåverkan att kunna redovisas bättre. I miljökonsekvens- och hållbarhetsbeskrivning som redovisas till utställningshandlingen kommer det att beskrivas hur planen möter klimatmålen, och vilka åtgärder som mer kan vidtas för att hindra och lindra eventuell negativ påverkan. För övrigt är översiktsplanen inte främst ett målprogram utan ett planeringsverktyg. Därmed står det inte för hela lösningen på det omställningsarbete som måste vidtas för alla som bor och verkar i kommunen. Lunds kommun har flera andra styrdokument och åtgärdsplaner som berättar hur utsläppen ska minskas inom kommunens geografiska område, inte minst LundaEko II, kommunens målprogram för hållbar utveckling, LundaMats III som är kommunens åtgärdsprogram för en ekologiskt hållbar transportsektor och energiplanen som är kommunens plan för hållbar energiförsörjning

Lunds Naturskyddsförening anser att de utsläpp som kommunens invånare förorsakar (konsumtionsperspektivet) ska vara nära noll redan år 2030 och påpekar att med ett senare årtal blir det helt omöjligt att nå klimatmålet om att hålla temperaturökningen under två grader om inte många andra länder har mycket ambitiösare mål än de har i dag.

Kommentar:

Översiktsplanen ska ha samma klimatmål som Lunds kommun tidigare har beslutat om i LundaEkoll. Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska minska med minst 50 procent till 2020 jämfört med 1990 och vara nära noll 2050. LundaEkoll har också ett delmål som säger att till 2030 ska en 80 % minskning uppnåtts jämfört med 1990, vilket är en god bit på väg mot nära noll.

Hörby kommun anser att en strategi i kapitlet om klimatanpassning bör vara att ta till vara på befintliga och nya tak som temperaturreglerande och buffert för dagvatten.

Kommentar:

Lunds kommun är positiv till tak som kan användas som buffert för dagvatten, om detta finns ett PM framtaget under översiktsplanearbetet (PM12 om klimatanpassning) och en dagvattenstrategi som tillämpas i kommunens planering.

Tekniska nämnden saknar behovet av ytor för klimatanpassningsåtgärder och tycker att områden bör pekas ut i strategikartan.

Kommentar:

Detta kommer att förtydligas till utställningshandlingen. Ett särskilt kartsikt för uppmärksamhetsområde för översvämningshantering eller riskområde för översvämning tas fram till utställningshandlingen.

Aktbilaga 187 tycker att det är för stort fokus på behov av skydd mot konsekvenser av försämrat klimat jämfört med orsakerna till förändringarna.

Kommentar:

Det är naturligtvis viktigt att översiktsplanen verkar för minskad klimatpåverkan och jobbar med orsakerna till klimatpåverkan. Att detta har varit ett av huvudmålen kan förtydligas i utställningshandlingen samt hur det har resonerats kring olika vägval som gjorts i planen utifrån principen att utsläppen ska minska. Inte desto mindre viktigt är det för översiktsplanering att se till att de områden som föreslås bebyggas är lämpliga för bebyggelse. I föregående översiktsplan fanns inte kunskap och beräkningsverktyg för att bedöma vilka effekterna av klimatförändringarna blir i Lund. Därför betonas klimatanpassningen kanske lite extra i samrådshandlingen.

Aktbilaga 42 saknar en tydlig beskrivning av miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt. **Aktbilaga 43** vill se en beskrivning av relevanta befintliga miljöproblem som har samband med naturområde (som avses i MB 7 kap.) eller annat område av särskild betydelse för miljön och tycker att det behövs en tydligare beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen eller programmet.

Kommentar:

Detta kommer att beskrivas i utställningshandlingens miljökonsekvens- och hållbarhetsbeskrivning.

Miljönämnden tycker att översiktsplanen bör ta klimatförändringarna på allvar och problematisera transporter med fordon med fossilbränsle drivna förbränningsmotorer.

Kommentar:

Översiktsplanen styr inte över vilka bränslen som används, men förordar tydligt en omställning till fossilfri fordonsflotta samt lyfter fram och prioriterar gång, cykel och kollektivtrafik i planeringen.

Kommunstyrelsen anser att det hade varit bättre om målet om utsläpp av växthusgaser från LundaEko använts i planen då det kan upplevas som förvirrande att målet avseende kommunens klimatavtryck och utsläppen av växthusgaser som presenteras i översiktsplanen har en något annorlunda formulering och därför kan förväxlas och skapa osäkerhet kring vad som egentligen gäller. Man ser det också som mycket angeläget att det nyligen antagna delmålet i LundaEko om utsläppsminskningar till 2030 arbetas in i översiktsplanen.

Kommentar:

Kommunens beslutade klimatomål (LundaEkoll) kommer att fogas in i utställningshandlingen.

Kommunstyrelsen tycker att avsnittet om klimatanpassning innehåller en hel del påstående utan tydliga referenser, bland annat att det anges att temperaturen i Lund kommer att öka med 3-4 grader utan att källa anges och utan att det nämns från vilket årtal eller till vilket årtal.

Kommentar:

Källan är SMHI:s rapport för klimatförändringar i Skåne, som baserar sin rapport på IPCC:s (International panel of climate change) forskningsrapporter och scenarios kring olika klimatutvecklingar. Samrådshandlingen är ett sammandrag av de PM som togs fram till översiktsplanen. En utförligare text finns i PM 12 Klimatanpassning med vidareutveckling av resonemang och källhänvisningar. Referenser ses över till utställningshandlingen.

Kommunstyrelsen tycker att texten om klimatanpassning innehåller en rad oklara syftningar som kan misstolkas vilket gör texten mer svår att förstå.

Kommentar:

En generell översyn av text och språk kommer att göras till utställningshandlingen.

Länsstyrelsen ser att planstrategin anger en hög ambition vad gäller klimatmålen men att den inte stämmer överens med det politiska klimatramverket. Därför bör det anges hur kommunens klimatarbete kopplat till ÖP2018 förhåller sig till ny klimatlag.

Kommentar:

Detta kommer att framgå i utställningshandlingens miljökonsekvensbeskrivning.

Översvämning, nederbörd och dagvattenhantering

Centerpartiet Lunds stad och **Centerpartiet kommunkrets i Lund** ser gärna att det jobbas förebyggande i syfte för att lindra översvämningar och ha en beredskap för extrema regn och att hårdgjorda ytor, som bidrar till att göra det svårt att hantera skyfall, undvikas.

Kommentar:

I en skyfallssituation kommer det uppstå översvämmade ytor lite varstans oavsett om ytorna är hårdgjorda eller ej. Det strategiskt viktiga är att se till att skyfallsvägarna, alltså de "gator"/"bäckar" som vattnet rinner längs, är lämpliga för detta vattenflöde, och att ytorna där vatten tillfälligt samlas är säkert ur hälsa, risk och säkerhetsaspekter. Däremot är hårdgjorda ytor sämre på att få vattnet att sjunka undan, och dåliga på att ta hand om dagvatten, det vill säga det vardagliga regnet. Utställningshandlingen kompletteras med kartskikt över områden där särskild uppmärksamhet till översvämningrisker ska tas och områden som kan behövas för översvämningshantering.

Höje å vattenråd tycker att förbättra den vattenhållande förmågan i tätorterna genom mer grönska och öppna vattenytor på annars hårdgjord allmän platsmark är en bra strategi. Även att återskapa landskapets vattenhållande förmåga för att behålla vatten till torrperioder anser man vara en bra ansats men samma strategi fast med syftet att förhindra översvämningar bedömer man som orealistisk eftersom den konsekvens som ett återskapande av landskapets vattenhållande förmåga skulle få på jordbruksdriften skulle bli helt förödande. Man anser strategin vara onyanserad och inte konsekvensbedömd.

Kommentar:

Ökad nederbörd ställer större krav på dränering och markavvattning av jordbruksmarken. Samtidigt kan behovet av att hålla kvar vatten som skydd för nedströms översvämningar eller som bevattningsvatten under torrperioder bli större i ett framtida klimat. I samrådshandlingen är det fel beskrivet eftersom det inte framgår tydligt nog att vad som avses är inte att återställa landskapets vattenbuffrande förmåga till sitt ursprungsskick utan att avsevärt förbättra den vattenhållande och buffrande förmågan i landskapet. Detta kommer att förtydligas i utställningshandlingen.

Källby mölla odlingsförening anser att Höje å rummet med omgivningar, inklusive Källby mölla, bör bevaras och avsättas som områden som kan översvämmas vid extremväder och därmed inte hårdgöras.

Kommentar:

Samrådsförslaget föreslår ett rekreationsstråk kring Höje å utvecklas och bevaras, det går i linje med behovet att på vissa platser låta de översvämma. Utställningshandlingen gör ingen skillnad här.

VA SYD vill gärna, med anledning av strategin på sidan 23 som anger att oexploaterad mark utanför tätortsgränsen ska bevaras för klimatanpassningsåtgärder, lyfta fram vikten och behovet av klimatanpassningsåtgärder även i den urbana miljön så att det framgår tydligare.

LRF:s kommungrupp beskriver hur det i översiktsplanen anges att öppna dagvattenlösningar kommer att behövas för att kunna hantera ökande regnmängder och menar att eftersom dammanläggningar tar jordbruksmark i anspråk är det viktigt att utloppet är optimerat innan man utreder behov av sådana lösningar. Man påpekar att åkermarken i sig också har en regnbromsande egenskap.

Kommentar:

Till utställningshandlingen vidareutvecklas behov av dagvattenhantering inom Lunds stad, helt i enlighet med den dagvattenplan som nyligen är framtagen och som visar på hur staden ska lösa sin dagvattenhantering på ett långsiktigt hållbart sätt. I det stora hela innebär det att lokala dagvattenlösningar behöver ordnas i samband med stadsutvecklingsprojekt. Ibland kan dessa kompletteras med större end-of-pipe lösningar som tar hand om större mängder vatten och ibland är det den enda lösningen för att inte skapa översvämningsproblem i staden.

För att lindra problem nedströms Höje Å behöver åkermarken ta hand om sin egen del av regnvattnet, även för att brukandet ska vara möjligt i framtiden. Åkermarkens regnbromsande förmåga har dock effektivt reducerats genom dikning. För att lindra både skyfallens och torkans påverkan kan det vara ekonomiskt värt att avsätta en liten del av åkermarken till en buffrande damm. Det är av stor vikt att åkermarken fördröjer sitt regnvatten för att inte allt vatten ska komma samtidigt och svämma över samhällen nerströms.

AB Tetra Pak efterlyser kreativa sätt att hantera de ökade nederbörds mängder som förväntas, så att det trots detta blir möjligt att planera för såväl tät stadsbebyggelse som för större hårdgjorda ytor för godshantering.

Kommentar:

Så länge de större ytorna för godshantering inte ska förvara miljöfarliga ämnen klarar de av att hantera översvämningsrisker. Det är bättre att vattnet hamnar tillfälligt på dessa ytor än att det hamnar i bebyggelsen. Mark- och vattenanvändningskartans utbyggnadsområden kommer att vägas av mot Lunds kommuns översvämningskartering för att finna de lämpligaste utbyggnadsområdena och undvika de största konflikterna.

VA SYD tycker att det är bra att strategierna tar upp frågan om att planera ny bebyggelse utifrån skyfalls- och översvämningsrisker men anser att detta bör gälla all bebyggelse i kommunen, inte bara "i staden" som texten nu anger.

Kommentar:

Detta kommer att justeras till utställningshandlingen.

Höje å vattenråd tycker att en strategi när det gäller byggande borde vara att inte bygga i översvämningsområden.

Lunds Naturskyddsförening påpekar att de låglänta områden där vatten samlas vid regn inte får byggas.

Kommentar:

Föreslagen markanvändning i utställningshandlingen avvägs mot översvämningsrisker. Avsnitt om översvämningsrisker med planeringsriktlinjer tillkommer.

VA SYD föreslår ytterligare en strategi som anger att översvämningsrisker (och möjligheter till lösningar) behöver hanteras även vid omvandlingsprojekt av till exempel gaturum och torg.

Kommentar:

Ett ställningstagande angående detta kommer att arbetas in i utställningshandlingen.

Centerpartiet kommunkrets i Lund menar att alla exploatörer bör få ansvar för att lokalt omhänderta och fördröja dagvatten.

Kommentar:

Det är i dagsläget inte juridiskt möjligt att kräva ett lokalt omhändertagande av dagvatten, det hamnar alltid på de offentliga ytorna och därmed under kommunens ansvar.

Miljönämnden anser att det bör belysas ytterligare hur jordbruket kan anpassas inför kommande förändringar med ökade nederbördsmängder.

Kommentar:

Rent juridiskt är det inte möjligt för kommunen att kräva åtgärder av markägarna men det är viktigt att de som bedriver jordbruk gör så mycket de kan för att skydda sin verksamhet, både när det kommer till skyfall och torka. Lösningar för dessa båda utmaningar sammanfaller lyckligtvis med varandra.

Lomma kommun tycker att det bådär illa inför klimatförändringens effekter och kommande behov av grönytor, som på sikt kommer att kräva stora markanspråk i staden, att Lunds kommun väljer att offra en stor del av de gröna ytorna åt bebyggelseförtätning. Man är också oroade då det kommer att få stora konsekvenser för Lomma kommun eftersom hela Lunds tätorts vatten passerar Lomma kommun på sin väg till havet.

Kommentar:

Lunds befolkning ökar och det är en stor utmaning att möta behovet av bostäder, ytor för offentlig service och samtidigt spara åkermark. Planförslaget är en sammanvägning av dessa utmaningar. Planförslaget värnar dock de gröna ytorna. Det är framförallt redan hårdgjorda ytorna som förtätas.

Länsstyrelsen påpekar att det är viktigt att bedöma eventuellt markbehov för att kunna hantera översvämningsrisken idag och framöver och att dessa områden bör redovisas i översiktsplanens markanvändningskarta.

Kommentar:

En mark- och vattenanvändningskarta kommer att tas fram till utställningshandlingen där markbehovet för hantering av översvämningsrisken kommer att beskrivas..

Aktbilaga 24 tycker att grönområden måste sparas så långt som möjligt, inte minst av miljöskäl med de klimatförändringar som sker och regn- och smältvatten som måste kunna tas omhand. **Aktbilaga 144** anser att det är mycket viktigt att man tar hänsyn till vattenfrågorna vid all utbyggnad så att jordbruksmarken inte belastas med ytavrinning från de hårdgjorda ytorna, och att dikningsföretagen inte överbelastas, inte minst måste hänsyn tas till den ökande regnintensiteten i och med klimatförändringarna. **Aktbilaga 101** tycker inte att det ska byggas i översvämningsbar mark.

Kommentar:

De utbyggnadsområden som kommer att föreslås i utställningshandlingen kommer att vara avvägda mot den översvämningskartering som utförts i Lunds kommun. Då marken, framförallt kring Lund och Stångby är tjock lera, med mycket låg infiltrationsförmåga så spelar det mindre roll om marken är hårdjord eller ej vid ett kraftigt regn. Landskapets kupering och lutning är mer avgörande var översvämningsrisker föreligger, vid text ett skyfall. Det betyder att det inte bara är de hårdgjorda ytorna som belastar jordbruksmarken. Det största problemet är att vatten rinner från åkrar in i samhällen och det är mer allvarligt med tanke på människors hälsa, risk och säkerhet.

Energihushållning

Energimyndigheten vill lyfta fram vikten av att möjliggöra en resurseffektiv utbyggnad av förnybar energiproduktion och att med hänsyn tagen till Sveriges mål om ett 100 % förnybart elsystem till 2040 är en ökad elproduktion från förnybara energikällor ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden.

Kommentar:

Detta kommer att behandlas ytterligare i utställningshandlingen.

LRF:s kommungrupp konstaterar att förslaget nämner att "Efterfrågan på förnybara och klimatsmarta energikällor ökar" och att denna utveckling är kraftig. Eftersom de förnybara energikällorna är mycket mer ytkrävande än de fossila bör förslag på lämpliga ytor för detta därför ingå i översiktsplanen.

Kommentar:

Lunds kommuns hållning till sol- och vindkraft är positiv. Vindkraftsplanen från 2008 har i vidare efterforskningar visat sig vara mycket inaktuell. Utställningshandlingen kommer att vidareutveckla ställningstagande om sol- och vindkraft kring vad som bör beaktas i en prövning, men kommer inte att peka ut lämpliga områden. Ställningstagandena för vindkraft gäller storskaliga verk som kräver tillstånd eller anmälan enligt miljöbalken. Platsens lämplighet för solkraft- och vindkraft prövas gentemot andra intressen. Översiktsplanen ska därför beskriva olika områdens värden och vikt för samhället, så att dess förenlighet kan prövas mot andra samhällsviktiga etableringar i olika typer av ansökningar.

Aktbilaga 43 tycker att de konkreta åtgärderna för en mer förnybar energiförsörjning skulle behöva förtydligas och undrar, med anledning av att det i planen står att det ska planeras för att möjliggöra produktion av biogas och utbyggnad av vindkraft, när dessa planer ska göras.

Kommentar:

Utställningshandlingen och mark- och vattenanvändningskartan kommer inte att peka ut lämpliga områden utan kommer istället att ha ställningstagande kring var det är direkt olämpligt att placera vindkraft med hänsyn till starkare samhällsintressen, som till exempel framtida behov för bostadsförsörjning och infrastruktur. Översiktsplanen kommer att beskriva de olika områdenas värden och vikt för samhället, så att dess förenlighet kan prövas mot bland annat vindkraft. Avseende behov av utbyggnad av biogas kommer vidare analys om markbehov för anläggningar att göras till utställningshandlingen.

LRF:s kommungrupp anser att planförslaget bör redovisa en hållbar utveckling i Lund. Man anser också att kretsloppet bör vägas in i planen och en miljöpolicy där man väger in att åkermarken lagrar kol.

Kommentar:

Lunds kommun har ett utvecklat tänk och arbetsmetoder för att utveckla hållbart stadsbyggande och är en förebild för många andra kommuner inom området. Alla behöver arbeta för en minskad klimatpåverkan. Lunds kommun arbetar efter kommunens program för hållbar utveckling LundaEkoll som har mål kring både kretsloppsanpassning, minimerad klimatpåverkan och hållbar stadsutveckling, däribland begränsad exploateringen av jordbruksmark. Ett hållbart jordbrukande är en viktig pusselbit för att sänka klimatutsläpp, skapa en långsiktig förvaltning av den goda jorden, samt säkra livsmedelsproduktionen. Jordbruk med plöjda åkrar och ettåriga grödor anses dock lagra in minst kol. Till utställningshandlingen kommer en mark- och vattenanvändningskarta presenteras tillsammans med resonemang kring vilka vägval som gjorts och vilka alternativ som finns för ianspråktagande av den jordbruksmark som pekas ut som möjlig bebyggelse, samt konsekvenserna av desamma.

E.ON Energidistribution AB yrkar att regionnätledningarna samt fördelningsstationer, som har stor betydelse för regionen, ska redovisas såväl i planens verbala del som i dess kartdel.

Kommentar:

Planhandlingen kommer att kompletteras med detta till utställningsskedet.

E.ON Energidistribution AB har åtagit sig att senast år 2025 använda 100 % återvunnen och förnybar energi i sin svenska verksamhet. Man har ambitionen att driva denna utveckling och vill gärna samarbeta med kommunen i att implementera hållbara energilösningar i utbyggnaden i Lunds kommun.

Kommentar:

Lunds kommun ser fram emot vidare samarbete i frågan.

E.ON Energidistribution AB vill, med anledning av vad som står i samrådshandlingen på sidan 41 under rubriken "Förnybara energikällor": "Energiproduktionen inom kommunens gränser är redan idag till nästan 100 % förnybar, genom fjärrvärme. Däremot har elen som används i hushållen och verksamheter ofta ett fossilt ursprung", förtydliga att andelen fossila bränslen inom elproduktionen i Sverige är låg. Totalt utgör den fossila delen av E.ON:s elproduktion bara någon procent.

Kommentar:

I utställningshandlingen kommer det att förtydligas att elproduktionen inom Sverige har ett lågt fossilt ursprung samt att de förnybara energikällorna måste fortsätta öka för att möta ett större framtida elbehov.

Kraftringen Energi AB deltar gärna även fortsättningsvis i kommungemensamma utvecklingsprocesser när det gäller energi och hållbar utveckling.

Kommentar:

Lunds kommun ser framemot vidare samarbete.

Kraftringen Energi AB anser att det är viktigt att utgångspunkterna för att uppfylla de mål i planen som berör energirelaterade frågor hanteras i ett energisystem perspektiv så att olika, energirelaterade mål inte riskerar att suboptimera varandra. Det handlar framför allt om att mål om 100 procent förnybar energi inte får bli ensidigt i förhållande till övergripande målsättningar gällande resurs- och energieffektivitet.

Kommentar:

Kyotopyramidens energiprinciper att först minska energibehovet, energieffektivisera och därefter välja rätt energikälla lyfts in i utställningshandlingen med tillhörande resonemang och ställningstagande kring energi.

Kraftringen Energi AB påpekar att för att Lund skall utvecklas till en hållbar stad är det viktigt att översiktsplanen, och implementeringen av denna, stödjer möjligheten att använda den mest resurseffektiva energilösningen vid varje givet tillfälle.

Kommentar:

Översiktsplanen kommer att behandla detta och ställningstagande från ÖP2010 angående utbyggnad och förtätning i fjärrvärmeområden kommer att lyftas in i utställningshandlingen.

Kraftringen Energi AB tycker att för att uppfylla de långsiktiga målen i översiktsplanen om en hållbar och resurseffektiv stad bör Lunds kommun verka för att Boverkets byggregler skall stödja resurs- och energieffektivt byggande i den vidare bemärkelsen, inte enbart förnybar energi.

Kommentar:

Lunds kommun har länge drivit frågor om resurs- och energieffektivt byggande både mot Boverket och mot byggherrar. Tidigare genom Miljöbygghandlingsprogram SYD, nu genom dialogverktyg i markanvisnings- och planprocessen. För att uppfylla målen i översiktsplanen kommer detta arbetet att fortsätta.

Kraftringen Energi AB saknar ett resonemang kring livscykelerspektiv och delningsekonomis fördelar men även om cirkulära flöden eftersom det cirkulära perspektivet är viktigt och behöver accentueras redan i planeringsstadiet om man vill bygga ett resurs- och energieffektivt samhälle.

Kommentar:

Utställningshandlingens strategidokument kommer att kompletteras med ett resonemang kring livscykelerspektiv, delningsekonomis fördelar och cirkulära flöden.

Clarendon House Capital AB efterlyser ett förtydligande i översiktsplanen av hur Lunds kommun avser hantera luftburna kraftledningar med anledning av framtida utvecklingsplaner.

Kommentar:

Förtydliganden kring kraftledningar i kommunen kommer att föras in i utställningshandlingen.

Aktbilaga 122-123 tycker att avsnittet om energiförbrukning väldigt mycket berör hur byggnader ska bli mer energieffektiva men ganska lite den del som fordonsflottan förbrukar och menar att om Lund ska kunna nå utsläppsmålen borde det kollas mer på den del av utsläppen som kommer från just bilar.

Kommentar:

Översiktsplanen styr inte över vilka bränslen som fordonsflottan använder, men förordar tydligt en omställning till fossilfri fordonsflotta samt lyfter fram och prioriterar gång, cykel och kollektivtrafik i planeringen för att nå mer hållbara transportlösningar.

Fjärrvärme

Miljönämnden välkomnar att ny bebyggelse och förtätning föreslås ske i områden med fjärrvärme, och att resurser läggs på bland annat utbyggnad av fjärrvärmen men påpekar att det är viktigt att ha i åtanke att kommunen på grund av konkurrensrättsliga skäl förmodligen inte kan kräva anslutning till fjärrvärmenätet.

Tekniska nämnden vill, med anledning av att det i handlingen står att fjärrvärmenätet ska utökas i de tätorter där det saknas och ny bebyggelse planeras, påpeka att fjärrvärme är en av många energikällor och att formuleringar där kommunen styr mot användandet av fjärrvärme och inte anger funktionskrav kan strida mot konkurrensregler.

Kommentar:

Det strider inte mot några konkurrensregler då en översiktsplan inte är juridiskt bindande utan är ett verktyg för strategisk planering. Översiktsplanen ska föreslå lämpliga områden för bebyggelsen där god hushållning med mark, vatten och energi kan uppnås och då är fjärrvärme en lika viktig parameter som bredband eller kommunalt vatten och avlopp. Översiktsplanen hindrar inte någon från att välja annan uppvärmningsteknik. Fjärrvärme är en viktig bärare för att få ett robust och hållbart energisystem och det är därför viktigt att det finns rätt förutsättningar för fjärrvärmen.

Vindkraft

Energimyndigheten ser positivt på att kommunen vill komplettera översiktsplanen med planering för utbyggnad av vindkraften samt underlätta för solcellsutbyggnad. Man påpekar att det i planen anges att det underlag om vindkraft som togs fram för ÖP 2010 fortfarande är aktuellt, men rekommenderar att kommunen gör en grundlig översyn av underlaget utifrån de förutsättningar som gäller för vindkraftsproduktion idag.

Kristdemokraterna tycker att kommunen ska planera för vindkraftverk. **Miljönämnden** tycker att det är

missvisande att hänvisning görs till ÖP 2010 i samband med att vindkraft beskrivs i översiktsplanen eftersom denna endast i vissa delar är aktuell då vindkraft idag kan byggas på platser där det inte tidigare varit möjligt.

Kommentar:

Under samrådsskedet har en översyn gjorts av vindkraftsplanen från 2008 och kan konstatera att den är inaktuell. Till utställningshandlingen formuleras därför nya ställningstagande för vindkraft.

Svenska kraftnät vill att hänsyn tas till rekommenderade skyddsavstånd och att kommunen lägger till dessa i sitt planeringsunderlag för vindkraft. Man vill även framhålla vikten av att kommunen planerar för den mark som kan komma att behövas för nya kraftledningar vid upprättande av vindkraftsutbyggnad.

Kommentar:

Det kommer inte att arbeta fram en ny vindkraftsplan till utställningshandlingen. Vindkraftsplanen från 2008 kommer att ersättas av utställningshandlingens ställningstagande kring vindkraft. Skyddsavstånd till luftburna kraftledningar arbetas in under avsnitt om kraftledningar i utställningshandlingen.

E.ON Energidistribution AB påpekar att det är viktigt att vid placering av vindkraftverk/master följa Transportstyrelsens rekommendationer så att en god flygsäkerhet kan upprätthållas vid flygbesiktningar och vill att kommunen följer in Transportstyrelsens avstånd och försiktighetsmått för vindkraft i översiktsplanen.

Kommentar:

Skyddsavstånd till luftburna kraftledningar, med avseende på att flyginspektioner ska kunna utföras, arbetas in under avsnitt om kraftledningar i utställningshandlingen.

E.ON Energidistribution AB uppger om att förändringarna av plan- och bygglagen och miljöbalken bland annat innebär att vindkraftverk som prövas enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken inte omfattas av bygglovsplikt och att regeringen med anledning av detta i prop. 2008/09: 146 framför att en aktuell och väl underbyggd översiktsplan eller motsvarande underlag bör ges stor betydelse vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken om att uppföra och driva vindkraftverk.

Kommentar:

Vindkraftsplanen från 2008 kommer att ersättas av utställningshandlingens ställningstagande kring vindkraft. Ställningstagandena beskriver vad som ska beaktas i en prövning, men kommer inte att peka ut lämpliga områden på mark- och vattenanvändningskartan. Ställningstagandena gäller storskaliga verk som kräver tillstånd eller anmälan enligt miljöbalken. Då prövas platsens lämplighet för vindkraft gentemot andra intressen. Översiktsplanen ska därför beskriva de olika områdenas värden och vikt för samhället, så att dess förenlighet kan prövas mot bland annat vindkraft.

Kävlinge kommun anser att grannkommunerna bör samråda om verk inom 10 kilometer från kommungränsen.

Kommentar:

Lunds kommun tar ställning till behov av samråd med grannkommuner i beslut som avser kommunens tillstyrkan till stora verk. Det verkar vidare orimligt att kräva samråd så långt från gränsen. Bedömning om samrådsbehov bör snarare avgöras av om etableringen kan påverka grannkommunens möjligheter eller behov av viktiga samhällsintressen, eller att etableringen riskerar påverka värden i ett riksintresse inom grannkommunen eller som skär över kommungränsen.

Miljönämnden tycker att en sammanfattande strategi som tydliggör kommunens målsättning för vindkraft bör tas fram.

Kommentar:

Ställningstagande om vindkraft kommer att tas fram till utställningshandlingen.

Kommunstyrelsen tycker att det är viktigt att områden som är lämpliga för vindkraft pekas ut på kartan i översiktsplanen eftersom Naturvårdsverket och Energimyndigheten har förslagit att kommunernas inflytande på vindkraftsetableringar i framtiden ska hanteras i översiktsplan och miljöprövning.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer inte att peka ut lämpliga områden utan kommer istället att ha ett ställningstagande kring var det är direkt olämpligt att placera vindkraft med hänsyn till starkare samhällsintressen, som till exempel framtida behov för bostadsförsörjning och infrastruktur. Översiktsplanen kommer därför att öppna för fler möjliga områden, samtidigt som den preciserar vilka värden som ska beaktas på platsen, vilket blir mer användbart i ett prövningsförfarande.

Mobilitet

Länsstyrelsen menar att ÖP2018 behöver tydliggöra vad som är befintlig infrastruktur, förändringar som det redan finns förutsättningar för samt vilka framtida infrastrukturessatsningar som genomförandet av ÖP2018 är beroende av men som inte har börjat realiseras och påpekar att i den mån kommunen föreslår ny infrastruktur krävs utredning enligt fyrstegsprincipen, motsvarande så kallad åtgärdsvalsstudie för att de ska kunna ta ställning.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer kompletteras för att förtydliga befintlig samt föreslagen infrastruktur. Stadsbyggnadskontoret menar dock att översiktsplanens tidshorisont är så långsiktig att reservat för infrastruktur måste kunna föreslås utan att åtgärdsvalsstudie först genomförts. Reservatets primära funktion är att säkerställa att inte annan planering hindrar ett framtida genomförande. Översiktsplanen får därigenom en viktig roll för att möjliggöra en framtida utveckling, och det måste kunna ske utan att alla utredningar är genomförda.

Moderaternas Lundakrets tror inte att bilen som transportmedel kommer att försvinna under planperioden och tycker därför att utveckling av framtida transportmedel såsom el- eller gasdrivna samt självkörande fordon borde främjas genom positiva åtgärder snarare än att försöka genomdriva förändring genom förbud. Därför anser de att mobilitetsavsnittet måste arbetas om så att även bilen som transportmedel behandlas på ett neutralt sätt. De tycker även att översiktsplanen bör ha en tydlig strategi som stärker en positiv motivering till en övergång från fossildrivna fordon till mer miljövänliga bilar och föreslår att den bör kompletteras med en planering för en infrastruktur för de framtida transportmedlen, eldrivna, gasdrivna eller självkörande fordon.

Kristdemokraterna tycker att mobilitetsavsnittet skall behandla alla " samtliga " transportslag och bilen som en väsentlig del av transportsystemet under planperioden. **E.ON Energidistribution AB** undrar vilka konsekvenser en fossilfri framdrift av fordonsparken, likt den i Norge, kan få för översiktsplanen och om den är rätt dimensionerad om exempelvis antalet fordon som inte genererar några koldioxidutsläpp blir billigare att anskaffa.

Kommentar:

Mobilitetsavsnittet kommer att ses över till utställningshandlingen, för att bland annat tydligare påtala bilens viktiga roll i samhället även framgent - enligt beslut i byggnadsnämnden 2017-09-21. Fossilfrihet är ett viktigt mål inom mobilitetsområdet, men inte det enda. Trafiksäkerhet, stadsmiljö, markanvändning, tillgänglighet och hälsa är andra angelägna målområden som inte kan lösas med en elektrifierad fordonsflotta. Genom att fokusera förväntad resandeökning på gång, cykel och kollektivtrafik erhålls viktiga bidrag till måluppfyllelse även inom dessa områden. Inspiration för detta synsätt har bland annat hämtats från Norge, där flertalet större städer har antagit mål om " nullvekt i personbiltrafiken".

Burlövs kommun ser gärna ett fortsatt samarbete inom Mobility management såsom som skede genom exempelvis kampanjen "Pendla med cykel". **Svedala kommun** tycker det vore intressant om planen utvecklar vad som konkret behövs för att till exempel inpendlare från grannkommunerna ska välja kollektivtrafik och cykel i högre grad än idag och tycker att det är en fråga som bör diskuteras gemensamt mellan kommuner och regionala aktörer inom området. **Helsingborgs stad** finner det klokt, och nödvändigt, att infrastruktursatsningar bör fokuseras på hållbara transporter och eftersom infrastruktur och transporter ofta är av regional karaktär utgör de ett viktigt område för fördjupat och utvecklat samarbete mellan städerna.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret är mycket positiv till fördjupat samarbete kring hållbar pendling och mobility management. Ett lämpligt forum för detta kan vara MalmöLundregionen, där en gemensam trafikstrategi eller motsvarande skulle kunna tas fram.

Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén påpekar att Lunds kommuns östra delar som rekreations- och naturområdet är ett område av vikt även för invånarna i Malmö, Lund m fl. orter och att det därför är viktigt att se området ur ett regionalt perspektiv bland annat beträffande möjligheterna att nå området.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret är positiva till förbättrad tillgänglighet med kollektivtrafik till dessa områden. Insatser för att förbättra möjligheterna till rekreationscykling bör också undersökas.

Region Skåne tycker att folkhälsoaspekterna generellt ges för litet utrymme i översiktsplanen när det begränsas till att beskrivas under stycken som handlar om rekreation och fritidsaktiviteter och menar att Lunds satsning på att fler ska gå och cykla - resa aktivt - innebär stora folkhälsovinster vilket skulle kunna klargöras ytterligare i planen. De anser även att översiktsplanen tydligare borde lyfta frågor som rör gods- och logistik eftersom stråk och flöden av varutransporter blir en viktig aspekt att väga in i ett tillgänglighetsperspektiv och något som behöver lyftas tillsammans med frågor rörande stadsutveckling, förtätning och kollektivtrafik.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras med folkhälsoperspektivet, bland annat i konsekvensbeskrivningen, och tillgänglighetsperspektivet vad gäller gods och logistik.

Länsstyrelsen konstaterar att det finns verksamhetsområden i planen som föreslås utanför kollektivtrafiknära lägen, t.ex. i Dalby och saknar ett resonemang kring hur arbetsresor som genereras av dessa verksamhetsområden kan bli hållbara.

Kommentar:

De verksamhetsområden som inte kan nås med attraktiv kollektivtrafik bör inte planeras för personal- eller besöksintensiv verksamhet. Här är det mer lämpligt med verksamheter som är ytkrävande men inte personal- eller besöksintensiva.

Aktbilaga 20 vill se nytänkande hur man på ett effektivt sätt ska kunna ta sig från punkt A till punkt B med olika trafikslag och saknar förslag på detta. **Aktbilaga 229** vill se att det görs verklighet av planering mot gröna transportmedel.

Kommentar:

Mark- och vattenanvändningskartan i utställningshandlingen visar mer utförligt cykel- och kollektivtrafikens nät i kommunen och därmed hur man kan röra sig med hållbara transporter. Planförslaget innehåller strategier, ställningstaganden och beskrivningar för att stärka förutsättningarna för hållbara transportmedel.

Aktbilaga 101 saknar nya infrastruktursatsningar till och från Genarp och än mer från Lyngby som knappt finns med på kartan men åtminstone borde kunna få utvecklade anslutningsmöjligheter i närheten. **Aktbilaga 164-165** saknar en strategi för att leda tung trafik och pendlartrafik utanför centrum i Södra Sandby och från ett potentiellt centrum kring Lundavägen/Revingevägen. **Aktbilaga 189** saknar en tydlig koppling mellan Södra Sandby och Brunnsög. **Aktbilaga 156-157** vill att infrastrukturen ses över så att kommunikationerna blir heltäckande i hela kommunen.

Kommentar:

Genom förbättringarna av Esarpsvägen har Genarp erhållit en förbättrad väginfrastruktur mot såväl Lund som Malmö, inga ytterligare satsningar planeras för närvarande till eller från Genarp. För Södra Sandby kommer utställningshandlingen redovisa vägreservat från Dalbyvägen till Hällestadsvägen samt mellan Assarhusavägen och Fågelsångsvägen, vilka kan avleda vissa tung trafik och pendlingstrafik från centrum. Även ett vägreservat mellan Södra Sandby och Brunnsög redovisas, som en ombyggnad av Räftevägen. Med de begränsade resurser som finns till förfogande är det inte möjligt att höja standarden på infrastrukturen överallt i kommunen.

Aktbilaga 42 vill se att bilkörning begränsas i centrala Lund eftersom den inte ska behövas för att ta sig runt i centrum. **Aktbilaga 230** tycker att trafiken måste låtas gå genom centrum, så att hela staden verkligen kan leva och för att folk ska fortsatt kunna bo, verka, ha sina affärer, kontor och restauranger inne i centrala stad.

Kommentar:

Centrala Lund har en begränsning för allmän biltrafik sedan 1971, med "låset" vid Stortorget. Genom planeringen för Lund C föreslås denna begränsning utökas till Klostergatan och Bangatan. Att öppna upp "låset" och tillåta biltrafik genom centrum bedömer inte stadsbyggnadskontoret skulle gynna stadskärnans utveckling med handel och uteserveringar etc.

Det övergripande målet

Region Skåne, Trafikverket och **Länsstyrelsen** ser positivt på det högt ställda målet att tillkommande resbehov ska ske med gång, cykel eller kollektivtrafik. Det samma gör **Tekniska nämnden** fast de tror att det krävs att omkringliggande kommuner, region och Trafikverket stödjer målsättningen i sin planering för att målet ska nås. **Lunds Naturskyddsförening** i sin tur tycker att målsättningen är för svag som tycker att planeringen ska utgå från att transporterna totalt sett minskar samtidigt som de hållbara, gång-, cykel- och kollektivtrafik ökar kraftigt. **Kommunstyrelsen** tycker att det behövs en tydligare strategi och tydligare koppling mellan staden Lund, byarna och landsbygden för att målsättningen att all resandeökning ska ske med gång, cykel eller kollektivtrafik ska nås.

Region Skåne tycker att strategin att "Boulevardisera bildominerande huvudgator och skapa förtättningsmöjligheter, bättre framkomlighet, säkerhet och attraktivitet för mer hållbara färd sätt" är ett gott exempel på en konkretisering av målet att öka antalet gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer.

Trafikverket är positiva till kommunens fortsatta arbete för att minimera den lokala vägtrafiken till mera hållbara nivåer och alternativ eftersom detta frigör kapacitet på vägnätet som kan nyttjas av kollektivtrafiken samt nyttotrafiken. **Lomma kommun** påpekar att för att resandemålet ska uppnås är det viktigt att den som kommer med kollektivtrafik till Lund på ett enkelt och tidsbesparande sätt kan ta sig vidare i kollektivtrafiksystemet för att inte riskera man väljer bilen före. **Liberalerna** vill se en omformulering av målet så att det istället lyder: "All resandeökning i Lunds kommun ska vara hållbar ur ett klimatperspektiv och med god framkomlighet och säkerhet för oskyddade trafikanter" eftersom det viktigast enligt dem är att alla transporter sker på ett klimatsmart och utrymmesbesparande sätt.

Kommentar:

Föreslagen målsättning är ambitiös och innebär en viss ambitionshöjning jämfört med målen i LundaMaTs. Ett utökat samarbete med grannkommuner, region och Trafikverk är angeläget för att målsättningen ska kunna uppnås, eftersom såväl arbets- som fritids- och inköpsresor har blivit alltmer regionala. Samarbete med grannkommuner finns inom MalmöLundregionen, men detta kan utvecklas vidare när det gäller mobilitet, resvanor och infrastruktur. Förutsättningarna för att resa med olika färdmedel varierar påtagligt mellan staden Lund, byarna och landsbygden. Åtgärderna måste anpassas till de skilda förutsättningarna i geografin.

Kommunen arbetar aktivt tillsammans med Skånetrafiken för att förbättra bytesmöjligheterna så att "hela resan" ska gå snabbt och smidigt. Framtida Lund C, tillsammans med satsningar på spårväg, är exempel på detta.

Emerse Sverige AB och **E.ON Energidistribution AB** ser det som sannolikt att antal fordon kommer att öka om Lunds kommuns befolkning ökar och att målet att biltrafiken ska stanna på dagens nivåer eller minska riskerar att krocka med de trender och innovationer som finns runt om i världen. **Miljönämnden** är av samma åsikt, att den ökade mängden bostäder står i konflikt med trafikmålet och saknar ett förtydligande hur denna konflikt ska hanteras. **Lunds Naturskyddsförening** menar att bilismens dominans måste brytas om klimatmålen ska nås och tycker därför att det måste markeras tydligt i översiktsplanen att den förutsätter att biltrafiken minskar. **Centerpartiet Lunds stad** och **Centerpartiet kommunkrets i Lund** menar att olika trafikantgrupper ska komplettera, inte ersätta varandra och tycker att målsättningen om att ingen trafikökning ska ske med bil kan ifrågasättas och menar att fokus snarare bör ligga på minskning av fossildrivna transporter.

Kommentar:

Föreslagen målsättning är ambitiös, särskilt i förhållande till en kraftig ökning av bostäder och arbetsplatser men översiktsplanens ambition är att motverka den nationella trenden att befolkningsökning innebär ökat bilresande. Lunds kommun har varit framgångsrik inom detta område och utifrån de senaste decenniernas begränsade biltrafikökning på det kommunala gatunätet bedöms inte ambitionen realistisk. En resandeökning som tas av andra färdmedel än bil bedöms ge positiva effekter på många viktiga mål, inte bara fossilfrihet utan också trafiksäkerhet, stadsmiljö, markanvändning, resursutnyttjande, tillgänglighet och hälsa. De trender och tekniska innovationer som idag växer fram skulle kunna, om förväntningarna infrias, bidra till att dessa mål kan uppfyllas. Tekniken bedöms dock inte vara tillräcklig för att nå målluppfyllelse, utan gång, cykel och kollektivtrafik kommer fortsatt spela en helt avgörande roll för att nå ett hållbart samhälle. Biltrafikavsnittet kommer att ses över i utställningshandlingen, för att förtydliga att bilen även fortsatt har en viktig roll och att trafikslagen kompletterar varandra.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** påpekar, med anledning av byggnadsnämndens tillägg om att likställa bilen med övriga transportmedel samt åter presentera befintliga vägreservat, att om man inte planerar för mindre bilåkande och ger bilen mindre utrymme kommer varken bilåkandet eller utsläppen att minska. De tycker inte alls att bilen ska likställas med andra transportmedel utan nedprioriteras strategiskt. **Aktbilaga 181** tycker att byggnadsnämndens beslut att mobilitetsavsnittet ska omarbetas så att bilens ställning stärks krockar med ansvarsfull klimatpolitik. **Aktbilaga 129** tycker att det måste klargöras hur bilismen ska minska genom åtgärder mot bilismen och menar att inte definiera hur bilen ska planeras bort är att fortsatt planera för bilen. **Aktbilaga 42** vill se att trafik planeras efter följande modell: först cykelvägar, sedan kollektivtrafiken och sist bilismen. **Aktbilaga 126** ser många bra poänger kring prioritering av gång och cykel samt kollektivt men tycker att sambanden mellan mobilitet och förtätning borde förstärkas och särskilt en tydligare beskrivning av behovet att minska biltrafiken då möjligheterna att förtäta mycket bygger på möjligheterna att minska den plats bilarna tar. **Aktbilaga 129** tycker att ambitionerna kring gång och cykel är bra och att målen gällande färdmedelsfördelningar är generellt bra inom Lunds Kommun men att det dock talas alldeles för lite i översiktsplanen om hur bilisterna ska hanteras. **Aktbilaga 134** saknar anvisningar i översiktsplanen hur målet ska nås och tycker att det är optimistiskt att tro att den resandeökning som ett större Lund resulterar i ska slukas helt av utbyggda kollektiva trafikmedel och förbättrade cykelleder och menar att biltrafiken måste minskas genom aktiva och planerade åtgärder. **Aktbilaga 206-207** tycker att översiktsplanens önskan att en befolkningsökning inte ska leda till en ökande biltrafik är realistisk, särskilt som Lund vill ha fler arbetsplatser i staden, vilket också leder till mer inpendling. Man anser även att målets formulering bör ändras så att syftet, att minska befintlig biltrafik och att nytillkommet resande ska ha en lägre andel biltrafik än vad dagens resande har, framgår tydligare.

Kommentar:

Under de senaste 25 åren har biltrafiken på det kommunala gatunätet ökat endast marginellt, trots en kraftig ökning av invånare och sysselsatta. Med fortsatta satsningar på kollektivtrafik, cykel och gång bedöms det inte realistiskt att målsättningen skulle kunna uppnås.

Trafikverket betonar att de fortsatt kommer värna den viktiga nyttotrafiken som ska passera genom kommunen som är av regional/nationell och i vissa fall även internationell betydelse och hoppas att målet som beskrivs i planen gäller all trafik som påbörjas och slutförs inom samma tätort, oavsett väghållare. **Wihlborgs Fastigheter AB** anser, med anledning av planens målsättning att all resandeökning ska ske med gång, cykel och kollektivtrafik, att den ökade mängd godstransporter som är nödvändig för de nya invånarna inte får glömmas bort och att in- och utleveranser måste kunna fungera på ett effektivt sätt för att staden skall kunna vara en attraktiv plats att bo och verka på.

Kommentar:

Målsättningen gäller oavsett väghållare. Framöver kommer fördjupad utredning göras om hur målet mer i detalj ska definieras, mätas och följas upp. Godstransporter är helt nödvändiga i dagens samhälle och behöver fungera smidigt. Planen föreslår inga restriktioner kring godstrafiken (eller annan trafik heller), däremot är det angeläget att godstransporter sker så effektivt som möjligt för att minimera körningar med låg fyllnadsgrad etc. Framkomlighet är fortsatt viktigt och stadens aktörer och fastighetsägare kan vara delaktiga i att skapa den infrastruktur för smidiga och samordnade varuleveranser som krävs, inte minst för att förbättra e-handeldistribution.

Kollektivtrafik

Aktbilaga 187 undrar vad som menas med starkt kollektivtrafikstråk.

Kommentar:

Med starkt kollektivtrafikstråk avses ett stråk som bedöms extra viktigt utifrån antalet resande och turtäthet.

Trafikverket och **Hässleholms kommun** ser positivt på Lunds kommuns satsning på kollektivtrafiken och hur denna lyfts upp som ett tungt planeringsverktyg. **Region Skåne** anser att de prioriteringar som Lunds kommun gör angående kollektivtrafiken, såväl buss som tåg, stämmer väl överens med det som diskuterats och planerats i samband med Sverigeförhandlingen och övrig kollektivtrafikplanering. **Trelleborgs kommun** är positiv till Lunds kommuns strategi om att koppla samman tågtrafik och regional busstrafik med den lokala buss- och cykeltrafiken, särskilt för att det är av stor vikt för Trelleborgs kommuninvånare att kunna ta sig hållbart och snabbt till Lund. De tycker dock att Lund som en regional inpendlingsstad, både för utbildning och arbete, skulle kunna utvecklas ytterligare i text och kartor.

Kävlinge kommun vill gärna se en samverkan i dialog med Skånetrafiken för att inte få försämrade pendlingsmöjligheter mellan Kävlinge och Lund när Lommabanan öppnar för persontrafik årsskiftet 2020/2021.

Föreningen Kulturkvadranten i Dalby efterfrågar en bättre planering av kollektivtrafiken i Dalby och anser det vara negativt att Skånetrafikens knutpunkt tillåts vara Dalbys historiska kärna. **Dalby Moderaternas styrelse** tycker att busstationen i Dalby bör flyttas från centrum ner till Pumpvägen, men att bussarna ändå ska passera centrum som tidigare.

Kommentar:

Kommunen deltar gärna i en dialog kring pendlingsmöjligheterna mellan Kävlinge och Lund. Vad gäller Dalby kan det vara en svår avvägning mellan god tillgänglighet för många resenärer kontra störningar som kollektivtrafiken ger upphov till, men i dagsläget bedöms det svårt att hitta goda alternativ till befintlig busstation i Dalby.

Cykelfrämjandet Malmökreten saknar en tydlighet kring multimodalitet mellan cykling och kollektivtrafik samt en tydligare beskrivning på hur de två kommunikationsmedlen kan interagera och kommunicera i ett framtida scenario. **Miljönämnden** tycker att det i kommande utredningar om busstrafik vore lämpligt att se över hur olika delar av staden kan knytas samman och byte mellan olika busslinjer kan ske och att dessa bytesplatser, som bör ha möjlighet för cykelparkering för att underlätta transporterna före eller efter bussresan, bör lyftas fram i planen. De anser även att kommunen bör verka för att de regionala bussarnas färdväg ses över så att fler bostäder hamnar inom upptagningsområdet för tätt trafikerade busshållplatser för

att bättre tillgodose behovet av kollektivtrafik inom byarna. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** påpekar att kollektivtrafiken måste vara tillgänglig och flexibel och kunna anpassas efter förändrade resmönster.

Liberalerna påpekar att en avgörande faktor för att människor ska efterfråga bostäder i ett visst område är tillgången till högklassiga kommunikationer med hög komfort, kapacitet och turtäthet. **Kristdemokraterna** anser att kollektivtrafiken måste förbättras för att bli ett av de bästa resandalternativen och **LRF:s kommungrupp** anser att infrastrukturen bör ses över så att kommunikationer blir heltäckande i hela kommunen. **Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén** tycker att kollektivtrafiken bör utvecklas med hänsyn till människors behov av friluftsliv och rekreation, i första hand busslinjer som anknyter till natur- och skogsområden i Lunds kommun, som till exempel längs vägen Dalby - Veberöd samt busslinjer till Genarp.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att kompletteras kring frågan om multimodalitet mellan cykel och kollektivtrafik, men analyser av bytespunkter inklusive cykelparkeringsmöjligheter görs lämpligen i linjenätsöversyner och är lite för detaljerat för att redovisas i en översiktsplan. Under 2018 planeras uppstart av en översyn av regionbusstrafiken, där befintliga och potentiella nya färdvägar kommer analyseras. När det gäller busstrafik för att nå friluftsliv och rekreation finns "Naturbussen" (159) men då antalet resande inte är så stort förutsätter trafikeringen en medfinansiering från Lunds kommun. Utökad trafikering för att nå fler målpunkter är framförallt en ekonomisk fråga.

Aktbilaga 53 vill se en rejäl busscentral under tak vid Lunds C så att tågresenärer inte behöver gå ut för att åka vidare med buss.

Kommentar:

I planeringen för Lund C är utgångspunkten att merparten av busshållplatserna finnas under tak.

Region Skåne tycker att Lunds kommun behöver ta det regionala superbusskonceptet Malmö-Kristianstad (via Lund), som utgör en av de prioriterade sträckorna och på sikt tillkommer även sträckan Lund-Simrishamn, i beaktning och på ett tydligt sätt beskriva vad detta innebär för kommunen samt vilka satsningar och investeringar som behöver genomföras. **Hörby kommun** ser det som anmärkningsvärt att Lunds kommun inte lyfter det regionala superbusskonceptet i översiktsplanen då det är viktigt att även Lunds kommun satsar och lyfter konceptet i sin översiktsplan för att projektet ska kunna förverkligas. De tycker att busskommunikationerna via E22 inte får försämrats och önskar en förbättrad tillgänglighet till bland annat ESS och MAX IV samt till den kommande spårvägen, Lund C – ESS då invånarna i Hörby kommun i många fall vänder sig mot Malmö/Lund för både studier och arbeten. **Simrishamns kommun** tycker det är viktigt att lyfta fram robustheten som det främsta hotet mot ett ökat resande med kollektivtrafiken i dagsläget, främst för inpendlare från de östra delarna av Skåne, och tycker att ett sätt att öka robustheten vore busskörfält och andra bussprioriteringar i trafiken.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras med ett avsnitt om det regionala superbusskonceptet. När det gäller satsningar och investeringar som detta kan innebära anser stadsbyggnadskontoret att detta måste diskuteras ytterligare mellan Region Skåne och Lunds kommun, snarare än att detta kan slås fast i en översiktsplan. Kommunen delar Simrishamns kommuns syn att olika former av bussprioriteringar är angelägna för att förbättra robustheten i kollektivtrafiken.

Föreningen Gamla Lund saknar tidigare diskuterade alternativ och sträckningar och tycker att kollektivtrafikstråkens fortsättningar in i stadskärnan är problematiskt redovisade och hade gärna sett att översiktsplanen tydligare diskuterar olika alternativ för de "starka" kollektivtrafikstråkens fortsättning i stadskärnan inklusive konsekvenser. **Clarendon House Capital AB** anser att frågan om kollektivtrafikens sträckning bör utredas närmare och vill också poängtera vikten av ett sammanhängande kollektivtrafiknät, vilket kartan på sida 44 i nuläget inte antyder. **Moderaternas Lundakrets** påpekar att översiktsplanen presenterar en samhällsbyggnad som innebär att alla trafikrörelser skall gå via centrala Lund, vilket skulle leda till trafikstörningar i framför allt rusningstrafik. De anser därför att det behövs en ny förbindelse över Höje Å

från Källby till väg 108 samt en ny ringlinje från södra till västra Lund. **Tekniska nämnden** tycker att det behövs ett större omtag när det gäller kartor som visar kollektivtrafikstråken eftersom en del huvudstråk saknas samt bedömer att det nya linjenätet för stadsbusstrafiken skulle kunna vara en grund i översiktsplanen.

Kommentar:

Kollektivtrafikstråkens fortsättningar in i stadskärnan och ett sammanhängande kollektivtrafikenät kommer att redovisas mer detaljerat i utställningshandlingen, jämfört med samrådshandlingens mer översiktliga nivå. Vägreservat för en ny förbindelse över Höje å kommer finnas i utställningshandlingen, enligt beslut i byggnadsnämnden 2017-09-21. En ny ringlinje från Södra till västra Lund skulle kunna vara avlastande för delar av västra Lund, men samtidigt skulle det innebära ökad trafik i bostadstäta områden i andra delar av västra och södra Lund. Utifrån detta anser inte stadsbyggnadskontoret att fördelarna överväger nackdelarna avseende en ny ringlinje från södra till västra Lund.

Aktbilaga 42 saknar en ringlinje i Lund och **Aktbilaga 102** tycker att busstrafiken behöver förbättras med fler och tätare turer samt att en busslinje som går runt Lund centrum bör införas samtidigt som färre busslinjer går i centrum via Lund central. **Aktbilaga 187** saknar en redovisning av stadsbussnätet undrar varför stråken bara går in mot stadens centrum men att innerstaden är tom på förslag. **Aktbilaga 42** tycker att bussarna i centrum ska bytas ut till en mindre varianter samt att busstorget flyttar från Botulfsplatsen till Mårtenstorget så att Botulfsplatsen kan göras om till torghandel under tak.

Kommentar:

Det är Skånetrafiken som är huvudman för kollektivtrafiken, men planeringen sker i dialog med Lunds kommun. Erfarenheter av ringlinjer är att de sällan är lämpliga i mellanstora städer som Lund. Merparten av stadsbussresenärerna har centrala Lund som målpunkt, varför det är rationellt att linjerna går in till centrum. I utställningshandlingen kommer de starka kollektivtrafikstråken redovisas även i stadens centrum. Storleken på bussarna i centrum har utretts vid flera tillfällen under årens lopp, men resultatet har visat att detta inte skulle vara positivt för resenärernas tillgänglighet till centrum.

Aktbilaga 164-165 och **Aktbilaga 187** saknar en strategi för en bra och likvärdig kollektivtrafik i och mellan kommunens alla tätorter, en kollektivtrafikstruktur där nästan alla Lundabor har mindre än 400 m till hållplats. **Aktbilaga 112** vill se fler busshållplatser än bara vid Byahuset så att de som bor på den västra delen av Södra Sandby får närmare till kollektivtrafik och ser gärna nya sträckningar som bussen kan köra på för att täcka in andra delar än vad som görs i dagsläget. **Aktbilaga 42** och **Aktbilaga 229** menar att pendlingsmöjligheterna från Genarp direkt till Malmö C och Lund C måste förbättras för att Lunds kommun ska bara attraktiv för familjer.

Kommentar:

Det är Skånetrafiken som är huvudman för kollektivtrafiken, men planeringen sker i dialog med Lunds kommun. Stadsbyggnadskontoret ser gärna förbättrad kollektivtrafik i Genarp såväl som i övriga delar av kommunen, men bedömer inte det rimligt att göra kollektivtrafiken likvärdig i alla tätorter. De skattemedel som avsätts till kollektivtrafiken bör fördelas så att utbudet påverkas av hur många som vill resa kollektivt, på så sätt erhålls största nytta av en begränsad budget.

Svedala kommun tycker att det är väsentligt att det framgår av kommunernas översiktsplaner det särskilda behovet av kollektivtrafik till Malmö Airport.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras med betydelsen av kollektivtrafik till Malmö Airport.

AB Tetra Pak efterlyser strategier för starkare koppling med kollektivtrafik mellan Råbyholm och Lund C och den framtida stationen vid Klostergården.

Kommentar:

Kommunen planerar för goda anslutningsmöjligheter mellan den nya stationen och stadsbusslinje 1, som passerar Råbyholm och Tetra Paks område.

Cykel

Lomma kommun ser positivt på att Lund pekar ut både Lomma och Bjärred som orter dit huvudcykelstråk bör finnas och ser gärna ett samarbete kring detta då potential finns att öka andelen cyklande arbetspendlare.

Cykelfrämjandet Malmökretsen ser framemot en ökad dialog med kommunen för att få möjlighet att bidra med relevanta synpunkter i frågor kring att göra cykel som ett alternativ för arbetspendling, kulturlivet i centrum, rekreation och turism.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret är positiva till fortsatt dialog och samarbete om utvecklade cykelmöjligheter både lokalt och regionalt.

Centerpartiet Lunds stad och **Centerpartiet kommunkrets i Lund** tycker att cykel- och gångtrafik bör prioriteras, men att staden inte får isoleras från de bilister som kommer utifrån. **Liberalerna** tycker att Lund måste verka för att det blir lätt att ta sig till och från bostaden på ett klimatsmart sätt och med god säkerhet för såväl fotgängare och cyklister som bilister.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret delar synen att staden inte ska isoleras från bilister som kommer från andra platser, och att vikten av god säkerhet för alla trafikanter.

Tekniska nämnden tycker att det krävs ett större omtag när det gäller kartor som visar huvudcykelstråken eftersom flera väl etablerade huvudcykelstråk saknas.

Kommentar:

Cykelkartorna har setts över i utställningshandlingen och ett omtag har gjorts.

Lunds Naturskyddsförening tycker att om Lund ska fortsätta sin ambitiösa kamp för en förbättrad trafikmiljö krävs stora satsningar på cykeltrafiken varav de viktigaste är en ny vägvisningsplan inom och mellan tätorterna, en stor satsning på målning för att visa hur man ska cykla samt en översyn av standarden på cykelbanorna. De tycker även att Lunds kommun bör planera för att fler av kommunens invånare kommer att semestra i närområdet och påpekar att konsekvenser av detta till exempel blir att cykelvägnätet bör vara väl utbyggt så att alla tätorter är förbundna via ett cykelvägnät och att det finns goda cykelförbindelser med samtliga grannkommuner. **Lunds Universitets Studentkårer** tycker det är bra att Lund väljer att fokusera på utbyggnaden av cykeltrafik och anser att ambitionen med huvudstråk – snabbcykelstråk borde förtydligas i översiktsplanen. **Hyresgästföreningen Lund** är positiva till utbyggnaden av cykelstråken och anser att det är av vikt att de hänger ihop och även byggs ihop med grannkommunerna. De ser också gärna en cykelmotorväg till Malmö. **Cykelfrämjandet Malmökretsen** tycker att de cykelstråk som är förslagna för Lunds kommun, Dalby, Södra Sandby, Veberöd och Genarp är tydliga men att de utgår från att alla vill till eller från centrum. Därför bör dessa kompletteras med ett ringcykelstråk kring de centrala delarna i Lund och ett större cykelstråk som binder ihop stadsdelarna som Lunds kommun vill utveckla Brunnsög, Västerbo, Råbylund, Källby och Stångby. **FörNyaLund** tycker att det behövs tas fram en plan för fullständig separation av gång- och cykeltrafik och menar även att det inte längre går att kombinera de båda trafikslagen när cykeltrafiken ökar och blir snabbare. **AB Tetra Pak** ser gärna fler och bättre gång- och cykelstråk, även på tvären i stadsstrukturen. För att underlätta pendling med cykel till och från samhällen runt om Lund tycker man också att det behövs etableras prioriterade cykelmotorvägar. **Romeleåsen- och Sjölandskapskommittén** tycker att om man vill stimulera människor att ta sig ut till de större natur- och skogsområden är det viktigt kunna anvisa vägar där man kan cykla på ett trafiksäkert sätt. **Miljönämnden** tycker att det behövs fler attraktiva cykelvägar mellan

tätorterna för att öka cyklingen i allmänhet liksom det rekreationella värdet av cykelturen och påpekar att bristen på allemansrättslig mark i och runt Lund gör det viktigt att förbinda staden och utflyktsmål inom ett barns cykelavstånd med cykelvägar. Tycker att det behövs fler attraktiva cykelvägar mellan tätorterna för att öka cyklingen i allmänhet liksom det rekreationella värdet av cykelturen. **Svedala kommun** saknar cykelvägar mellan orterna i sydvästra Skåne. **Region Skåne** delar Lunds kommuns ställningstagande "Att utveckla det regionala cykelsystemet är viktigt för såväl arbetspendling som för rekreation och turism" och ser det som positivt att kommunen vill öka cyklingen genom att bland annat utveckla huvudcykelstråken och eventuellt anlägga snabbcykelstråk och goda kopplingar med cykel till kollektivtrafiken.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret visar i förslaget till översiktsplan hur Lund kan bli en mer attraktiv cykelkommun. Omfattningen på insatserna och exakt vad som ska prioriteras ligger inom tekniska nämndens ansvarsområde. Lunds gång- och cykelstråk är omfattande och går även "på tvären", medan samrådshandlingens utpekade huvudstråk endast är en mycket liten del av det totala nätet. Snabbcykelstråk (ibland kallt cykelmotorvägar) diskuteras på olika platser, bl a mellan Malmö och Lund. Strategikartan redovisar inte bara cykelkopplingar inom staden utan även mellan tätorterna men Stadsbyggnadskontoret instämmer i vikten av sammanhängande cykelstråk med bra kopplingar till grannkommunerna och kommer att komplettera och förtydliga utställningshandlingen med detta.

Cykelfrämjandet Malmökretsen tycker att för att vara en översiktsplan med så stora strategier och visioner för en levande kommun, minskning av växthusgaser och boulevarder är det väldigt få lösningar och idéer kring hur cykeln, som en av de främsta transportmedel, kan bidra och föreslår att planförslaget borde innehålla fler planer för cykelkorridorer och cykelstråk, lösningar för cykelparkering och laddningsstationer för elcyklar.

Kommentar:

Översiktsplanen beskriver översiktligt hur cykelns roll i staden och transportsystemet kan lyftas, för mer detaljerade beskrivningar hänvisas till nya cykelstrategin som är under framtagande.

Cykelfrämjandet Malmökretsen saknar cykelstråket mellan centrum och Sparta som de tycker bör prioriteras då antalet studenter väntas öka. **Lunds Universitets Studentkårer** ser hur översiktsplanen borde prioritera ett cykelstråk längs med Tornavägen och sluta den inre cirkeln kring stadskärnan. **Brf Gitarren** tycker att det borde finnas en cykel/gångbana från nya Linero till Maxlab IV eftersom det i nuläget är många cyklisterna och gångtrafikanter som använder bussgatan vilket ökar olycksrisken. **Dalby Moderaternas styrelse** tycker att banvallen mellan Dalby och Björnstorp bör göras om till cykelväg med belysning. **ESS** tror att cyklisterna bland forskare och anställda på anläggningen med relativt enkla medel skulle kunna bli fler, till exempel genom plantering av skyddande vegetation i samband med boulevardisering.

Kommentar:

Samrådshandlingens föreslagna huvudstråk innebär inte att alla övriga stråk, t ex mellan centrum och Sparta samt längs Tornavägen, nedprioriteras. Styrkan i Lunds cykelnät är dess omfattning, vilket gör att föreslaget huvudstråk kan uppfattas som vilseledande. Utställningsförslaget kommer redovisa en mer komplett karta över cykelnätet, inklusive förslag till saknade länkar som bedöms lämpliga att bygga ut.

Aktbilaga 53 och **Aktbilaga 102** tycker att det behövs bättre cykelvägar, bland annat genom Lund i väst-östlig riktning, samt bättre möjligheter för cykelparkering i centrum. **Aktbilaga 15** vill att cyklisterna och fotgängarna prioriteras på samma sätt som övriga fordon för att skapa en tydlighet, nå en bättre säkerhet och en bättre framkomlighet i trafiken. **Aktbilaga 42** gillar förslaget på ökade satsningar på cykel och gång och tror fler skulle använda bilen mindre om cykelvägarna byggdes ut. **Aktbilaga 110** vill se fler cykelöverfarter.

Kommentar:

Kontinuerligt arbete pågår inom kommunen för att förbättra såväl cykelvägnätet som parkeringsmöjligheter.

Aktbilaga 42, Aktbilaga 137, Aktbilaga 135, Aktbilaga 160 och Aktbilaga 194 tycker att bussfilen längs Utmarksvägen borde göras om till cykelväg, eller att det anläggs en parallell cykelväg, för att få ett naturligt och säkert alternativ som förbinder Linero - Östra Torn – Brunshög, inte minst när behoven av en bättre koppling torde öka när MaxIV och ESS är helt klara. **Aktbilaga 189** vill se en cykelväg från nordvästra Sandby mot Brunshög, en sträcka fullt rimlig att cykelpendla på om det fanns en väg som var säker för cyklisterna. **Aktbilaga 229** vill se cykelvägar från Genarp till både Malmö och Lund och **Aktbilaga 172** tycker att det är viktigt att både kommunen och Trafikverket sköter sina åtaganden när det kommer till sammanlänkning av tåtorterna även för cykeltrafik.

Kommentar:

Lunds kommun har ett väl utvecklat cykelnät, men det finns fortfarande många saknade länkar och stråk som kan förbättras och byggas ut. I utställningshandlingen redovisas förslag på de länkar som anses prioriterade att åtgärda.

Aktbilaga 172 påpekar att påståendet "Cykelstaden Lund präglas idag av en god standard generellt" möjligtvis stämmer jämfört med andra svenska städer men tycker att påståendet är tveksamt om Lund har som mål att nå nederländsk eller dansk standard. **Aktbilaga 42** tycker att det behövs bättre skyltning av cykelvägar, separerade körbanor och körriktningar samt asfalt under cykeln för att Lund ska bli en seriös cykelstad.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret håller med om att en högre standard är nödvändig för att uppnå Nederländernas eller Köpenhamns nivå. Kontinuerligt arbete pågår för att förbättra cykelsystemet.

Gång

Aktbilaga 102 tycker att förutsättningarna för gående i centrum med säkrare gågator och gångbanor bör stärkas.

Kommentar:

Översiktsplanen anger att fotgängare ska prioriteras i stadens centrum. Det praktiska genomförandet ligger inom tekniska nämndens ansvarsområde.

Spårväg

AB Tetra Pak tycker att de kollektivtrafiksstråk som i förlängningen avses trafikeras med spårvagn snarast bör fastläggas, både avseende realistisk genomförandetid och förväntad spårdragning då sådan infrastruktur både är viktig för deras anställda ur pendlingsynpunkt och för att stråken utgör förutsättning för framtida förtätningsprojekt. Samtidigt menar de att markreservat för osäkra eller alternativa spårförläggningar däremot kan utgöra ett hinder för både framtida utveckling och dagens verksamheter. Även **Kristdemokraterna** tycker att det ska tittas på möjligheterna för en fortsatt utbyggnad av nästa spårvägsetapp. **Hyresgästföreningen** tycker att det ska planeras för spårbunden tågtrafik mot öster. **Jernhusen** menar att för att stärka möjligheterna till utveckling i orterna utanför Lunds stadskärna bör utbyggnaden av starka kollektivtrafikstråk till dem påskyndas, exempelvis en återupptagen trafik på Simrishamnsbanan, men även andra spårlosningar som spårvagn/light rail från Lunds Centralstation. **ESS** ser mycket positivt på de olika aktuella satsningarna på spårbunden trafik inom och till Lund. **Lomma kommun** tycker det är glädjande att Lund, genom strukturbild Malmö-Lund, visar på möjligheterna till spårburen trafik mellan Lomma och Hjärup/Lund och mellan Bjärred och Lund.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret anser inte i detta skede att det är nödvändigt att peka ut vilket trafikslag som ska trafikera de starka kollektivtrafikstråken. Angeläget är dock att, där så är möjligt, säkerställa att det i de aktuella stråken finns framtida möjligheter att etablera attraktiv och framkomlig kollektivtrafik. Det innebär att utrymme reserveras för högklassig kollektivtrafik på egen bana, t ex spårväg eller högklassig busstrafik.

Aktbilaga 42 vill inte se några fler spårvägslinjer, men om Lund ska ha spårväg bör det bli fler linjer och att en planering av fortsättningen av spårvägen från Brunnsbrogatan till Södra Sandby och Dalby bör påbörjas snarast.

Aktbilaga 53 och **Aktbilaga 230** tycker att spårvägen är en felsatsning och att elbussar vore en bättre satsning. Om Trafikverket inte vill bygga Simrishamnslinjen tycker **Aktbilaga 172** att Lunds kommun åtminstone borde se till att spårvägsplanerna för förbindelser ut till byarna (S.Sandby, Dalby) inte skjuts allt för långt på framtiden. **Aktbilaga 189** tycker att förslaget om spårvagnslinje Brunnsbrogatan vidare till Södra Sandby är bra men undrar vad som görs tills den är byggd eftersom vägen däremellan redan idag är alltför belastad.

Aktbilaga 187 saknar en redogörelse som visar hur det vore tekniskt och miljömässigt genomförbart med en spårväg söderut mot Staffanstorp genom Södergatan om man som tidigare har en föreställning att en sträckning ska gå dit. **Aktbilaga 42** undrar varför spårvägen inte är planerad att gå ända fram till stationen utan endast till Clemensstorget. **Aktbilaga 82** tycker inte att spårvägens sträckning täcker in centrum utan vill att det skapas ett komplement som utgår från de historiska tullarna och att det där inrättas en särskild busslinje för elbussar med flera hållplatser mellan Södertull och Norrtull. Täta turer med dessa bussar skulle förvandla Stora Södergatan-Kyrkogatan-Bredgatan till en mycket lättillgänglig innerstadsmiljö.

Kommentar:

Översiktsplanen föreslår inte några nya spårvägar utan talar om starka kollektivtrafikstråk. Framtida planering och fördjupade analyser får avgöra om det sedan kan bli aktuellt med spårväg eller högklassig busstrafik eller liknande.

Järnväg

Trafikverket ber kommunen beskriva hur det resoneras och varför det inte tas hänsyn till det östliga stationsläget som är rekommenderat i åtgärdsvalsstudien och påpekar att, givet att alternativet som kommunen pekar ut utreds vidare i järnvägsplanen, utredningsområdet för järnvägen kommer behöva sträcka sig genom Lund fram till gränsen för nuvarande fyrsparutbyggnad vid Ringvägen. **Föreningen Gamla Lund** saknar alternativet höghastighetsbana på bro via Brunnsbrogatan vilket de tror troligen vore det förslag som skulle kosta minst. De påpekar också att även om beslut genom Sverigeförhandlingen ännu inte fattats gällande sträckning av höghastighetsjärnvägen, borde olika möjliga sträckningar och lösningar visas och läggas fram till diskussion i översiktsplanen. För- och nackdelar med olika spårlägen borde tas upp i planen, liksom lägen för spårens fortsättning norrut. Föreningen saknar också en långsiktig samlad vision för bansystemets utveckling i Öresundsregionen, inkl. höghastighetståg, regionalståg, lokaltåg och godståg. **Region Skåne** påtalar vikten av att de tillsammans med Lunds kommun fortsätter att samarbeta för en snabbare byggstart av höghastighetsbanan Lund – Hässleholm.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret menar att sträckningen av höghastighetsbanan genom Lund och Lund C otvetydigt är det alternativ som stärker Lunds kommun och Lunds centrum bäst. Lund C som station har den bästa tillgängligheten för resenärerna när det gäller såväl kollektivtrafik, som cykel och gång (för de kortaste distanserna). Höjdläget för de kommande spåren utreds och diskuteras i andra forum och det bedöms inte rimligt att översiktsplanen kan redogöra för de olika alternativens konsekvenser på ett relevant sätt. Vad gäller spårens sträckning norr om Lunds tätort kommer detta studeras vidare i dialog med Trafikverket. Utställningshandlingen kompletteras och förtydligas med ett resonemang kring val av stationsläge.

Clarendon House Capital AB ser ett behov, med anledning av utbyggnaden av järnvägen och kommunens planer på utveckling av Källby, att utreda möjligheten till ytterligare kopplingar under järnvägen inom Källbyområdet samt kopplingarna till och från stationsområdet.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret delar denna uppfattning och frågan kommer utredas vidare inom ramen för fördjupningen av översiktsplanen för det aktuella området.

Lunds Naturskyddsförening ser inte höghastighetsbanor som en klimatåtgärd utan menar att de kommer att leda till ännu mer långväga resande och anser, med anledning av planerade höghastighetsbanor, att det är det kortväga resandet som ska prioriteras och att det räcker att bygga nya banor för högst 250 km/tim och dra dessa i befintliga korridorer. Dessutom vill de ha över gods från väg till järnväg och menar att alla nya järnvägar byggs så att även godstrafiken fungerar på dem.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret bedömer att nya spår för persontrafik är nödvändiga för att resandeutvecklingen på spår ska fortsätta och inte begränsas. Med nya stambanor för persontrafik frigörs utrymme för ökad godstrafik på befintlig stambana, vilket annars inte vore möjligt. Det finns fördelar med att dra nya spår längs de befintliga, framförallt att det inte skapar nya barriärer i landskapet. Men det skapar också stora svårigheter att ta sig igenom befintliga tätorter som har bebyggelse nära in på befintliga spår, och det innebär också stora svårigheter och kostnader att bygga längs befintliga banor när trafiken på dessa hela tiden måste upprätthållas.

Aktbilaga 142 tycker att redovisningen av arbetet med tänkt breddning av stambanan Malmö – Stockholm bör förtydligas eftersom det nämns på ett alltför ospecificerat sätt i handlingen och visas som en inskränkt dellösning med enorma variabler i området mellan norra Lund och Stångby. **Aktbilaga 58** blir orolig på grund av utökade risker för störningar när hon ser att en eventuell höghastighetsbana öster om Stångby är planerad bara ca 150 m från deras hus på Annehemsvägen. **Aktbilaga 184** påpekar att hela planområdet Tornhill ligger inom "utredningsområde för järnväg" och tycker att denna "döda hand" borde kunna lyftas bort ur förslaget om kommunen förordar det centrala eller östra alternativet.

Kommentar:

Trafikverket har ännu inte kunnat redovisa något tydligt förslag till sträckning av nya spår mellan Lund och Hässleholm, och stadsbyggnadskontoret har idag inte tillräckligt underlag för att förorda någon särskild sträckning. Trafikverket startar nu sitt arbete med järnvägsplan och när utredningsarbetet fortskrider kommer det finnas underlag för att förorda en sträckning.

Aktbilaga 184 utläser ur planen att kommunen förordar något av de centrala lägena för höghastighetståget men funderar på om inte det vore mer praktiskt att, som i vissa städer utomlands, förlägga höghastighetsbanan i ett enklare och smidigare läge än Lund C, läge Öster-Ideon, också med tanke på att Lunds kommun nu bygger en modern spårväg från Lund C via Ideon till ESS och MaxIV. **Aktbilaga 42** tycker att stationen för höghastighetsbanan bör förläggas öster om Lund, i anslutning till spårvägen, främst för att tyngdpunkten för Lunds stad troligtvis kommer att förskjutas österut.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontorets bedömning är att ett centralt stationsläge är det bästa för kommunens och centrumets utveckling, detta stöds av erfarenheter från utländska satsningar på höghastighetståg där centrala och externa stationslägen har utvärderats.

Aktbilaga 230 tycker att järnvägen genom innerstaden, från Klostergården/Högevallsbadet till strax norr om Kung Oscars bro, ska grävas ner och vill se de fyra spåren genom staden i en järnvägstunnel, eftersom markområdet Lunds Central är byggbart och mycket värdefullt ekonomiskt och rent fysiskt byggnationsarealmässigt. **Aktbilaga 42** skulle vilja se att kommunen inser värdet i att ha fyra järnvägsspår hela vägen till Lunds C från Malmö och att de grävs ner i en tunnel på grund av platsbristen. **Aktbilaga 53** anser att järnvägsstationen bör grävas ner alternativt att det utreds om det är bättre att flytta den. **Aktbilaga 42** anser att järnvägsstationen ska grävas ner så som i Helsingborg. **Aktbilaga 113** vill inte att järnvägen grävs ner (tunnel) utan tycker att den bör, även med fler spår, gå ovan jord.

Kommentar:

Frågan om spåren genom Lund ska gå på mark eller i tunnel kommer utredas och diskuteras mellan Trafikverket och Lunds kommun inom ramen för järnvägsplanen som nu påbörjas.

Yttre godsspår och Simrishamnsbanan

Kommunstyrelsen och **Tekniska nämnden** är positiva till att utbyggnaden av ett yttre godsspår finns med i planen. **Malmö stad**, **Lomma kommun** och **Kävlinge kommun** anser liksom Lund att det fortsatt är angeläget att planera för ett yttre godsspår och ser gärna ett mellankommunalt samarbete kring frågan framöver. **Jernhusen** menar att ett yttre godsspår skulle kunna förbättra miljön för resenärer på Lunds Centralstation och samtidigt förbättra möjligheterna till att transportera mer gods på järnväg. **Centerpartiet kommunkrets i Lund** och **LRF:s kommungrupp** anser att planerna på ett yttre godsspår bör tas bort. Likaså **Burlövs kommun** som poängterar de negativa effekter ett yttre godsspår skulle skapa för kommunen. **Föreningen Gamla Lund** saknar ett konkret förslag på sträckning av ett yttre godsspår i förslaget.

Aktbilaga 156-157 tycker att reservatet för yttre godsspår runt Lund tas bort då Trafikverket har avfärdat det helt. **Aktbilaga 144** ser det som felaktigt att stråk för yttre godsspår och Simrishamnsbanan tas med när det inte är något som är genomförbart eller finns med i Trafikverkets planer under den tidperiod som planen omfattar och tycker att planeringen lägger en död hand över de fastigheter som berörs. **Aktbilaga 153** tycker att det vore fördömande att dra nya järnvägsspår i nya korridorer inom kommunen eftersom massor av ytor blir outnyttjade och hinder för trafik, jordbruk, friluftsliv samt nya ljudkorridorer skapas

Aktbilaga 21 ser en tågbanan som oerhört viktigt för Dalbys framtid, dels för att koppla samman Dalby, Lund och Veberöd och därigenom öka attraktionskraften och dels för att minska biltrafiken och öka tillgängligheten.

Kommentar:

Yttre godsspår bedöms vara en angelägen satsning på sikt, för att minska de störningar och risker som finns med stora godsmängder genom Lunds stadskärna. Spåret ligger dock en bit fram i tiden och tidpunkten för genomförande är osäker. Förslagen sträckning kommer att redovisas tydligare i utställningshandlingen.

LRF:s kommungrupp, **Moderaterna i Veberöd**, **Dalby Moderaternas styrelse** och **Moderaternas Lundakrets** anser att Simrishamnsbanan skall utgå ur Översiktsplanen som kollektivtrafikspår för att den i dagsläget inte innebär den tidsvinst som ursprungligen var motivet och för att den inte finns med i någon faktisk planering inom överskådlig framtid. Man ser det även som ett hämsko för byggnation ibland annat Dalby, Björnstorp och Veberöd. **Lunds Naturskyddsförening** tycker att det vore negativt ur klimatsynpunkt att bygga Simrishamnsbanan som järnväg och att planeringen därför bör utgå från att sträckan trafikeras med buss istället. **Helsingborgs stad** ser positivt på Lunds framtida vilja att utveckla stråket kring Simrishamns banan samtidigt som de poängterar att banan inte bedöms aktuell för utbyggnad under översiktsplanepreioden.

Föreningen Gamla Lund anser att korridorer för olika möjliga sträckningar måste hållas öppna och tycker det är positivt att återutnyttjande av den gamla bansträckan genom och av stationsområdet i Veberöd föreslås, liksom att spårkorridoren utanför samhället tillåter olika detaljutformningar. **Simrishamns kommun** och **Burlövs kommun** håller med Lunds kommun om att Simrishamnsbanan ska ses som ett prioriterat kollektivtrafikstråk och ser positivt på att Simrishamnsbanan får persontrafik. Även **Staffanstorps kommun** delar uppfattningen om Simrishamnsbanan som ett starkt kollektivtrafikstråk och vill gärna samarbeta för att utveckla Simrishamnsbanan till starkt kollektivtrafikstråk - i första hand som en utbyggnad för trafikering med Superbuss.

Kommentar:

Simrishamnsbana bedöms vara en angelägen satsning på sikt, för att bättre knyta ihop östra och västra Skåne och orterna längs stråket med Lund, Malmö och Köpenhamn. Spårkorridoren för Simrishamnsbanan är beslutad i järnvägsplanens lokaliseringsutredning, och är ett riksintresse för framtida järnväg som Lunds kommun har att förhålla sig. Eftersom tågtrafik på Simrishamnsbanan kan bli aktuell först på längre sikt kan det vara intressant att på kortare sikt trafikera delar av stråket med superbuss eller motsvarande.

Väg

ESS anser att en anslutning till E22 skulle komma att öka tillgängligheten inte bara till ESS- anläggningen utan till hela Norra Brunnskögsområdet och också minska trafikbelastningen genom Östra Odarslövs by och vid befintlig trafikplats Lund norra. Man noterar att anslutningen i förslaget inte har någon tidpunkt för genomförande utan ska betraktas som ett vägreservat men är av uppfattningen att anslutningen till E22 är en viktig komponent för fortsatt anordnande och utveckling av det samlade forskningsområdet och Brunnskög som helhet och förordar därför ett tidsatt, tidigare genomförande. **Lunds Naturskyddsförening** tycker inte att ambitionen om att bidra till en hållbar vägtrafik går ihop med tanken på att bygga nya avfarter från E22 och tycker därför inte att det är hållbart att bygga ut vare sig bostäder eller vägar på bästa åkerjorden. Lunds Naturskyddsförening tycker definitivt inte att det behövs någon förbindelse norr om Lund mellan E22 och E6 eller någon väg från Åkerlund och Rausings väg söderut till väg 108 då de bara skulle öka trafikmängden, vilket är emot hållbarhetsmålen. **Tekniska nämnden** tycker att det är vanskligt att helt stryka vägreservatet mellan E22 och E6 med tanke på den planering som kan förväntas komma i samband med fyrspårutbyggnaden norr om Lund. Vad det gäller strykningen av vägreservatet mellan väg 108 och Åkerlund & Rausings väg så kan det nya stationsläget och planeringen kring Källby påverka huruvida detta är klokt. **Staffanstorps kommun** noterar att det tidigare vägreservat mellan väg 108 och Åkerlund & Rausings väg nu tagits bort då behovet av förbindelsen bedömts som osäkert men poängterar att man stödjer den tidigare uppfattningen där förbindelsen setts som nödvändig för att trafikförsörja det blivande Källbyområdet och ser gärna att frågan får en fortsatt hantering i ett mellankommunalt samarbete. **Clarendon House Capital AB** menar att kopplingen mellan Åkerlund & Rausings väg och väg 108 är än mer aktuell nu när Källby är utpekad som ett stadsutvecklingsområde och det kommer att etableras en ny station i området. Därför anser man att vägreservatet från ÖP2010 bör återinföras.

Kommentar:

De delar av Lund som planeras för omfattande stadsutveckling kan också förväntas generera omfattande resande. Fokus är att merparten av resandet ska ske med kollektivtrafik, cykel och gång, men en del av resorna kommer också ske med bil. Med ambitiösa trafikmål som grund, t ex tredjedelsmålet för Brunnskög, bedöms det rimligt att planera kapacitet för kollektivtrafik, cykel och gång, men också för biltrafik. Vägreservatet mellan Åkerlund & Rausing och väg 108 kommer finnas med i utställningshandlingen, läget kommer att studeras mer utförligt i den pågående fördjupningen av översiktsplanen för området, i dialog med Staffanstorps kommun.

Södra Sandby Centeravdelning påpekar att det redan idag börjar bli svårt med trafiksituationen på många platser i Lund men att samhällsservice och handel samtidigt koncentreras i Lund vilket gör kommunikationsmöjligheterna allt viktigare för boende i Södra Sandby. Därför menar de att det i översiktsplanen inte bör tillåtas försämringar av tillgängligheten via de tillfartsleder som finns till Lund, innan verkliga trafikförändringar kan påvisas. Exempel på trafikleder som avses är Sandbyvägen, Södra vägen m.fl.

Kommentar:

De boulevardiseringar som föreslås i översiktsplanen måste föregås av djupare analyser ur flera aspekter innan beslut om genomförande tas, bl a avseende framkomlighet för alla trafikslag. Det bedöms också möjligt att genomföra boulevardisering som inte nödvändigtvis begränsar kapaciteten för biltrafiken, även om det ibland också kan vara en konsekvens.

Moderaterna i Veberöd ser stora problem med genomfartstrafik av tunga lastbilar från både Skurup och Blentarpsvägen på deras färd mot väg 11 och är av uppfattning att utfarten från Blentarpsvägen bör justeras så att den riktar trafiken mot nord ost, längs gamla Sjöbovägen mot utfarten på väg 11 vid Vombkorsningen, öster om Veberöd.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att utfarten från Blentarpsvägen har en olycklig utformning, och det pågår en dialog med Trafikverket för att ändra på detta.

Aktbilaga 173 menar att det blir kaos på Öståkravägen om vägreservatet förbi Killebäckskolan i sydöst blir verklighet. **Aktbilaga 230** påpekar att Lokföraregatan varken skall eller kan bli en huvudtransportled.

Kommentar:

Vägreservatet i östra delen av Södra Sandby är beslutad i fördjupningen av översiktsplanen för Södra Sandby. Innan ett genomförande blir aktuellt kommer ytterligare studier att genomföras. Frågan om Lokföraregatans framtid hanteras inte i översiktsplanen utan i detaljplan för Lund C västra sidan.

Räddningstjänst Syd tycker att frågan om Lunds kommun ska verka för en övertäckning av E22 är en så viktig strategisk fråga att den bör omnämnas i översiktsplanen.

Kommentar:

Det finns beslut om att förutsättningarna för överdäckning av E22 ska utredas, men innan den utredningen genomförts bedömer stadsbyggnadskontoret det inte vara av väsentligt intresse att omnämna förslaget i översiktsplanen.

Aktbilaga 230 tycker att motorvägen ska grävas ner i samband med utbyggnaden från fyra filer till sex filer, och därmed frigöra mycket byggbar mark i mellan östra delen av centralen staden och östra delen av staden, så att man även där läker ihop staden till en enhet.

Kommentar:

Kommunstyrelsen har ställt sig positiv till ett förslag om att på nytt utreda en nedgrävning av E22 genom Lund, och utifrån först efter denna utredning har besvarat frågor kring bl a kostnader och genomförbarhet är det möjligt att ta ställning till frågan.

Parkering

Aktbilaga 185 tycker att texten om parkering i samrådshandling behöver förtydligas så att det t.ex. framgår vad exempelvis god utformning eller marknadsmässig prissättning innebär eftersom ifall transport med bil ska minska bör utformning, lokalisering och pris användas för att styra bort bilåkandet, inte tvärtom. **Aktbilaga 88** och **Aktbilaga 185** tycker att det är alldeles för vagt att ange att det behövs en strategi för bilparkering eftersom det är i ÖP man sätter ramarna, tex. att det alltid ska vara ekonomiskt mer fördelaktigt och attraktivt att ta cykel, buss eller gång.

Kommentar:

Parkeringsfrågorna är komplexa och stadsbyggnadskontoret bedömer det inte rimligt att beskriva mer omfattande inriktning för parkering i översiktsplanen. Byggnadsnämndens parkeringsnorm och tekniska nämndens parkeringspolicy beskriver kommunens parkeringspolitik mer ingående, och den förslagna parkeringsstrategin kan fungera som en styrande dokument mellan översiktsplan och de övriga parkeringsdokumenten.

Centerpartiet kommunkrets i Lund tycker att pendlarparkeringar måste prioriteras vid viktiga hållplatser. **Kristdemokraterna** ser gärna pendlarparkeringen i anslutning till goda kollektivtrafiklagen. **Dalby Moderaternas styrelse** vill se en pendlarparkering vid busstationen vid Pumpvägen. **Moderaterna i Södra Sandby** tycker att det måste finnas tillgång till pendlarparkering i Södra Sandby och att denna förses med laddinfrastruktur. **Lunds kommuns Parkering** stödjer inriktningen att skapa pendlarparkeringar vid kollektivtrafiknära lägen, gärna som knutpunkter för ett låncykelsystem, och anser därför att vid nyetableringar av kollektivtrafiklägen såsom stationen vid Klostergården bör behovet av pendlarparkering tillgodoses.

Kommentar:

Pendlarparkering på strategiska platser i anslutning till kollektivtrafik är en angelägen fråga och utrymme för detta bör planeras bland annat i de större tätorterna utanför Lunds stad. I tätorternas centrala delar kan det dock vara svårt att motivera pendlarparkering i förhållande till förtätning med bostäder och verksamheter. Tätorternas utkanter, i anslutning till befintliga hållplatser, bedöms vara en mer lämplig lokalisering. I så centrala lägen som nya stationen vid Klostergården råder stor konkurrens om marken och möjligen kan denna vara alltför värdefull för att etablera pendlarparkering, åtminstone som markparkering. Pendlarparkering i mer markeffektiva parkeringshus skulle kunna prövas, men ett genomförande torde förutsätta en god betalningsvilja för detta.

Lunds kommuns Parkering påpekar att för att kunna förtäta måste möjligheten till parkeringsköp finnas för fastighetsbolagen och om inte nybyggnation och komplettering av parkeringsfastigheter genomförs kan det förhindra framtida förtätningar under översiktsplanens tidsperspektiv. **Hyresgästföreningen** vill se mer boendeparkering i centrum där det är lätt att hyra sin p-plats i närheten av bostaden och där man kan ladda en elbil.

Kommentar:

Parkering för boende är i normalfallet fastighetsägarens ansvar och inte kommunens. I centrum är det svårt att etablera fler parkeringsplatser för befintliga boende, men vid tillkommande bostäder är det fastighetsägarens ansvar att ordna tillräcklig parkering (enligt parkeringsnormen).

LKF anser att parkeringsnormen bör ses över och ges en större flexibilitet för att nå ambitionen att hela resandeökningen ska klaras med utökad grad av kollektivtrafik, gång och cykel. **Lunds Naturskyddsförening** håller med om att parkeringsnormen bör revideras. **AB Tetra Pak** förutsätter att gällande parkeringsnorm revideras och att exempelvis den centrala zonen i P-normen utökas i takt med att den täta och kollektivtrafikhäna staden gör det.

Kommentar:

Byggnadsnämnden har givit stadsbyggnadskontoret i uppdrag att göra en översyn av gällande parkeringsnorm, där dessa frågor utvecklas vidare.

Lunds kommuns Parkering anser att det krävs en övergripande parkeringsstrategi som omfattar behovet av parkeringar vid kollektivtrafikhäna lägen, "park 'n ride", prioriterad parkering i mobilitetshus före gatuparkering, befrämja parkering som medger byte mellan olika trafikslag, styrning av besökande med fordon för minimal söktrafik och ett införlivande av den digitala utvecklingen inom parkeringsbranschen. **Moderaternas Lundakrets** tycker att översiktsplanen bör kompletteras med en plan för strategiska placeringar av parkeringsmöjligheter inom ett kort promenadavstånd från centrum.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret anser att frågorna skulle kunna hanteras i en parkeringsstrategi och ser gärna att en sådan tas fram, och har därför tillsammans med LKP och tekniska förvaltningen inlett en diskussion om vad en parkeringsstrategi skulle kunna innehålla.

Aktbilaga 82 vill se att utrymme för morgondagens parkeringshus, vid till exempel tullarna, avsätts i översiktsplanen eftersom Lunds centrum inte tåler en biltrafik med bensin/diesel bilar även om viss trängsel i gatubilden främjar stadskänslan. **Aktbilaga 187** tycker att Lund kan få en infartsparkering vid hållplatser vid Lunds entréer i vardera väderstreck och att kvaliteten i bytet bil/buss kan förbättras så att biltrafiken i stadskärnan i princip kan begränsas till leveranser. **Aktbilaga 42** förstår att det är svårt att ta bort parkeringsytor i centrum, som de på Mårtenstorget, men ser inga problem med det ifall biltrafiken tas bort från centrum. **Aktbilaga 88** och **Aktbilaga 156-157** menar att det bör krävas i all planering att bilparkeringar och öppna ytor begränsas i största möjliga utsträckning så att tex. bilparkeringar grävs ner under byggnaderna istället. **Aktbilaga 144** tycker att det måste byggas parkeringsplatser (både för bil och cykel) i anslutning till buss och tåghållplatserna så att folk på landsbygden ska kunna använda kollektivtrafiken.

Kommentar:

Parkeringshus är ofta ett bra sätt att lösa parkering, och infarts- och pendlarparkeringar kan vara ett bra sätt att minska biltrafiken i centrum och ge mer utrymme för stadslivets utveckling. För att lyckas måste dock många utmaningar lösas, såsom finansiering, betalningsvilja från de som ska parkera, lämplig plats, stadsmiljöaspekter mm. I dagsläget bedöms också prisnivån på parkering i stadskärnan vara så låg att infartsparkeringar har svårt att konkurrera, men detta kan förstås förändras på sikt.

Lunds kommuns Parkering har uppfattningen att en begränsad tillväxt av biltrafiken kan uppnås genom kraftigt minskande av gatuparkering i den medeltida staden till förmån för parkeringsfastigheter. **Lunds Naturskyddsförening** tycker att det ska planeras för att ta bort parkeringsplatser på allmän gatumark och ersätta ytan med trädplanteringar på bostadsgator och med cykelbanor på lite större gator.

Kommentar:

Frågan om gatuparkering hanteras i första hand av väghållaren dvs tekniska nämnden.

Laddinfrastruktur

LRF:s kommungrupp och **Wihlborgs Fastigheter AB** tycker att kommunen bör följa och påskynda utvecklingen och omställningen till framtida, mer miljövänliga transportmedel genom olika incitament för miljövänliga transporter såsom t.ex. laddstolpar. **Kristdemokraterna** tycker att det ska planeras för infrastruktur med elfordon med plats för laddningsstolpar. **Wihlborgs Fastigheter AB** föreslår även att det kan erbjudas gratis parkering för miljövänliga fordon. När eldrivna fordon blir allt vanligare ser **E.ON Energidistribution AB** och **Miljönämnden** ett stort behov av en utbyggd laddinfrastruktur, ett nät av laddstolpar på strategiska platser, bland annat i parkeringsfastigheter, vid större arbetsplatser och på pendlarparkeringar. **Region Skåne** uppmanar Lunds kommun att särskilt fokusera på laddning vid flerbostadshus och arbetsplatser när strategier som hanterar planeringen av infrastruktur för elfordon med plats för laddningsstolpar arbetas fram.

Kommentar:

Kommunen bidrar redan på olika sätt för att omställningen till elfordon ska skyndas på, t ex genom att uppföra laddstolpar i kommunala parkeringshus. Med den kraftiga tillväxt som sker i Lund är dock biltrafiken inte bara en miljöfråga utan också en fråga om markanvändning och framkomlighet/trängsel i staden. Elfondon eller andra miljöanpassade fordon tar lika mycket plats på parkeringar och i trafiken som andra fordon, varför det finns risk för att kommunala subventioner av parkering för elbilar leder till ökad trafik totalt sett. Stadsbyggnadskontoret är mycket positiv till en utökning av laddplatser vid flerbostadshus och arbetsplatser, och föreslår att kommunen tar fram en strategi för hur man kan stödja framväxten av lämplig laddinfrastruktur.

Boulevardisering

Trafikverket undrar vad begreppet boulevardisering står för och är positiva till att det kan möjliggöra för bostäder men påpekar att det då krävs att kunskapsunderlaget utvecklas. **Tekniska nämnden** vill gärna se ett förtydligande, då man inte ser hur alla de funktioner som beskrivs i planen ska få plats i en boulevardisering. De vill därför gärna se en fingervisning om vilka prioriteringar mellan funktioner som måste göras. **ESS** menar att den föreslagna boulevardiseringsmodellen även kan tjäna ett syfte att skapa en bättre identitet för en sträckning t.ex. längs Kunksstråket. **Lunds Naturskyddsförening** ser mycket positivt på förslagen om boulevardisering av större trafikleder. **Aktbilaga 42** tycker att boulevardisering känns väldigt spännande och ser att Solbjersvägen omfattas men saknar en plan för hela Utmarksvägen, från Södra Sandbyvägen till Max IV. **Aktbilaga 88** och **185** tycker att bilden som visar exempel på boulevardisering i avsnittet om grön infrastruktur och ekosystemtjänster visar gårdagens perspektiv på trafikplanering där inget eller minimalt utrymme tas från bilarna och gång- och cykeltrafiken läggs tätt ihop. **Aktbilaga 42** gillar förslaget om boulevardisering men hoppas att bilväg och cykelväg hålls isär så mycket som möjligt.

Kommentar:

Begreppet boulevardisering, och ett justerat förslag till vilka sträckor som kan bli aktuella, kommer utvecklas i utställningshandlingen. Men då förutsättningarna ser olika ut på olika gator går det inte att ge en heltäckande generell beskrivning av konceptet. Fördjupade analyser och konsekvensbeskrivningar kommer göras i den fortsatta planeringen.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Höje å vattenråd tycker att målet att den blågröna infrastrukturens kvantitet och kvalitet med avseende på rekreativa och ekologiska värden ska öka är ett bra mål i förslaget men saknar en definition vad som menas med "tillräcklig kvalitet och kvantitet" i formuleringen "En grön infrastruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet där de olika ytorna är sammanlänkade kan bidra med ekosystemtjänster som behövs för att göra en tät stadsbebyggelse funktionell och attraktiv att bo i". **Kristdemokraterna** vill att de rekreativa och ekologiska värden i tätorter och landsbygd ska öka.

Kommentar:

Byggnadsnämnden beslutade 2017-09-21 att ändra det målet till följande lydelse:

"Den högkvalitativa blågröna infrastrukturen avseende rekreativa och ekologiska värden ska öka i kommunens tätorter och på landsbygden." Beslutet finns bilagt direkt efter förordet i samrådshandlingen.

Synpunkten föranleder behov av en diskussion kring betydelsen av grönyrtornas kvantitet och storlek för förutsättningarna för en biologisk mångfald i staden och för de ekosystemtjänster som de bidrar med.

Tillräcklig kvalitet och kvantitet illustreras i strategin för grön infrastruktur.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** tycker att uttrycket "den högkvalitativa blågröna infrastrukturen" måste förklaras samt att det måste definieras vad som menas med kvalitet. **Aktbilaga 187** anser att den kvalitativa formuleringen "Förbättra tillgång, närhet och kvalitet på grönytor för ett rikare och hälsosammare stads- och tätortsliv" blir kraftlös och saknar precision när värdeorden inte ges någon substans.

Kommentar:

Med uttrycket "den högkvalitativa blågröna infrastrukturen" avses de grönytor och stråk som klassas som "grönytor av strategisk betydelse" inom respektive tätorter enligt strategin för grön infrastruktur som ingår i planförslaget. Begreppen kan förtydligas i utställningshandlingen.

Tekniska nämnden tycker att rubriken "grön infrastruktur och ekosystemtjänster" bör omformuleras till "Gröna strukturer och ekosystemtjänster". Man saknar även en beskrivning av vikten av träd i staden, framförallt stora och gamla träd vilka i Lund bidrar med såväl biologisk mångfald och ekosystemtjänster, och tycker att dessa särskilt bör tas upp i strategierna.

Kommentar:

Grön infrastruktur är numera ett vedertaget begrepp där samverkan sker på internationell (EU-nivå), nationell och regional nivå. Genom att använda det begreppet kan kommunen dra nytta av det arbete som görs på nationell och regional nivå samt ev. även få del av de möjligheter till ekonomiska stöd som sannolikt kommer för att genomföra detta.

Utställningshandlingen kommer att innehålla en beskrivning av vikten av träd i staden.

Höje å vattenråd ställer sig undrande till konstaterandet i ÖP:n att möjligheterna är goda att förbättra förutsättningarna för den biologiska mångfalden genom att t ex åter- och nyskapa habitat, anlägga våtmarker och bevuxna kantzoner då man har erfarenhet av att detta är svårt beroende på att marken är så bördig och betingar ett högt värde som jordbruksmark.

Kommentar:

Att åter- och nyskapa habitat, anlägga våtmarker och bevuxna kantzoner är svårt. Därför är ambitionen i planförslaget att balanseringsprincipens fyra steg Undvika, Minimera, Kompensera, Ersätta följs. Ett försök pågår att tillämpa miljöbalkens balanseringsprincip i Lund sedan kommunstyrelsen i februari 2015 beslutade bland annat

- att fastställa balanseringsprincipen i Lunds kommun – ett sätt att kompensera för natur och rekreation vid exploatering
- att balanseringsprincipen prövas i första hand avseende natur och rekreationsvärden på kommunal mark och under 2015-2016
- att arbetet med balanseringsprincipen ska utvärderas efter 2016.

Balansering är nu, inledningsvis, begränsad till att omfatta park- natur- och rekreationsvärden på kommunal mark och omfattar ej kompensation för odlingsvärde på åkermark.

Lunds Naturskyddsförening instämmer i strategin att möjlighet till stadsodling ska utvecklas och nyskapas så att områden med flerbostadshus i Lunds stad får tillgång till odlingsmöjligheter inom gång och cykelavstånd från bostaden och menar att kommunen bör förbereda sig på att upplåta mycket mark åt lundaborna för att kunna bedriva stadsodling.

Kommentar:

Det av störst vikt att skapa odlingsmöjligheter för de som saknar egen trädgård.

Stora markområden kan dock ej bli aktuellt inne i staden eftersom den övergripande strategin är förtätning och ambitionen i planförslaget är att bygga en tät och grön stad. Eftersom konkurrensen är stor och med förtättingsambitioner kommer att öka kommer det sannolikt vara viktigt att samverka med privata fastighetsägare kring ökade odlingsmöjligheter även på kvartersmark och inte endast kommunägd mark. Om alla stadens/tätorternas aktörer samverkar mot samma mål kommer man sannolikt att nå längre på kortare tid än om endast kommunen ska lösa utmaningarna.

Föreningen Gamla Lund är positiva till att kartan "grön infrastruktur i landskapet" definierar fem landskapliga huvudzoner i Lunds kommun även om inga specifika riktlinjer för planering inom de fem olika zonerna ges. Man tycker även att det är positivt att områden med höga naturvärden och viktiga landskapsstråk redovisas, liksom landskapsstråk av strategisk betydelse samt att vattenfrågor tas upp.

Kommentar:

Riktlinjer för bebyggelseutveckling kommer i utställningshandlingen att finnas under respektive områdestyp såsom Blandad bebyggelse, Landsbygd, Natur, Grönområde etc. Även de blå-gröna stråken/kopplingarna och vattenfrågorna kommer att utvecklas och förtydligas ytterligare till utställningshandlingen.

Länsstyrelsen tycker att kommande planhandlingarna bör visa hur genomförandet av ÖP2018 kan bidra till att "friluftsmålet om tillgång till natur för att kunna bedriva friluftsliv", ett av de tio målen för friluftslivspolitikerna som regeringen beslutade om i december 2012, kan uppnås. Man tycker också att Lunds kommun bör visa hur ÖP2018 relateras till den regionala naturvårdsstrategin, Vägen till biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne.

Kommentar:

Strategin för grön infrastruktur är avsedd att även täcka in behovet av friluftsliv så att de investeringar som görs, så långt möjligt, ger nytta för både ekologiska och rekreativa värden. Givetvis gäller det att tydligt markera ytor där motstående intressen finns såsom beträdnadsförbud viss tid på året. Strategin grön infrastruktur relateras till den regionala naturvårdsstrategin, men texten i planbeskrivningen förtydligas till utställningsskedet.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör ge information och visa geografiska avgränsningar på karta vad gäller områdesskydden enligt miljöbalken, som tex strandskydd, naturreservat och landskapsbildskydd samt

innehålla en generell och förklarande text gällande det generella biotopskyddet, rödlistade arter och arter skyddade genom artskyddsförordningen.

Kommentar:

Det utskickade planförslaget innehöll i samrådsskedet endast en planstrategi. I utställningsskedet kommer även mark- och vattenanvändning samt hänsyn att redovisas enligt Boverkets ÖP-process.

Värna grönytor och natur

Lomma kommun ser att Lunds kommun väljer att offra en stor del av de gröna ytorna åt bebyggelseförtätning när insikten istället borde vara att även "lågkvalitativ" grönyta har stor betydelse som buffertzonen för vattenhantering, framtida utveckling av ytterligare grönstruktur och utveckling av ekosystemtjänster.

Kommentar:

I planförslaget finns en strategi som benämns "Grön infrastruktur" som är en ansats till att säkerställa de ytor som måste få finnas kvar och där ambitionen är att rekreativa och ekologiska värden skall höjas för att invånare i Lunds stad skall kunna ha god tillgång till grönytor av god kvalitet. I vissa delar av staden kommer det att bli svårt att fördröja allt dagvatten som bildas av bebyggelse och hårdgjorda ytor och då får dagvattnet skickas nedströms till mer storskaliga fördröjningsanläggningar, där Råbysjön är ett exempel på ett sådant storskaligt dagvattenmagasin.

Kartorna med grön infrastruktur inarbetas i utställningsförslagets mark- och vattenanvändningskarta så att det på ett tydligt sätt framgår vilka gröna ytor som sparas.

Liberalerna påpekar att det är helt nödvändigt att det finns gröna och blåa oaser för återhämtning och rekreation i människors närhet samt att det gröna behövs både av hälsoskäl och för att ta hand om nederbörd.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret håller med om vikten av närheten till parker och naturområden med blå-gröna kvaliteter. Planförslagets svar på detta är strategin som benämns "Grön infrastruktur" som är en ansats till att säkerställa de ytor som måste få finnas kvar och där ambitionen är att rekreativa och ekologiska värden skall höjas för att invånare i Lunds stad skall kunna ha god tillgång till grönytor av god kvalitet.

Höje å vattenråd tycker att strategierna om "Grön infrastruktur och ekosystemtjänster" är mycket bra men anser att de gröna värdena måste värnas i högre utsträckning eftersom de är viktiga för den biologiska mångfalden, för att Lunds stad redan idag har bland den lägsta andelen grön yta per person i landet samt för att grönytor är helt nödvändiga för att på ett hållbart sätt hantera dagvatten i staden. Man påpekar också att kvaliteten måste höjas för att kunna tillhandahålla helt nödvändiga ekosystemtjänster och erbjuda goda möjligheter till nära rekreation och naturupplevelser.

Kommentar:

Planförslagets svar på detta är strategin som benämns "Grön infrastruktur" som är en ansats till att säkerställa de ytor som måste få finnas kvar och där ambitionen är att rekreativa och ekologiska värden skall höjas för att invånare i Lunds stad skall kunna ha god tillgång till grönytor av god kvalitet.

LRF:s kommungrupp vill bevara karaktären av slättlandskap som finns runt Lund och inte att det skapas ny konstgjord natur med stora parker och strövområden. Dessa finns redan i Lunds närhet.

Kommentar:

I översiktsplanen ingår planering för nya rekreationsområden i sydväst (Värpinge-Rinneback), nordväst (Ladugårdsmarken), nordost (Kunskapsparken) och sydost (Råby sjöpark). Lunds stad är till stor del omgiven av högproduktiv åkermark. Därför har översiktsplanen ambitionen att förtäta för att minimera behovet av att ianspråkta brukningsvärd jordbruksmark med ändå kunna tillgodose behovet av ytor för bostäder,

verksamheter och närreklamationsområden. Översiktsplaneförslaget innebär en beredskap för att befolkningen i Lunds stad ska kunna fortsätta öka. En ökad befolkning medför ökat slitage och konkurrens om befintliga rekreatiomsområden, vilket gör att nya grönområden behöver skapas för att kunna fortsätta erbjuda en rimlig tillgång, nåbarhet och kvalitet på stadens rekreatiomsområden så att staden även i framtiden kan erbjuda en god livskvalitet.

Hyresgästföreningen anser att uppvuxna grönytor måste bevaras för att inte utarma den biologiska mångfalden och likaså måste grönytor förbindas med varandra. Man tycker också att grönområden kan byggas på tak och vill att det skapas fler parker i staden.

Kommentar:

Grönytor på tak saknar betydelse för allmänheten utan fyller huvudsakligen en lokal funktion i den aktuella byggnaden, till exempel genom vattenbuffring. Takytor är även svårtillgängliga eller ej nåbara för största delen av den biologiska mångfalden.

Fler parker behövs om befolkningen ökar kraftigt enligt aktuella prognoser. I planförslaget finns förslag på nya parker.

Lunds Naturskyddsförening tycker att de naturvärden som finns i form av "vild" natur och vilda djur också måste få ha sin plats i planeringen och att det mellan dessa "reservat" behövs grönytor som förbinder dem.

Kommentar:

Strategin för grön infrastruktur har ambitionen att bidra till en positiv utveckling för den vilda naturen. Både områdesskydd och sammanbindande blå-gröna länkar kan tillskapas vid ett genomförande enligt planförslaget. En utmaning är dock att kommunen i flera fall ej äger marken som behövs för att förverkliga denna strategi. Därför krävs att kommunen samverkar med landskapets aktörer och använder de medel man har tillgång till för att strategin, som syftar till en hållbar samhällsutveckling, på sikt kan förverkligas.

Kommunstyrelsen anser att det vid en förtätning av staden också bör skapas en grön förtätning så att det blir mera grönt per ytenhet och menar att det i samband med förtätningar går att stärka stadens gröna värden genom att höja kvaliteten på befintliga områden kombinerat med att komplettera med att satsa på nya gröna värden.

Kommentar:

Med många nya invånare krävs att man tar hänsyn till ett ökat slitage och behovet av att tillskapa nya parker/grönytor. Det är en viktig ambition, som också Byggnadsnämnden ställt sig bakom, att höja kvaliteten på befintliga grönytor och att satsa på nya blå-gröna värden i staden. I planförslaget finns förslag på nya parker.

Aktbilaga 102 tycker att natur- och skogsområdena i Lunds kommun måste försvaras mot exploatering och göras mer tillgängliga eftersom rekreation, friluftsliv och naturupplevelser är viktiga för människors fysiska och psykiska hälsa. **Aktbilaga 39** anser att Lunds stad behöver fler grönområden och områden där naturen får vara lite i fred. **Aktbilaga 24** tycker att Bjerredsparken är en klenod som måste hållas intakt och att det därför är viktigt att kommunen slår vakt om det grönområdet. **Aktbilaga 43** hade gärna sett i vilken omfattning grönytor kommer att byggas ut och saknar ett förtydligande där man, genom digitalisering av skissen på sidan 49, kan se hur det är tänkt i sitt eget område. **Aktbilaga 187** tycker att det nätverk av strukturbildande grönstruktur som visas i den sammanfattande skissen "Strategikarta 2035" är för grovmaskigt och menar att de egentliga kvaliteterna 'växer inifrån', från bostäderna, och saknar, trots vackra ord i handlingen, principer för detta och vägledning i skarpa lägen i detaljplanering och lovgivning. **Aktbilaga 42** tycker att befintliga gröna stråk ska förvaltas och att det ska satsas mer på gröna stråk och promenad/cykelstigar så att man t.ex. kan förflytta sig mellan stadsdelar utan att störas av biltrafik. Man vill ha fler grönområden i Lund men påpekar att det är viktigt att de utformas som platser man faktiskt vill besöka.

Kommentar:

De natur- och skogsområden för rekreation, friluftsliv och naturupplevelser som kommunen bedömer vara av strategisk betydelse finns redovisade i strategin för grön infrastruktur som ingår i planförslaget och som kommer att förtydligas och fördjupas till utställningshandlingen.

Nätverket av strukturbildande grönstrukturen som visas i den sammanfattande skissen "Strategikarta 2035" är relativt grovmaskigt eftersom det i samrådet endast togs fram en strategikarta. All grönstruktur ingår inte i det översiktliga perspektivet. Till utställningshandlingen kommer en mer konkret mark- och vattenanvändningskarta att tas fram som mer detaljerat kommer att visa vilka blå-gröna ytor som ingår i strategin för grön infrastruktur. Den mer finmaskiga bilden av grönstrukturen är den som kommunens grönstruktur- och naturvårdsprogram redovisar. Detta program håller nu på att uppdateras och förväntas antas av kommunfullmäktige hösten 2018.

Region Skåne vill lyfta planförslagets goda intention att värna allmänt tillgängliga grönytor för att även i framtiden kunna erbjuda stadens invånare bra möjligheter till närrekreation och naturupplevelser. Man uppmanar Lunds kommun att föra ett resonemang om Skåneleden och vilka fördelar det kan innebära för invånarna med anledning av att det i översiktsplanen lyfts att det är av stor vikt att kommunen kan erbjuda ett varierat utbud av rekreations- och naturområden som fungerar väl för många olika målgrupper.

Kommentar:

Ett resonemang kring vandringsleder i kommunen kommer att infogas i utställningshandlingen.

Länsstyrelsen menar att det i handlingen bör vägas in vikten av att bevara befintliga ytors storlek för att inte erodera förutsättningarna för biologisk mångfald och för de ekosystemtjänster som de bidrar med.

Kommentar:

Lunds kommun håller med om att grönytors storlek (kvantitet) spelar stor roll för förutsättningarna för en biologisk mångfald i staden och för de ekosystemtjänster som de bidrar med. Byggnadsnämnden beslutade 2017-09-21 om ett kvalitetsmål med följande lydelse:

"Den högkvalitativa blågröna infrastrukturen avseende rekreativa och ekologiska värden ska öka i kommunens tätorter och på landsbygden." Byggnadsnämndens beslut 2017-09-21 finns bilagt direkt efter förordet i samrådshandlingen.

Gröna stråk och kopplingar

VA SYD har stor förståelse för och vill samarbeta runt att hitta bästa lösningarna för att den blågröna infrastrukturen ska bli så värdeskapande och ha så många funktioner och nyttor för samhället som möjligt. Man delar dock inte slutsatsen i bildtexten på sidan 49 om att "*rekreation och ekologi bör prioriteras allra högst vid eventuellt motstående allmänna och enskilda intressen*". Man anser att det istället ska framgå att "*rekreation, ekologi och ett hållbart omhändertagande av dagvatten ska prioriteras allra högst vid eventuellt motstående allmänna och enskilda intressen, samt att dessa vid behov rangordnas sig emellan utifrån de specifika förutsättningarna som finns vid varje enskild plats*".

Kommentar:

Kommunen är mycket positiv till fortsatt samverkan med VA SYD kring hur en blå-grön infrastruktur kan bidra till en hållbar samhällsutveckling i Lunds kommun. Synpunkten på bildtexten noteras och planförslaget revideras.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén delar planförslagets målsättningar om att knyta samman livsmiljöer för att skapa ett nätverk av värdefulla miljöer sammanlänkat med korridorer, utan oöverstigliga hinder och barriärer, och ser dessa som viktig att fullfölja med strategier för genomförande.

Kommentar:

Det är av stor vikt att planförslaget bör efterföljas av en genomförandestrategi.

Strategin för grön infrastruktur har ambitionen att bidra till en positiv utveckling för landskapet genom både områdesskydd av värdekärnor och genom att utveckla sammanbindande blå-gröna länkar vid ett

genomförande enligt planförslaget. En utmaning är dock att kommunen i flera fall ej äger marken som behövs för att förverkliga denna strategi. Därför krävs att kommunen samverkar med landskapets aktörer och använder de medel man har tillgång till för att strategin, som syftar till en hållbar samhällsutveckling, på sikt kan förverkligas.

Aktbilaga 42 gillar visionsbilden av boulevardisering men undrar om det skulle kunna konkretiseras var och när denna form av planering av cykel och träd kommer att ske.

Kommentar:

Visionsbilden är ett sätt, ett diskussionsunderlag, för att redovisa vad en "boulevardisering" skulle kunna innebära i Lunds stad. Inget projekt kommer att utföras exakt så som på bilden, men principerna kan sannolikt tillämpas på flera platser i kommunens tätorter.

Specifika grönområden

Centerpartiet Lunds stad och Centerpartiet kommunkrets i Lund påpekar vikten att vi har nära till grönska och strövområden i våra befintliga stadsdelar och att kommande bostadsområden därför inte får försämra tillgängligheten till dessa. Av den anledningen ger man exempel på områden som måste fredas från exploatering, såsom Vattendammarna vid Källby, Rinnebäcksravinen och Sankt Hans backar.

Kommentar:

Tillgång, närhet och kvalitet är viktiga ledord i både översiktsplanen och kommunens grönprogram. För att uppnå delmål 7.1 i LundaEko II om att Lunds kommun ska tillgodose alla kommuninvånarnas behov och rätt till gröna miljöer, behöver alla tre aspekterna beaktas.

Vattendammarna vid Källby, Rinnebäcksravinen och Sankt Hans backar finns i planförslaget presenterade som blå-gröna värdekärnor för rekreativa och ekologiska värden. Det betyder att det är av strategisk vikt att dessa får finnas kvar och utvecklas och ej bebyggas.

Föreningen Kulturkvadranten i Dalby undrar var tankarna om behovet och värdet av att skapa ett till område likt Skrylle finns och tycker att Romeleåsen mellan Björnstorp och Häckeberga erbjuder fantastiska möjligheter.

Kommentar:

Strategin för grön infrastruktur är avsedd att även täcka in behovet av friluftsliv så att de investeringar som görs, så långt möjligt, ger nytta för både ekologiska och rekreativa värden.

Clarendon House Capital AB önskar ett förtydligande av kommunens avsikt för grönytorna i anslutning till Lyckebacken 5 där kartan på sida 49 visar stora områden som grönytor av strategisk betydelse. Man anser att det är betydelsefullt att möjliggöra för bebyggelse inom delar av dessa områden, för att kunna utveckla Källby till en blandad stadsdel, integrerad i övriga Lund.

Kommentar:

Höje å-stråket har en unik potential för utveckling av friluftslivets värden och är ett område med höga naturvärden. Det är det enda rekreativsområdet i Lunds kommun där det finns förutsättningar för att stad kan möta ett naturligt vattendrag. Exakt avgränsning för grönytor resp. stadsbebyggelse kan inte avgöras i den kommunomfattande översiktsplanen utan kommer att prövas och utredas i den fördjupade översiktsplanen för Källby som planeras att vara ute på samråd vid årsskiftet 2018-2019.

Aktbilaga 102 vill att Stadsparken ska fortsätta utvecklas och att skötsel och underhåll av parker och grönområden ska förbättras genom samverkan av de olika aktörerna. **Aktbilaga 134** tycker att det gröna stråket från Stadsparken till Höje å bör stärkas och få status av blandad parkmark.

Kommentar:

Gröna kopplingar mellan Stadsparken och Höje å föreslås i samrådshandlingen. Innehållet i området som går under arbetsnamnet "aktivitetsstråket" kommer att definieras mer i detalj under planprocessen i den fördjupade översiktsplanen för sydvästra Lund.

Aktbilaga 83-85 tycker att det är anmärkningsvärt att golfbanan i Värpinge inte är markerad som så kallade "viktigare rekreationsområden" i "Det Gröna Lund"-kartorna.

Kommentar:

Området är i utställningshandlingen utpekad som särskild fritidsanläggning, vilket stödjer en fortsatt användning som golfbana.

Aktbilaga 115 skulle gärna se att en återförening av de östra och västra delarna av Höje å dalen som numera är separerade av E22 och föreslår en spång i åns mitt eller en gångväg på sidan där långa människor får böja sig lite för att passera under motorvägen. **Aktbilaga 134** anser att Höjeådalen fortsatt bör fredas som en av de viktigaste naturområdena i Lund och utvecklas med vandringsleder och paddlingsleder från Lomma till Häckeberga.

Kommentar:

Efter påtryckningar från kommunen har Trafikverket i samband med arbetet med ny vägplan för E22 i anslutning till ny trafikplats Lund Södra tagit tydlig hänsyn till rekreations- och friluftslivsvärdena kring Höje å då man i planen föreslagit en ny förbättrad gång- och cykel-passage samt faunapassage under E22.

Mellankommunalt samarbete i grönfrågor

Kävlinge kommun instämmer i att den gröna infrastrukturen behöver planeras sammanhängande och strategiskt och då Kävlinge kommun berörs av två huvudstråk utpekade i samrådshandlingen: längs Kävlingeån och i ett nord-sydligt stråk Nöbbelövs mosse – Stångby mosse - Västra Hoby tror de att det krävs samarbete, dialog och samsyn för att nå en god utveckling.

Kommentar:

Lunds kommun är positivt till ett utökat samarbete med Kävlinge kommun kring dessa frågor.

Lomma kommun tycker inte att det ser ut som att landskapets grönstrukturer knyter an till de gröna strukturerna i Lomma kommuns översiktsplan utan är så grovmaskigt att nya barriärer möjligtvis kommer att skapas istället.

Kommentar:

Kommunens strategi för rekreation och ekologi, grön infrastruktur, är i huvudsak samstämmig med de områden för ekologi och friluftsliv som pekats ut i Lomma kommuns ÖP2010 under avsnitten rekreation och fritid samt ekologiska korridorer, d.v.s Kävlingeån/Lödde å samt Höje å. Dessa har pekats ut som blå-gröna stråk med höga rekreativa och ekologiska värden redan i samrådshandlingen. Ett förtydligande pil som symboliserar ekologiska och rekreativa kopplingar mot Fjelle och Flädie görs i utställningshandlingens strategikarta.

Svedala kommun påpekar att det är viktigt med tillgängligheten till de regionala naturområden som finns i Lunds kommun.

Kommentar:

Mellankommunala kopplingar till naturområden av regional vikt har gjorts i planförslaget.

Landskapet

Föreningen Gamla Lund anser att översiktsplanen är mycket vag vad gäller planeringen utanför tätorterna, och hur allmänna principer kring landskapskvaliteter skall omsättas i konkret planering.

Kommentar:

Utställningsförslaget kompletteras med ytterligare beskrivningar och ställningstaganden som ska vägleda vidare planering och bygglovsprövning.

Veberöds Centerpartiavdelning vill slå vakt om det kulturlandskap som sträcker sig från byn via Jungfrudalen upp mot Romeleklint då man anser att den skönhetsupplevelse detta landskap erbjuder är starkt bidragande till att ge Veberöd dess identitet.

Kommentar:

Kulturlandskapet från Veberöd via Jungfrudalen upp mot Romeleklint är ett värdefullt landskapsavsnitt. Utställningsförslaget kompletteras med ytterligare beskrivningar och ställningstaganden som ska vägleda vidare planering och bygglovsprövning.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén tycker att det är viktigt att slå vakt om de vida utblickarna över landskapet på grund av de stora natur- och upplevelsevärdena.

Kommentar:

Utställningsförslaget kompletteras med ytterligare beskrivningar och ställningstaganden som ska vägleda vidare planering och bygglovsprövning.

Vatten

VA SYD anser, med tanke på att ÖP ska kunna läsas utan att ha en tydlig datumstämpel, att alla planer inom samarbetet Lunds vatten bör omnämnas som att de finns, inte som att "de håller på att tas fram" samt att då samtliga planer är tänkta att finnas med som underlag i översiktsplaneringen bör de omnämnas lite mer, framför allt de mål som är formulerade i respektive plan. **ESS** ser fram emot att få ta del av den mark- och vattenanvändningskarta och dagvattenplan som avses presenteras först under planens utställningsskede med anledning av att man ingått ett långtgående åtagande om fördröjning och omhändertagande av dagvatten. Man har en situation som just nu av flera anledningar är oklar då flera nya aktörer tillkommit i området.

Miljönämnden tycker att det behövs konkret information och ett förtydligande hur VA-utbyggnadsplanen ska förankras i översiktsplanen för att kunna styra utbyggnaden av ledningsnäten vilket nämns att den ska i underlagsrapporten PM16. **Länsstyrelsen** tycker att kommunen har identifierat och översiktligt beskrivit de vatten- och klimatutmaningar som finns på ett bra sätt men anser att stycket om vattenhantering behöver kompletteras och utvecklas för att ge tillräckligt vägledning. De saknar även vilka sammanfattande slutsatser som dragits av de utredningar som gjorts inom projektet "Lunds vatten".

Kommentar:

Antagandedatum för respektive vattenplan tas bort i förslaget till ny översiktsplan. Dagvattenplanen antages separat av kommunfullmäktige, men de viktigaste ställningstagandena av strategisk natur från respektive vattenplan som ingår i "Lunds vatten" kommer att lyftas fram i utställningshandlingen. Vattenfrågorna utvecklas ytterligare i utställningshandlingen.

VA SYD föreslår att den inledande texten i kapitlet Lunds vatten på sidan 54 bör ändras till "Inom ramen för projektet Lunds vatten, som är ett samarbete mellan kommunen och VA SYD, har fem de/planer tagits fram. De syftar till att säkerställa..." eftersom planerna är kommunens, framtagna i samarbete med VA SYD.

Kommentar:

Till utställningshandlingen kommer avsnittet att omarbetas och den efterfrågade ändringen att arbetas in.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Lomma kommun saknar en redovisning av hur vattenkvalitetsnormerna ska uppfyllas, något som är grundläggande för att planen ska fylla sin funktion. **Höje å vattenråd** saknar ett stycke som redogör för hur kommunen ska arbeta för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. **Länsstyrelsen** tycker att de vattenförekomster som finns inom kommunen behöver beskrivas utifrån miljö kvalitetsnormerna för vatten samt att det görs en analys av hur genomförandet av ÖP2018 bedöms påverka dessa.

Kommentar:

En redovisning av hur vattenkvalitetsnormerna ska uppfyllas kommer att ingå i utställningshandlingen.

Översvämning och dagvattenhantering

Höje å vattenråd konstaterar att översvämningar är en helt naturlig företeelse och som inte är något problem för miljön i sig och att riskreduceringen istället handlar om att inte placera sådant som har ett ekonomiskt värde på platser som kan översvämmas. Man förutsätter att kommunen kommer att använda sig av skyfallskarteringen för Lunds kommun för att peka ut områden eller fastigheter som är helt olämpliga att bebygga och drar slutsatsen att det är tveksamt om planerna har stämts av med skyfallskarteringen i t ex Dalby, Stångby.

Kommentar:

De lokaliseringar som föreslås i översiktsplanen har avvägs mot prognosticerade ökade översvämningrisker utifrån framtagen översvämningsskartering. Områden som är helt olämpliga att bebygga har ej pekats ut eftersom mycket går att göra uppströms och även för anpassning av bebyggelsens utformning för att minimera ekonomiska skador vid översvämningar. Blågröna stråk samt grönytor för fördröjning i områden med förhöjd översvämningssrisk kommer att markeras i utställningshandlingen. Uppmärksamhetsområden för översvämning har lagts in i utställningshandlingen, bland annat i Stångby och Dalby.

Lomma kommun påpekar att man inte kan avgöra om viktiga fördröjningsytor för vatten riskerar att försvinna på grund av förändrad markanvändning. De saknar även en strategi att ytor lämpliga för fördröjning och kontrollerad översvämning ska värnas och inte bebyggas. Man har nyligen yttrat sig över Dagvattenplan för Lunds stad och Översvämningssplan för Lunds kommun och påpekar att de synpunkter man lämnat i dessa två yttranden är av stor vikt även för översiktsplanen.

Kommentar:

I planförslaget finns en strategi att värna och ej bebygga ytor lämpliga för fördröjning och kontrollerad översvämning. De ytor som presenteras i strategin för grön infrastruktur är multifunktionella och är avsedda att fungera för såväl ekologi, rekreation som klimatanpassning och buffring av vatten för minskade översvämningseffekter. Synpunkterna som tidigare är lämnade i samband med Dagvattenplanen för Lunds stad och Översvämningssplan för Lunds kommun är noterade. Hänsyn till ökade flöden och risker för vattenföroreningar nedströms beaktas i översiktsplanen.

LRF:s kommungrupp tycker att ett stort fokus måste ligga på att minimera hårdgjorda ytor för att klara dagvattenhanteringen.

Kommentar:

Förtätning innebär ofta en ökad andel hårdgjorda ytor. Genom strategin för en blå-grön infrastruktur som ingår i planförslaget redovisas vilka ytor som bedöms vara av strategisk betydelse för flera funktioner såsom rekreation, ekologi samt fördröjning av dagvatten och klimatanpassning. Dessa ytor är nödvändiga för att klara av framtidens dagvattenhantering och skyfall.

LRF:s kommungrupp påpekar att det krävs en dialog och ett samarbete med Lomma kommun för att säkerställa att Høje ås utlopp fungerar eftersom utloppets funktion är avgörande för att regn och dagvatten ska kunna hanteras i Lunds kommun. **Svedala kommun** tycker att gemensamma insatser för att uppnå god status på vattenkvaliteten i åarna bör beröras av översiktsplanen.

Kommentar:

Lunds kommun håller med om att dialog och samarbeten i dessa frågor är viktigt. Frågan lyfts in som mellankommunalt intresse. Beskrivning av vattenkvalitet och möjligheter att förbättra denna kompletteras i utställningshandlingen.

Lunds Naturskyddsförening tycker att stadens gröna ytor kan användas för lagringsändamål eftersom få utomhusaktiviteter pågår under ösregn och på så sätt kan man samtidigt hushålla med den goda åkerjorden.

VA SYD välkomnar att frågor om dagvattenhantering, översvämningsrisker och multifunktionella ytor i stadsrummet har fått mycket utrymme och välkomnar texten om att bevara grönytor, men vill gärna lyfta fram att några av tätorternas grönytor kan komma att behöva omgestaltas för att kunna härbärgera vatten vid kraftiga regn.

Kommentar:

I planförslaget finns en strategi att värna och ej bebygga ytor lämpliga för fördröjning och kontrollerad översvämning. De ytor som presenteras i strategin för grön infrastruktur är multifunktionella och är avsedda att fungera för såväl ekologi, rekreation som klimatanpassning och buffring av vatten för minskade översvämningseffekter. Detta är en fråga och ett arbete som kommunen och VA SYD måste titta närmre på i konkret åtgärds- och handlingsplan till översvämningsplanen.

Kristdemokraterna tycker att översvämningsplanen måste tas fram och riskerna vid extremregn belysas. Likaledes vad gäller dagvattenplanen, vattenförsörjningsplanen, och VA – utbyggnadsplaner.

Kommentar:

Detta är något som kommer att lyftas tydligare i utställningshandlingen med kartor, strategier och ställningstaganden.

Tekniska nämnden tycker att skillnaden på planering för skyfall och öppen dagvattenhantering, i styckena "Öppen dagvattenhantering" – "Vatten i stadsmiljö", bör förtydligas eftersom risken finns att markutnyttjandet inte blir maximalt om man i alla lägen t.ex. ska säkra tillräckliga ytor för att hantera 100-års regn.

Kommentar:

Dagvattenhanteringen ska inte blandas ihop med hantering av skyfall men avsedda ytor för dagvattenhantering underlättar vid hantering av skyfall. Utställningshandlingen kompletteras med kartsnitt över områden där särskild uppmärksamhet till översvämningsrisker ska tas.

Aktbilaga 43 är positiv till beskrivningen av översvämningskarteringen, dagvattenhantering och mångfunktionella ytor men undrar om det skulle kunna konkretiseras var och när denna form av dagvattenhantering och mångfunktionella ytor kommer att byggas. Man undrar också ifall det går att ha någon "kommunal standard" för varje ny stadsdel eller förtätad stadsdel med konkreta mål avseende viss andel grönyta och funktion för avrinning (även under kraftigt regn).

Kommentar:

Övergripande förslag på platser för dagvattenhantering redovisas i bilaga till förslag till dagvattenplan som sannolikt kommer att antas av kommunfullmäktige under 2018. Inom ramen för den kommunomfattande översiktsplanen kan inte exakta lägen för dagvattenhantering och mångfunktionella ytor redovisas p.g.a. detaljeringsgraden. Det kommer att redovisas successivt i mer detaljerad

planering. Strategin för grön infrastruktur som ingår i planförslaget är ett försök att långsiktigt säkerställa att de viktigaste ytorna som behövs för att kunna fördröja dagvatten finns kvar även när staden förtätats. "Kommunal standard" för andel grönyta per invånare diskuteras i grönprogrammet som även det sannolikt kommer att antas av kommunfullmäktige under 2018. I grönprogrammet föreslås några kvalitetsmått för parker och grönstruktur

Det nära och levande Lund

Aktbilaga 187 undrar vad kommunen menar med "Nära och levande".

Kommentar:

Ett nära och levande Lund står bland annat för en tillgång till goda livs- och boendemiljöer, socialt hållbara stadsmiljöer för Lunds kommuns mångfald av människor. I ett "nära och levande" Lund ska det finnas en god närhet och tillgänglighet till gröna miljöer, service och naturliga mötesplatser.

Stadsliv och möten

Kultur- och fritidsnämnden önskar att den sista strategin på sidan 62 förtydligas så att den omfattar alla kommuninvånare.

Kommentar:

Strategin kommer att kompletteras enligt Kultur- och fritidsnämndens önskemål i utställningshandlingen.

Kultur- och fritidsnämnden saknar begreppet idrott i planen och ser gärna att idrotten som egen företeelse integreras i planen.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras med begreppet idrott. Större och viktiga idrottsplatser markeras ut i mark- och vattenanvändningskartan.

Wihlborgs Fastigheter AB tycker Lunds kommun bör fundera på hur man skulle kunna nyttja den allmänna platsmarken på ett bättre sätt och skapa ett mer levande stadsliv när det pratas om att samutnyttja mark och resurser i största möjligaste mån. Man anser att kommunen bör öka möjligheten att nyttja torg och andra offentliga platser för tillfällig handel, servering mm för att skapa en attraktiv och levande stadsmiljö

Kommentar:

Att utnyttja allmän platsmark bättre lyfts i översiktsplanen, liksom möjligheterna till tillfälliga evenemang och spontana mötesplatser. Detta är en inriktning för kommunen att arbeta vidare utifrån.

Aktbilaga 83-85 tycker inte att det tagits någon hänsyn i samrådsförslaget till den breda verksamhet som idag bedrivs på det som benämns Värpinge Norr, då delar av området märkligt nog utpekats för annan användning i samrådsförslaget. Man menar att om Lunds kommun verkligen menar allvar med långsiktiga förutsättningar för redan genomförd stadsplanering måste man låta Värpinge golfbana få fortsätta utvecklas till den inkluderande och multifunktionella plats som den visat tydlig potential för.

Kommentar:

Området är i mark- och vattenanvändningskartan utpekad som fritidsanläggning, vilket möjliggör en fortsatt användning som golfbana.

Kultur- och fritidsnämnden tycker att planen öppnar upp för nya innovativa lösningar för att skapa mötesplatser, ytor och platser med en flexibel användning vilket ligger i linje med kommunens vision kring nytänkande och är ett viktigt ställningstagande för att optimera och skapa utrymme för aktiviteter under hela dygnet. Man ser samutnyttjande och integrerade och flexibla lösningar vad gäller lokaler som en nödvändighet för att utnyttja markresurser effektivt och hushålla med kommunens resurser.

Man tycker att Klosterängshöjden, som planeras som ett rekreationsområde, bör föras in som en egen aktivitetspunkt i stråket som ska knyta samman Nöbbelövs mosse med Kungsmarken på bilden som visar aktivitetsnät i Lunds stad.

Kommentar:

Bilden i samrådshandlingen ersätts med en vidareutvecklad del i planförslaget med fokus på stadsliv och möten.

Aktbilaga 42 – föreslår att aktiviteter placeras längs med gångstråk och cykelstråk för att tillföra en roligare stadsbild och tycker att bilparkeringen tas bort från Mårtenstorget så att torget kan ritas om till en roligare plats med sittplatser och där det tillåts aktiviteter som skateboard, kickbike och klättring. **Aktbilaga 164-165** vill se en beskrivning hur de östra tätorterna kan knytas samman med t.ex. närliggande naturområden genom promenadvägar, motsvarande beskrivningen på sidan 61 där ett strategiskt aktivitetsnätverk beskriver hur en sund och aktiv fritid kan uppnås i Lund centralort.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras och vidareutvecklas med bland annat gröna stråk samt stråk och punkter för stadsliv och möten och tillhörande beskrivningar och riktlinjer.

Social hållbarhet

Lunds Universitets Studentkårer välkomnar beslutet att komplettera översiktsplanen med en jämställdhetsanalys då det är ett centralt perspektiv i effektiv och demokratisk stadsplanering. Man tycker vidare att översiktsplanen borde revideras i samband med att analysen genomförs och integrera ett jämställdhetsperspektiv i samtliga delar av planeringen. **Lunds Naturskyddsförening** håller med byggnadsnämnden om att översiktsplanen bör kompletteras med en jämställdhetsanalys och ser gärna att trafikfrågorna analyseras i ett jämställdhetsperspektiv. **Kristdemokraterna** tycker att ÖP2018 ska kompletteras med en jämställdhetsanalys och sätta medborgaren i första hand.

Aktbilaga 88 och **Aktbilaga 185** tycker att det är bra att översiktsplanen kommer att kompletteras med en jämställdhetsanalys. **Aktbilaga 42** vill understryka att vikten av trygghet när man rör sig i staden, med anledning av bland annat tät växtlighet och mörker, är något som bör finnas med i en översiktsplan. **FörNyaLund** saknar något om hur stadsplaneringen ska optimeras för att skapa trygghet.

Aktbilaga 187 tycker att det är lätt att hålla med texten om närhet och tillgänglighet som målsättning men undrar hur det ska kunna konkretiseras som direktiv i planeringen i den exploateringshets som pågår.

Kommentar:

Jämställdhet och trygghet lyfts i den sociala konsekvensanalysen som blir en del av miljökonsekvens- och hållbarhetsbeskrivningen av utställningshandlingen. Utställningshandlingen kompletteras med ställningstaganden för bebyggelseutvecklingen.

Tekniska nämnden anser att strategin som hanterar bostadsutbud för att främja social hållbarhet bör omformuleras så att arbete görs för ett varierat bostadsutbud inom Lunds olika delar och tätorter istället för i varje stadsdel och kvarter.

Kommentar:

Strategin utgår. Istället redovisas de bostadspolitiska målen, utpekade i Utbyggnads- och boendestrategi, i sin helhet. Vilka stämmer bättre överens med ändringsförslaget i synpunkten.

Tekniska nämnden tycker, angående barnperspektivet, att det är viktigt att nämna Ungdomspolitiken som en viktig och unik resurs i Lund när det gäller ungas inflytande. **Miljönämnden** tycker inte att barnkonsekvenser är tillräckligt tydligt beskrivna i samrådshandlingen. **Kultur- och fritidsnämnden** konstaterar en avsaknad av barnperspektivet i planen som helhet och ser därför gärna att barnperspektivet lyfts fram i den fortsatta processen och man är gärna behjälpliga i detta arbete i den vidare processen. **FörNyaLund** tycker att barnperspektivet i översiktsplanen måste förstärkas och belysas i texten och saknar tydliga markeringar och resonemang kring barns behov av bland annat gröna friytor, parker samt kring deras plats i den förtätade

staden. **Aktbilaga 187** saknar en hänvisning till att barnkonventionen nu blir lag när det i handlingen skrivs om "Barnets bästa."

Kommentar:

Delen om barnperspektivet kommer att utvecklas i handlingen till utställningsskedet. Planens konsekvenser för barn belyses i miljökonsekvens- och hållbarhetsbedömningen.

Socialförvaltningen konstaterar att översiktsplanen sammantaget bör kunna bidra till en ökad social hållbarhet i Lunds kommun. **Region Skåne** tycker att PM om social hållbarhet som det hänvisas till är ett bra och uttömmande dokument men att det saknas resonemang om äldres behov och då framför allt behovet av god tillgänglighet och goda miljöer för personer med funktionsnedsättning. **Vård- och omsorgsnämnden** förutsätter att kravet på god tillgänglighet för alla, exempelvis äldre personer samt personer med funktionsnedsättning, beaktas i den fortlöpande processen och påpekar att det är viktigt att tillgänglighet diskuteras med kommunens tillgänglighetsrådgivare i ett tidigt skede. **Kommunala funktionshinderrådet Lund** tycker att funktionshindersperspektivet behöver lyftas in på ett tydligare sätt i översiktsplanen och att planen bland annat bör innehålla strategier, uppsatta mål eller riktlinjer för hur tillgänglighets- och användbarhetsperspektivet ska hanteras i kommunen. De anser att tillgänglighets- och användbarhetstanken bör genomsyra hela planen så att mål och visioner följs upp i de olika delar där de berörs. De saknar även perspektivet rättigheter för personer med funktionsnedsättning i förslaget till översiktsplan och påpekar att tillgänglighet handlar om alla människors lika rätt att fritt kunna röra sig i samhället och själva bestämma över sina liv och tycker att detta bör avspeglas i kommunens översiktsplan. Man undrar också, med anledning av att det på sidan 80 i planen står att vi blir äldre och att det är en utmaning för ett hållbart Lund, hur kommunen planerar för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning eller hörsel-nedsättning.

Aktbilaga 42 saknar äldres speciella behov när det gäller boende och stadens tillgänglighet och menar att den sociala mångfalden förbättras om äldre kan ta mer plats och leva ett aktivt och socialt liv.

Kommentar:

Tillgänglighet för alla kommer att ingå som en aspekt i den sociala konsekvensanalysen som blir en del av miljökonsekvens- och hållbarhetsbeskrivningen av utställningshandling. Delarna om närhet och tillgänglighet i samrådshandlingen kommer delvis att omarbetas och kompletteras till utställningshandling. Vikten av äldres speciella behov av boende och bättre tillgänglighet kommer att lyftas ytterligare i utställningshandling.

Arkitektur och kulturmiljö

Föreningen Kulturkvadranten i Dalby tycker att det är dåligt utnyttjade resurser att planera för nya bostäder i Dalby utan att samtidigt planera för en utveckling av kulturmiljön. Man påpekar att det i ÖP 2010 talades om att undvika att inkräkta på eller skada viktiga kultur- och naturmiljöer, vilket de såg som en sorgligt defensiv inställning eftersom dessa miljöer är resurser som skall utnyttjas. I det nuvarande förslaget ser de inte denna defensiva inställning men saknar i gengäld en reflektion över vad ett kreativt bruk av dessa resurser kan innebära.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att de kulturhistoriska värdena måste värnas på ett ansvarsfullt sätt och kulturarvet stärkas för att bli en resurs i en hållbar utveckling och i skapandet av goda livsmiljöer. I det framtagna kulturmiljöprogrammet lyfts de historiska kvalitéerna och värdena som finns bland Lunds kommuns kulturmiljöer fram just som en resurs. Detta lyfts också in i översiktsplanens utställningshandling.

Tekniska nämnden anser att förhållningssätten för arkitekturens roll för stads- och landskapsutveckling är bra. **AB Tetra Pak** tycker att bevarandekrav på äldre bebyggelse på fastigheter bör ställas i relation till såväl pågående verksamhets funktionellt motiverade krav på förändringar och möjligheten att i förlängningen skapa

en tät stadsmiljö. **Liberalerna** tycker att Lund behöver en arkitekturpolicy för att försäkra kommunen en utveckling med god gestaltning och arkitektonisk variation i fokus.

Aktbilaga 20 saknar estetiska krav på ny bebyggelse. **Aktbilaga 33** vill inte se några fler modernistiska lådor i Lund eftersom det gör Lund identitetslöst. **Aktbilaga 42** tycker inte att Lund ska förtätas med "standardiserade hus" utan pekar på vikten att nya byggnader matchar omgivningen i både höjd och utseende. **Aktbilaga 113** tycker att nya byggnader rimligen måste anpassa sig till nuvarande stadsmiljö, inte tvärtom, samt att förändringar görs varsamt, med stor försiktighet och känsla för platsens historia. **Aktbilaga 230** vill inte att innerstaden ska förtätas sönder utan byggas varsamt och anpassa nya byggnader till omkringliggande hus arkitektonisk. **Aktbilaga 42** tycker att det ska bevaras och byggas med varsam hand, speciellt när det byggs innanför stadsvallen. **Aktbilaga 108** anser att bebyggelsen längst Lokförargatan bör bevaras i sin nuvarande form och att ingen förtätning görs på tomterna till husen från 40- och 50-talet eftersom att bygga, främst moderna hus, i dessa miljöer skulle skada Lunds kulturarv. **Aktbilaga 82** tycker att Lunds identitet och den ursprungliga mycket spännande stadsplanen måste tas tillvara och få vara stommen även i en nutida levande innerstad och i kommunens centrum. **Aktbilaga 184** tycker att förhållningssätten för arkitektur på sidan 65 är mycket intressanta och kommer med stort intresse se hur dessa implementeras. **Aktbilaga 187** tycker att "Om en plats tas i anspråk och bebyggs ska det som läggs till eller ersätter tillföra något. Det är av vikt att tilläggen förhåller sig till den rådande skalan" är starka ord men undrar hur och av vem det kommer att bedömas.

Kommentar:

En av planhandlingens strategier är att det behövs tas fram ett arkitekturprogram i Lunds kommun för att tydligare kunna kommunicera kommunens ställning i arkitekturfrågor.

FörNyaLund saknar kulturaspekten i översiktsplanen, t.ex. skapandet av levande mötesplatser för kulturella aktiviteter, och tycker inte att det finns någon förståelse för att kultur i ett längre perspektiv har en positiv effekt på kommunens ekonomi även om det kan verka som en kostnad. **Region Skåne** ser det som önskvärt att översiktsplanen konkretiserar och tydliggör platser som skulle kunna vara lämpliga för kulturella och kreativa näringar eftersom sambandet mellan utvecklingen av kulturella och kreativa näringar och tillgången till lokaler med överkomliga hyror talar för att man i möjligaste mån bör slå vakt om lämpliga miljöer. Man tycker att översiktsplanens strategiska viljeinriktning, att satsa på ett större kulturutbud och fler mötesplatser, skulle kunna exemplifieras eller tydliggöras i handlingen.

Kommentar:

Utställningshandlingen kompletteras med ett kartsnitt som visar på stråk och platser där utvecklingen ska ske med särskilt fokus på stadslivets utveckling, bland annat ska mötesplatser utvecklas i dessa lägen. I mark- och vattenanvändningskartan pekas s.k. arbetsplatsområden ut. Det är områden som inte omvandlas till bostadsområden och inte heller ska innehålla störande verksamheter som hindrar besöksintensiva verksamheter. Det är ett sätt att skapa möjlig plats för vissa typer av kulturella och kreativa näringar att utvecklas på sina villkor.

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att relevanta delar av kulturmiljö PM:et som tagits fram samt kulturmiljöprogrammets förslag och åtgärder lyfts in i översiktsplanen för att bli vägledande vid kommande prövningar och tillståndsgivning. Man tycker även att det inte går att bedöma i handlingen vilken påverkan på kulturmiljön i kommunen som översiktsplanens inriktning har.

Kommentar:

Detta lyfts in och beskrivs i utställningshandlingen.

Aktbilaga 113 vill att det sker en detaljerad och omfattande fotografisk dokumentation av miljöer som vi känner dem idag och som kommer att försvinna och menar att om det inte finns sådana dokumentationskrav redan idag bör det omgående ses över. **Aktbilaga 187** saknar en skrivning om att innerstaden är ett

riksintresse för kulturminnesvård. **Aktbilaga 230** påpekar vikten av att ta vara på vår gemensamma framtid avseende vår stads kulturhistoria och arkitektoniska kulturminnesskyddade byggnader.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att de kulturhistoriska värdena måste värnas på ett ansvarsfullt sätt så att kulturarvet stärks och blir en resurs i en hållbar utveckling och i skapandet av goda livsmiljöer. Det finns ett framtaget kulturmiljöprogram som lyfter fram de historiska kvalitéer och värden som finns bland Lunds kommuns kulturmiljöer. Det är ett omfattande program som är tematiskt uppbyggt och visar på bredden och variationen i Lunds kulturmiljö. Till programmet finns också ett bevaringsprogram som innehåller detaljerad information om varje enskild byggnad och landskapsmiljö. Hänvisningar till dessa program kompletteras ytterligare i planhandlingen. De riksintressen som finns i Lunds kommun och vad de innebär kommer att presenteras i utställningshandlingen

Stadskärnan

Lunds Universitet ser inte något framtidsscenario, likt det som beskrivs i planen, där man skulle minska sin fysiska närvaro i stadskärnan. Man påpekar att man finns närvarande i stadsbilden och i den fysiska infrastrukturen inte bara inom stadskärnan utan på många platser inom staden, inte minst längs hela kunskapstråket, och att man inte ser någon tendens att denna närvaro skulle minska. Man ser det dock som mycket positivt att kommunen betonar att god stadsplanering, dialog, bra bostadsalternativ, kreativa mötesplatser, attraktiva rekreationsområden och fungerande pendlingsalternativ är viktiga beståndsdelar för Lunds universitets attraktivitet.

Kommentar:

Stadsbyggnadskontoret ser det som ett möjligt framtidsscenario att ökad digitalisering bidrar till en enkelhet att studera på distans och inte fysiskt behöva vara på plats vid det universitet man studerar på. Att vara medveten om denna möjliga utveckling redan innan den eventuellt sker ger Lunds kommun och Lunds Universitet gemensamma möjligheter att proaktivt kunna planera hur Lund som universitetsstad ska utvecklas för att fortsätta vara en attraktiv konkurrent till världens övriga universitetsstäder.

Hyresgästföreningen undrar hur Lunds centrum kommer att bli i framtiden med tanke på att det idag är mer dött än levande. **Föreningen Gamla Lund** saknar en beskrivning av problemen i stadskärnan, t. ex. butiksflyttningar och tomma lokaler.

Kommentar:

Avsnittet stadskärnan beskriver utvecklingsinriktningen för stadskärnan, bl.a. pekar på behovet av att handelns förutsättningar ska stärkas. För övrigt visar handeln i Lunds centrum en stark tillväxt visar ny statistik från Fastighetsägarna. Mellan 2015 och 2016 omsatte stadskärnan 3,6 miljarder kronor vilket är en tillväxt på fem procent.

Tekniska nämnden saknar viktiga kopplingar i planen, bland annat från Mårtenstorget ner mot kvarteret Galten och Lilla Tvärgatan men även viktiga stråk och kopplingar över spåren västerut mot planerad kongress och befintligt Sockerbruksområde.

Kommentar:

Illustrationen i samrådshandlingen är en särskild fördjupning som redovisar kopplingen mellan de största torgen i stadskärnan. Därutöver finns fler detaljerade, men dock så viktiga kopplingar i staden, liksom i övriga tätorter. Dessa är dock generellt på en finare detaljningsnivå än vad översiktsplanen annars redovisar.

Tekniska nämnden tycker att de gröna avgränsade rummen som är viktiga i Lunds innersta stadskärna och står för mycket av Lunds identitet, exempelvis Lundagård, Stadsparken, Botaniska trädgården och Bantorget bör lyftas i planen.

Kommentar:

Platserna pekas ut i utställningshandlingen och binds samman av ett blågrönt huvudstråk som sträcker sig längs den medeltida stadskärnan.

Aktbilaga 20 undrar ifall centrum endast ska vara kommersiellt eller om man kan vara proaktiv i centrum och ta bort många affärer och förlägga dessa där efterfrågan finns, runt omkring i kommunen, samt ersätta centrum med annat. **Aktbilaga 42** tycker att det ska arbetas för att stadskärnan fortsätter vara levande utan tomma lokaler och innehålla allt man behöver så att man som boende i centrum inte ska behöva ha någon bil.

Aktbilaga 42 anser att det är viktigt att fokusera på den befintliga stadskärnan och förbättra/bibehålla tillgängligheten för trafiken och undrar vad som görs med den befintliga staden Lund för att skapa ett dynamiskt och levande centrum. **Aktbilaga 82** menar att stadens ursprungliga syfte, utbildning och kultur, bör vara utgångspunkt för utvecklingen av Lunds centrum, ett centrum i en levande kulturskatt med en naturlig roll i Öresundsregionen och tycker att Lund har flera torg som kan planeras bättre för att få en mer levande stadskärna och bli platser där människor möts för handel, umgänge, fester och konserter. **Aktbilaga 82** tycker att förhoppningar att centrum åter skall bli platsen för dagligvaru- och sällanköpshandel av konventionellt slag är insiktslöst och menar att det finns en spännande symbios mellan gamla stadskärnor och e-handel där till exempel så kallade showrooms, som visar exemplar av ett stort antal varor i butikslänkande lokaler i en aktiv miljö med mycket människor i rörelse, kan bli en lämplig stimulans för e-handeln. **Aktbilaga 102** vill se att Lunds centrum görs trivsammare och tryggare samt att medborgare, kulturarbetare, innovatörer och andra aktörer görs delaktiga i att göra Lunds centrum mer attraktivt.

Kommentar:

En levande stadskärna måste innehålla en blandning av både ett publikt verksamhetsinnehåll och icke-kommersiella mötesplatser för att skapa en attraktiv blandning och ett livfullt centrum. Stadens torg och stråk har viktiga roller som mötesplatser och tillgängligheten är väsentlig för att göra det enkelt att röra sig till och genom centrum men samtidigt måste det vara trivsamt att vistas där. Därför är det av vikt att ta vara på befintliga kvaliteter och värna om den småskaliga stadskärnan. De strategier angående stadskärnan som presenteras i samrådshandlingen ska bidra till att nå de eftersträlvade kvaliteterna.

Aktbilaga 164-165 saknar en strategi för de östra kommundelarna likt vad som i planen beskrivs angående stråk för handel, service och kultur för att få en levande stadskärna i Lunds stad. **Aktbilaga 187** tycker att strategierna till kapitlet saknar vägledning och direktiv.

Kommentar:

Lunds stads stadskärna är hela kommunens stadskärna och har kvaliteter att värna som inte går att finna eller tillskapa i kommunens övriga tätorter. Orterna i de östra kommundelarna måste utvecklas efter sina unika förutsättningar och kvaliteter och utställningshandlingen kommer att kompletteras med beskrivningar som berör varje specifik Orts utveckling. En genomgång av samrådshandlingens samtliga strategier kommer att ske till utställningshandlingen.

Aktbilaga 187 undrar vad som menas med uttrycket "att vilja värna om stadskärnans karaktär" och hur detta går ihop med att det samtidigt markeras för ett förändringstryck, eftersom skrivningen är motsägelsefull. Man anser även att det är oklart vad som menas med stadskärnan eftersom den geografiska omfattningen växlar i handlingen och undrar hur många fler än de 10 000 som idag bor i stadskärnan som behövs för att stadslivet ska bli "myllrande" med anledning av att förtätning ska ge "ett myllrande stadsliv..." och tycker att det snarare borde vara tillgängligheten från övriga staden som ska ge ökat "myller".

Kommentar:

Ett flertal strategier i översiktsplanen bidrar till "ett myllrande stadsliv", bl.a. att staden ska växa inifrån och ut vilket betyder att stadsdelarna ska knytas samman bättre och att förutsättningarna att röra sig till fots och med cykel förbättras ytterligare. Därutöver kan förtätning och utveckling i stadskärnan också bidra "ett myllrande stadsliv". Kulturmiljön ska ses som en resurs i utvecklingen, en inriktning som beskrivs i kulturmiljöprogrammet och som också förtydligas i utställningshandlingen.

Konsekvenser

Trafikverket efterfrågar den kommunala riskanalysen som ska ligga till grund för miljö- och riskfaktorer i översiktsplanen samt för den konsekvensanalysen som ska göras för översiktsplanen.

Kommentar:

Mer om risker, framkomlighet och säkerhet kommer med i miljökonsekvensbeskrivningen till utställningsskedet.

Räddningstjänst Syd anser att det i konsekvensbeskrivningen bör belysas hur insatstiden påverkas av förslaget. Det är en strategiskt viktig fråga som kommunen bör ha en tydlig inriktning för i den fysiska planeringen fram till år 2040.

Kommentar:

Frågan belyses i miljökonsekvensbeskrivningen till utställningsskedet. Vidare arbete om risk- och sårbarhetsfrågor vid stadsutveckling pekas ut.

Kommunala funktionshinderrådet Lund saknar en beskrivning av utmaningarna för personer med funktionsnedsättning under rubriken "Skapa goda livsmiljöer för alla" i konsekvenskapitlet och tycker också att det bör avspeglas i kommunens översiktsplan att tillgänglighet handlar om alla människors lika rätt att fritt kunna röra sig i samhället och själva bestämma över sina liv. **LKF** tycker att konsekvensutredning för social och ekonomisk hållbarhet behöver stärkas och då särskilt studera hur man förhindrar en situation där ekonomiskt svaga grupper av bostadsbehövande riskerar utestängas från bostadsmarknaden.

Kommentar:

Dessa delar kommer att förtydligas i miljökonsekvensbeskrivningen till utställningsskedet.

Lunds Naturskyddsförening tycker att översiktsplanens formulering att "Skapa möjligheter för fler arbetsplatser - När vi blir fler invånare i kommunen behövs samtidigt fler arbetsplatser" blir ett cirkelresonemang där det först ska byggas fler bostäder för att Lund har så många arbetsplatser och för att folk inte ska pendla och sedan finns det för mycket folk och då ska det "skapas" fler arbetsplatser. Här saknar man verkligen en målstyrning.

Kommentar:

Att lund växer mycket befolkningsmässigt är ett välkänt faktum. Fler vill bo i kommunen men även kunna bo kvar och hitta ett arbete i kommunen efter sina studier. Det är verkligheten och en utmaning för översiktsplaneringen att hantera. Ökad andel arbetsplatser kopplat till det persondriva näringslivet blir en konsekvens av ambitionen att möta befolkningsökningen. Ett oönskat alternativ vore att varken bygga fler bostäder eller göra plats för arbetsplatser och därmed begränsa människors möjligheter till egna val av boendeort och arbetsort.

Kultur- och fritidsnämnden tycker att en konsekvensanalys av hur grönområden och områden för rekreation påverkas när staden förtätas borde göras med anledning av den fjärde punkten i kapitlet om Utmaningar som handlar om att skapa goda livsmiljöer för alla, att hela Lund ska leva och erbjuda hög livskvalitet i form av rekreation, natur, grönska, kultur och upplevelser, även när staden förtätas.

Kommentar:

Detta kommer att förtydligas i miljökonsekvensbeskrivningen till utställningsskedet.

Länsstyrelsen bedömer att planhandlingarna måste utvecklas betydligt då en av kommunens stora utmaningar är att beskriva och konsekvensbeskriva så kallade övergångsskeden i planeringen och trösklar som finns vid ett genomförande.

Kommentar:

Utställningshandlingen kommer att kompletteras och utvecklas angående detta.

Länsstyrelsen saknar en MKB som uppfyller kraven enligt 6 kap. MB och menar även att i ett nollalternativ som utgår från gällande ÖP behöver eventuellt ändrade förutsättningar eller nya lagkrav vägas in. Man ser stora utmaningar i det utpekade målet att ge plats för ca 41 000 nya invånare och samtidigt få en hållbar utveckling vad gäller infrastruktur, miljö kvalitetsnormer för luft och vatten, påverkan på riksintresse för kulturmiljövård och för att hantera en förtätning eller omvandling av verksamhetsområden. Man bedömer att det därför är relevant att visa på alternativ redovisning av vilka konsekvenser som kan uppstå om endast delar av planförslaget genomförs, t.ex. om det inte klaras av att kanalisera ökande transportbehov till kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik.

Kommentar:

Översiktsplaneprocessen syftade i samrådet till att presentera en utvecklingsstrategi för den fysiska utvecklingen av Lunds kommun. Miljökonsekvensbeskrivningen kan bara anpassas efter förslagets detaljeringsnivå, därför presenterades en mycket översiktlig resonerande bedömning av framtida utmaningar. En miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven enligt 6 kap MB kommer att göras i samband med att mark- och vattenanvändningskartan tas fram till utställningsskedet. Alternativa lösningar och dess konsekvenser som diskuterats under framtagandeprocessen kommer att beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen till utställningen.

Länsstyrelsen menar att eftersom ÖP2018 pekar ut en utveckling och utbyggnad som kräver flera grundläggande förutsättningar som i olika grad är säkerställda, planerade eller beslutade finns ett behov av att identifiera relevanta utvecklingsscenarier utifrån denna bakgrund och på en övergripande nivå beskriva konsekvenserna av om förutsättningarna för huvudförslaget t.ex. endast delvis kan uppnås vilket kan vara lämpligt att göra ortsvis.

Kommentar:

Detta kommer att arbetas in i miljökonsekvensbeskrivningen i utställningshandlingen.

Länsstyrelsen ser positivt på att behovet av medborgardialog med barnperspektiv, jämställd delaktighet och identitet anges men saknar beskrivning och konsekvenserna av ÖP2018 vad gäller barnperspektivet, folkhälsomål och jämställdhetsmål. Att ÖP2018 ska kompletteras med en jämställdhetsanalys ser man mycket positivt på.

Kommentar:

Detta kommer att arbetas in i en social konsekvensanalys till utställningshandlingen.

Aktbilaga 43 vill se ett förtydligande vad som är själva miljökonsekvensbeskrivningen. **Aktbilaga 88** och **Aktbilaga 185** bedömer att samrådsunderlaget inte är lagenligt eftersom ingen miljökonsekvensbedömning har gjorts i enlighet med 6 kap MB. **Aktbilaga 43** vill se en tydligare beskrivning av den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter. **Aktbilaga 130** hade gärna sett att satsningar under översiktsplanens giltighetstid värderas ur hållbarhet för att tydligt visa åt vilket håll olika planeringsobjekt för staden. **Aktbilaga 187** saknar en konsekvensbedömning av markanvändning och anser att texten innehåller mer påståenden än bedömningar och att dessa ofta kan uppfattas som tyckande. Man påpekar även att "nollalternativ" inte finns i PBL, med anledning av skrivningen "I en översiktsplan ska konsekvenserna av kommunens långsiktiga planering, enligt Plan- och bygglagen, kunna utläsas och jämföras mot ett nollalternativ." **Aktbilaga 43** anser att planen skulle vinna på att tydligare redovisa miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs. Man tycker att kartan

på sidan 85 som jämför utbyggandsstrategin med utbyggnadsområden från ÖP2010 (nollalternativet) är bra men vill gärna se en tydligare digital karta så att man kan se de olika alternativen var för sig.

Kommentar:

I samrådet presenterades en utvecklingsstrategi för den fysiska utvecklingen av Lunds kommun. Miljökonsekvensbeskrivningen kan bara anpassas efter förslaget detaljeringsnivå, därför presenterades en mycket översiktlig resonerande bedömning av framtida utmaningar. En miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven enligt 6 kap MB kommer att göras i samband med att en mark- och vattenanvändningskarta tas fram till utställningshandlingen.

Aktbilaga 130 tycker att det i större grad ska klargöras hur de olika vägarna att föra Lund står sig i hållbarhetsperspektiv, exempelvis hur bilismen står sig i hållbarhetsaspekten.

Kommentar:

Detta kommer att arbetas in i miljökonsekvensbeskrivningen i utställningshandlingen.

Aktbilaga 187 saknar konsekvenser av hanteringen av det strategiska problemet åkermark som ibland ska räddas och sparas för att på nästa sida tas till exploatering och tycker även att det korta tidsperspektivet, 17 år, är osunt och att det behövs blickas längre än så för att kunna se markanvändningsbehov och eventuella konflikter.

Kommentar:

I samrådet presenterades en utvecklingsstrategi för den fysiska utvecklingen av Lunds kommun. I utställningshandlingen kommer planhandlingen att kompletteras med bland annat en mark- och vattenanvändningskarta med tillhörande ställningstagande samt en miljökonsekvensbeskrivning för att förtydliga behov och eventuella konflikter. Tidsperspektivet var 22 år redan i samrådshandlingen efter Byggnadsnämndens beslut från 2017-09-21, ett beslut om ändringar och tillägg som finns infogat efter förordet i samrådshandlingen. Utställningshandlingen kommer att ha samma tidshorisont, 2040, fast med en långsiktig beredskap för fler bostäder och verksamheter även därefter. Utblicken, den möjliga utvecklingen efter 2040, har inget slutgiltigt årtal utan de utpekade expansionsområdena ska ses som just möjligen exploaterbara, men först efter 2040.

Förteckning över inkomna yttranden

Inkomna yttranden inom samrådtiden 2017-09-28 till 2017-11-30 om inte senare tidpunkt överenskommits.

Statliga och regionala myndigheter

Sveriges geologiska undersökning	(aktbilaga 14)	avstår från yttrande
Naturvårdsverket	(aktbilaga 16)	avstår från yttrande
Havs- och vattenmyndigheten	(aktbilaga 17)	avstår från yttrande
Kemikalieinspektionen	(aktbilaga 19)	avstår från yttrande
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	(aktbilaga 28)	avstår från yttrande
Försvarsmakten	(aktbilaga 29)	
Trafikverket	(aktbilaga 30)	
Energimyndigheten	(aktbilaga 94)	
Länsstyrelsen	(aktbilaga 99)	
Svenska kraftnät	(aktbilaga 117)	
Strålsäkerhetsmyndigheten	(aktbilaga 148)	
Region Skåne	(aktbilaga 222)	

Kommuner

Landskrona stad	(aktbilaga 18)	inget att erinra
Vellinge kommun	(aktbilaga 23)	avstår från yttrande
Eslövs kommun	(aktbilaga 31)	
Hässleholms kommun	(aktbilaga 55)	
Simrishamns kommun	(aktbilaga 62)	
Höörns kommun	(aktbilaga 64)	avstår från yttrande
Bromölla kommun	(aktbilaga 68)	
Malmö stad	(aktbilaga 78)	
Lomma kommun	(aktbilaga 79)	
Kävlinge kommun	(aktbilaga 80)	
Helsingborgs stad	(aktbilaga 119)	
Svedala kommun	(aktbilaga 124)	
Svalövs kommun	(aktbilaga 219)	
Burlövs kommun	(aktbilaga 221)	
Staffanstorps kommun	(aktbilaga 223)	
Klippans kommun	(aktbilaga 224)	avstår från yttrande
Trelleborgs kommun	(aktbilaga 226)	
Hörby kommun	(aktbilaga 227-228)	

Kommunala nämnder och förvaltningar

Barn- och skolnämnd Lund Öster	(aktbilaga 76-77)	
Socialnämnden	(aktbilaga 95-96)	
Tekniska nämnden	(aktbilaga 231-232)	
Miljönämnden	(aktbilaga 234-235)	
Kommunstyrelsen	(aktbilaga 239)	
Barn- och skolnämnd Lunds stad	(aktbilaga 240)	
Kultur- och fritidsnämnden	(aktbilaga 241-242)	
Vård- och omsorgsnämnden	(aktbilaga 244-245)	

Politiska partier

Moderaterna i Veberöd	(aktbilaga 27)	
Moderaterna i Södra Sandby	(aktbilaga 106)	

Liberalerna	(aktbilaga 109)
Centerpartiet Lunds stad	(aktbilaga 132)
FörNyaLund	(aktbilaga 140)
Centerpartiet och FörNyaLund	(aktbilaga 145-146)
Kristdemokraterna	(aktbilaga 161)
Veberöds Centerpartiavdelning	(aktbilaga 170)
Centerpartiet kommunkrets i Lund	(aktbilaga 200)
Södra Sandby Centeravdelning	(aktbilaga 202)
Dalby Moderaternas styrelse	(aktbilaga 213)
Moderaternas Lundakrets	(aktbilaga 214)

Organisationer, intresseföreningar

Höje å vattenråd	(aktbilaga 37 + 70-75)
Lunds Universitets Studentkårer	(aktbilaga 47)
Klostergårdens byalag	(aktbilaga 92)
Föreningen Kulturkvadranten i Dalby	(aktbilaga 138)
Brf Gitarren i Lund	(aktbilaga 139)
Källby mölla odlingsförening	(aktbilaga 144)
Lunds Universitet	(aktbilaga 147)
LRF:s kommungrupp	(aktbilaga 152)
Hyresgästföreningen	(aktbilaga 154)
Räddningstjänst Syd	(aktbilaga 155)
Kommunala funktionshinderrådet Lund	(aktbilaga 163)
Hyresgästföreningen i Lund	(aktbilaga 178)
Brf Glöden	(aktbilaga 180)
Lunds Naturskyddsförening	(aktbilaga 182)
Cykelfrämjandet Malmökretsen	(aktbilaga 186)
Föreningen Gamla Lund	(aktbilaga 211)
Romeleås- och Sjölandskapkommittén	(aktbilaga 215)

Företag

Emerse Sverige AB	(aktbilaga 48)
E.ON Energidistribution AB	(aktbilaga 93)
Sysav	(aktbilaga 105)
LKF	(aktbilaga 107)
ESS	(aktbilaga 118)
Clarendon House Capital AB	(aktbilaga 136)
Kraftringen Energi AB	(aktbilaga 140)
NCC Industry AB	(aktbilaga 149-150)
Lunds kommuns Parkering AB	(aktbilaga 159)
Jernhusen	(aktbilaga 167)
Wihlborgs Fastigheter AB	(aktbilaga 169)
AB Tetra Pak	(aktbilaga 212)
VA SYD	(aktbilaga 217)

Allmänhet

NN	(aktbilaga 15)
NN	(aktbilaga 20)
NN	(aktbilaga 21)
NN	(aktbilaga 22)
NN	(aktbilaga 24)
NN	(aktbilaga 25)
NN	(aktbilaga 33)

NN (aktbilaga 34)
NN (aktbilaga 35)
NN (aktbilaga 38)
NN (aktbilaga 39)
NN (aktbilaga 40)
NN (aktbilaga 42)
NN (aktbilaga 51)
NN (aktbilaga 53)
NN (aktbilaga 56)
NN (aktbilaga 58)
NN (aktbilaga 59)
NN (aktbilaga 63)
NN (aktbilaga 65)
NN (aktbilaga 66)
NN (aktbilaga 67)
NN (aktbilaga 81)
NN (aktbilaga 82)
NN (aktbilaga 83-87)
NN (aktbilaga 88)
NN (aktbilaga 90-91)
NN (aktbilaga 97-98)
NN (aktbilaga 100)
NN (aktbilaga 101)
NN (aktbilaga 102)
NN (aktbilaga 108)
NN (aktbilaga 110)
NN (aktbilaga 112)
NN (aktbilaga 113)
NN (aktbilaga 114-115)
NN (aktbilaga 116)
NN (aktbilaga 120)
NN (aktbilaga 121)
NN (aktbilaga 122-123)
NN (aktbilaga 125)
NN (aktbilaga 126)
NN (aktbilaga 127-128)
NN (aktbilaga 129)
NN (aktbilaga 130)
NN (aktbilaga 131)
NN (aktbilaga 133)
NN (aktbilaga 134)
NN (aktbilaga 135)
NN (aktbilaga 137)
NN (aktbilaga 142)
NN (aktbilaga 144)
NN (aktbilaga 151)
NN (aktbilaga 153)
NN (aktbilaga 156)
NN (aktbilaga 157)
NN (aktbilaga 158)
NN (aktbilaga 160)
NN (aktbilaga 162)
NN (aktbilaga 164-165)
NN (aktbilaga 166)
NN (aktbilaga 168)
NN (aktbilaga 171)
NN (aktbilaga 172)

NN (aktbilaga 173-174)
NN (aktbilaga 175)
NN (aktbilaga 176)
NN (aktbilaga 177)
NN (aktbilaga 181)
NN (aktbilaga 184)
NN (aktbilaga 185)
NN (aktbilaga 187)
NN (aktbilaga 188)
NN (aktbilaga 189)
NN (aktbilaga 190+193)
NN (aktbilaga 194)
NN (aktbilaga 195)
NN (aktbilaga 196)
NN (aktbilaga 199)
NN (aktbilaga 201)
NN (aktbilaga 203)
NN (aktbilaga 205)
NN (aktbilaga 207)
NN (aktbilaga 208)
NN (aktbilaga 229)
NN (aktbilaga 230)